

Berättelse

om hvad i rikets styrelse sedan sista Riksdags sammanträde sig tilldragit;

gifven Stockholms slott å rikssalen den 16 januari 1907.

Kungl. Maj:t har under det förflutna året åter haft att glädja Sig åt en betydelsefull tilldragelse: ur den förening Hans Kungl. Höghet hertigen af Skåne knutit med en älskad gemål har uppspirat en ny telning af det kungliga huset. Det lifliga deltagande, hvarmed hertigens af Västerbotten födelse hälsats öfverallt inom landet, utgör ett nytt bevis på styrkan af de band, som förena Sveriges konungahus och folk.

Sedan Riksdagen godkänt den af Kungl. Maj:t föreslagna omorganisationen af utrikesdepartementet, diplomaten och konsulatväsendet jämte utgiftsstaten för desamma, utfärdade Kungl. Maj:t under den 24 september 1906 förnyad instruktion för tjänstemännen i utrikesdepartementet, förordningar angående konsulatväsendet, angående expeditionsafgifter vid beskickningar och konsulat och angående löne- och andra tjänsteförmåner åt diplomatiska och konsulära tjänstemän m. m. samt kungörelser rörande ändring af nådiga förordningen angående godtgörelse för svenskt sjöfolks hemförande från utrikes ort den 6 augusti 1864, angående ordningen och sättet för gäldande af vissa utgifter, som föränledas af stadgandet i 319 § sjölagen, och angående bestämmelser för befordrande af svensk sjömans penningförsändelser från utrikes ort.

Genom beslut af den 5 oktober 1906 har Kungl. Maj:t åt kommerskollegium gifvit i uppdrag att utarbeta och inkomma med förslag till ny förordning angående godtgörelse för sjöfolks hemsändande från utrikes ort.

Omorganisation af diplomaten och konsulatväsendet.

Utarbetande af ny förordning angående godtgörelse för sjöfolks hemsändande från utrikes ort.

2 *Berättelse om hvad i rikets styrelse sedan sista lagtima Riksdags sammanträde sig tilldragit.*

Aftal med Norge i samband med unionens upplösning. Den 23 mars 1906 undertecknades af befullmäktigade för Sverige och Norge en konvention angående den ekonomiska uppgörelsen mellan de båda länderna i anledning af unionens upplösning. Sedan konventionen af Kungl. Maj:t den 8 juni ratificerats, utväxlades ratifikationerna i Stockholm den 16 juni, allt sistnämnda år.

Den 27 april 1906 utväxlades i Stockholm af Sveriges och Norges befullmäktigade deklaratoriska noter angående fördelningen af de förutvarande gemensamma beskickningarnas, konsulatens och vicekonsulatens arkiv.

Aftal med Norge angående domstolarnas verkställande af undersökning rörande sjöolyckor. Den 25 maj 1906 undertecknades i Stockholm af befullmäktigade för Sverige och Norge en deklaration angående skyldighet för domstolarna i de båda länderna att verkställa undersökning angående sjöolycka, som drabbat det andra landets fartyg.

Algeciraskonferensen. Å den under 1906 i Algeciras hållna konferensen angående införande af vissa reformer i Marocko representerades Sverige af Kungl. Maj:ts minister i Madrid och Lissabon. Vid konferensen undertecknades den 7 april 1906 en generalakt jämte ett tilläggsprotokoll af ombuden för samtliga deltagande makter utom Marocko, som dock den 18 juni anslutit sig till densamma. Den i Algeciras träffade öfverenskommelsen ratificerades för Sveriges del den 14 december 1906.

Ny konvention för förbättrande af sårade militärers vård i fält. Den 6 juli 1906 undertecknades af Sveriges ombud i Genève en ny konvention för förbättrande af sårade militärers vård i fält. Någon ratifikation har ännu ej ägt rum.

Internationell konvention angående telegrafering utan tråd. Den 3 november 1906 undertecknades i Berlin af Sveriges befullmäktigade den internationella konventionen angående telegrafering utan tråd.

Internationell konvention angående upprättande af ett internationellt landbruksinstitut i Rom. Den 6 januari 1906 undertecknades af Sveriges fullmäktig den internationella konventionen af den 7 juni 1905 angående upprättande af ett internationellt landbruksinstitut i Rom. Konventionen ratificerades den 10 påföljande september.

Internationell konvention angående förbud för kvinnor att nattetid delta i industriellt arbete. En internationell konvention angående förbud för kvinnor att nattetid delta i industriellt arbete har den 26 september 1906 för Sveriges del undertecknats i Bern.

Den 29 november 1906 undertecknades i Bryssel af Kungl. Maj:ts minister i Bryssel och Haag den internationella konventionen om likartade regler för tillverkning af häftigt verkande läkemedel.

Internationell konvention om likartade regler för tillverkning af häftigt verkande läkemedel.

Ministeriella noter utväxlades den 10 maj 1906 mellan Kungl. Maj:ts beskickning i Konstantinopel och Bulgariens diplomatiska agent där sammastädes, hvarigenom aftal träffats mellan Sverige och Bulgarien om ömsesidig behandling som mest gynnad nation i afseende å varor och fartyg.

Aftal med Bulgarien om ömsesidig behandling som mest gynnad nation i afseende å varor och fartyg.

Ett aftal angående handelsförbindelserna mellan Sverige och Ryssland undertecknades af befullmäktigade för de båda länderna den ^{9 augusti}_{27 Juli} 1906, hvarigenom de fördragslutande parterna ömsesidigt tillförsäkrat hvarandra behandling såsom mest gynnad nation, intill dess att 1838 års handels- och sjöfartstraktat underkastats revision.

Aftal med Ryssland angående handelsförbindelserna.

Under den 8 och 18 april 1906 utväxlades mellan ministern för utrikes ärendena och härvarande tyske minister deklaratoriska noter innefattande vissa bestämmelser rörande telegrafering utan tråd.

Aftal med Tyskland angående telegrafering utan tråd.

Den 8 maj 1906 afslutades i Stockholm genom befullmäktigade för Sverige och Tyska riket en handels- och sjöfartstraktat mellan de båda länderna. Traktaten ratificerades af Kungl. Maj:t den 16 juni, hvarefter ratifikationerna utväxlades i Berlin den 23 juni, allt sistnämnda år.

Handels- och sjöfartstraktat med Tyska riket.

Genom beslut af den 21 september 1906 har Kungl. Maj:t förklarat sig villig att ingå en öfverenskommelse, genom hvilken Förenta staternas minister i Caracas bemyndigades att å de intresserade makternas vägnar uppbära och fördela de till gäldande af de venezuelanska reklamationerna inflytande tullinkomsterna i Puerto Cabello och la Guayra.

Venezuelareklamationerna.

Under år 1906 ha med belgiska och bayerska regeringarna underhandlingar inledts angående upphäfvande af den i de mellan Sverige och Belgien den 21 juli och den 2 augusti 1838 samt mellan Sverige och Bayern den 28 mars och den 6 april afslutade öfverenskommelser medgifna rätten för de fördragslutande ländernas undersåtar att å det andra landets område förvärfva fast egendom.

Underhandlingar med Belgien och Bayern om *jus detractus*.

4 Berättelse om hvad i rikets styrelse sedan sista lagtima Riksdags sammanträde sig tilldragit.

Underhandlin-
gar med Norge
om en kon-
vention an-
gående ömse-
sidigt utläm-
nande af för-
brytare.

Under år 1906 hafva underhandlingar inledts med Norge om afslutande af en konvention mellan de båda rikena angående ömsesidigt utlämnande af förbrytare.

Schweiz' an-
slutning till
sockerkonven-
tionen.

Den 4 juni 1906 undertecknade Kungl. Maj:ts minister i Bryssel och Haag för Sveriges del protokollet angående Schweiz' anslutning till sockerkonventionen.

Förmynders-
skap för i Sve-
rige bosatta
minderåriga af
fransk nationa-
litet.

Genom beslut af den 23 mars 1906 har Kungl. Maj:t lämnat tillstånd åt franske konsulatämbetsmän i Sverige att i enlighet med fransk lag anordna förmynderskap för i Sverige bosatta minderåriga af fransk nationalitet.

Samtycke till
fem egyptiska
lagförslag.

Kungl. Maj:t har den 27 april 1906 under förutsättning af öfriga makters godkännande lämnat sitt samtycke till antagandet af fem egyptiska lagförslag angående ändring af vissa artiklar i de blandade domstolarnas reglemente och civil-, handels-, handelsprocess- och strafflagböcker samt angående expropriation af fastighet.

Utseende af
två nya leda-
möter i den
permanenta
skiljedomstolen
i Haag.

Utöfver de af Kungl. Maj:t tidigare utsedda ledamöterna i den permanenta skiljedomstolen i Haag utsåg Kungl. Maj:t den 7 december 1906 ytterligare tvenne ledamöter i densamma.

Sveriges teck-
ningsrätt i
Marockanska
statsbanken.

Genom beslut af den 4 maj 1906 utsåg Kungl. Maj:t Skandinaviska kreditaktiebolaget att för en grupp banker bestående af detta aktiebolag, Stockholms enskilda bank samt aktiebolaget Stockholms handelsbank utöfva den Sverige tillkommande teckningsrätten i den enligt Algeciraskonferensens beslut upprättade Marockanska statsbanken.

Utseende af
ledamot i in-
ternationella
kommissionen
för sjöfarts-
kongresser.

Sedan Kungl. Maj:t den 25 maj 1906 förordnat, att tills vidare från Sveriges sida bidrag skulle lämnas till understödjande af den verksamhet, som utöfvades af den i Bryssel befintliga permanenta internationella kommissionen för sjöfartskongresser, utsåg Kungl. Maj:t den 28 september representant i nämnda kommission.

Internationella
fredsbyråns
församling i
Milano.

Uti internationella fredsbyråns generalförsamling i Milano 1906 har Sverige genom ombud deltagit.

Sverige har år 1906 genom ombud deltagit i internationella diplomatiska arbetarskyddskonferensen i Bern.

Internationella
diplomatiska
arbetar-
skyddskonfe-
rensen i Bern.

I den under år 1906 i Bryssel afhållna konferensen för revision af den i Bryssel den 8 juni 1899 afslutade internationella konvention angående revision af gällande bestämmelser rörande införseln af spritvaror till vissa delar af Afrika har Sverige genom ombud deltagit.

Internationell
konferens i
Bryssel an-
gående införs-
eln af sprit-
varor till vissa
delar af Afrika.

Sverige har år 1906 genom ombud deltagit i följande internationella kongresser och konferenser:

Internationella
kongresser.

2:a internationella kongressen för handelskamrar samt handels- och industriföreningar i Milano;

4:e kongressen för materialprofning i Brüssel;

7:e internationella arkitektkongressen i London;

6:e internationella kongressen för tillämpad kemi i Rom;

Internationella konferensen i Genève för åstadkommande af revision af den i Genève den 22 augusti 1864 afslutade internationella konvention för förbättrande af sårade militärers vård i fält;

Interparlamentariska konferensen i London;

Konferensen angående telegrafering utan tråd i Berlin;

5:e internationella kongressen för försäkringsvetenskap i Berlin;

4:e generalförsamlingen af kommittén för den internationella föreningen för lagstadgadt arbetarskydd i Genève;

1:a internationella kongressen för arbetslöshetens bekämpande i Milano;

4:e internationella kongressen för fattigvård och välgörenhet i Milano;

3:e internationella mutualistkongressen i Milano;

Internationella kongressen för vård af sinnessjuka i Milano;

1:a internationella kongressen för yrkessjukdomar med undantag af olycksfall i arbete i Milano;

Konferensen för undertryckande af den »hvita slafhandeln» i Paris;

6:e internationella kongressen för kriminalantropologi i Turin;

Hälsovårdskongressen i Bristol;

Internationella föreningens mot tuberkulos konferens i Haag;

15:e internationella kongressen för medicin i Lissabon;

Internationella kongressen för polarforskning i Bryssel;

15:e allmänna internationella gradmätningkonferensen i Budapest;

Internationella geologiska kongressen i Mexiko;

3:e internationella kongressen för luftsegling i Milano;

Internationella botanistkonferensen i Paris;

15:e internationella amerikanistkongressen i Quebec.

Utställningen Sverige har under år 1906 deltagit i internationella utställningen för för bildande konst i Budapest. bildande konst i Budapest.

Inköp af beskickningshus i Kristiania. Sedan riksdagen bifallit Kungl. Maj:ts proposition angående inköp af beskickningshus i Kristiania har fastigheten n:o 27 Incognitogaden för svenska statens räkning förvärfvats.

Reglering af kontorskostnadsersättningar till vissa generalkonsulat, konsulat och vice konsulat. Under den 11 maj och 19 oktober 1906 har Kungl. Maj:t beslutat indragning eller nedsättning af kontorskostnadsersättningar till vissa generalkonsulat, konsulat och vicekonsulat.

Upprättande af olönade konsulat. Kungl. Maj:t har under den 28 september 1906 beslutat upprättande af olönade konsulat i Köpenhamn, Rotterdam och Lübeck.

Kungl. Maj:t har vidare under samma dag beslutat att de hittillsvarande olönade generalkonsulaten i Paris, Berlin, Dresden, Frankfurt a/M, Hannover, Stettin, Bryssel, Amsterdam, Barcelona, Lissabon och Wien skulle från och med den 1 påföljande oktober indragas samt i deras ställe olönade konsulat i nämnda städer upprättas.

I stället för det indragna generalkonsulatet i Genua har den 28 september 1906 därstädes upprättats ett olönadt konsulat.

Omreglering af konsulatdistrikten i Holland. Kungl. Maj:t har likaledes under den 28 september 1906 företagit en omreglering af konsulatdistrikten i Holland sålunda, att till konsulatet i Amsterdam förlagts de norra och östra provinserna af Holland samt till konsulatet i Rotterdam öfriga provinser.

Upprättande af olönade konsulat i Odense och Aarhus. Olönade konsulat hafva under den 26 oktober 1906 upprättats i Odense och Aarhus med distrikt omfattande det förra Fyen med Langeland och Ærø samt Lolland—Falster, det senare Jylland.

Upprättande af olönadt konsulat i Montreal. Samma dag har Kungl. Maj:t i stället för det indragna generalkonsulatet i Quebec inrättat ett olönadt konsulat i Montreal med distrikt omfattande Brittiska Nordamerika med undantag af Brittiska Columbia.

Upprättande af olönadt konsulat i Kristiania. Kungl. Maj:t har den 14 december 1906 upprättat ett olönadt konsulat i Kristiania med distrikt omfattande, förutom staden, Smaalenenes, Akershus', Hedemarkens, Kristians, Buskeruds samt Jarlsbergs och Larviks amt.

Den 21 december 1906 har Kungl. Maj:t beslutat upprättandet af olö- Upprättande af
nade konsulat i Lille och Rouen, i sammanhang hvarmed särskilda distrikt konsulat i Lille
tillagts såväl nämnda konsulat som äfven konsulatet i Paris. och Rouen.

Samma dag hafva dels olönade konsulat upprättats i Archangel och Upprättande af
Charkow, dels fullständig reglering af konsulatdistrikten inom hela det olönade kon-
Ryska Riket ägt rum, därvid visst omedelbart distrikt jämval tillagts sultat i Ar-
generalkonsulatet i S:t Petersburg. chaugel och
Charkow; reg-
lering af kon-
sulatdistrikten
inom det Ryska
Riket.

Den 5 oktober 1906 har Kungl. Maj:t jämlikt 10 § konsulförordningen Tilldelande af
den 24 september 1906 tillagt konsuln i Sydney enahanda befogenhet öfver särskild befo-
öfriga i Australien anställda konsulter och vicekonsulter, som enligt 9 § af genhet enligt
nämnda förordning tillkommer generalkonsul. 10 § konsulat-
förordningen
åt konsuln i
Sydney.

I öfverensstämmelse med art. 7 i konventionen af den 23 mars 1906 Försäljning af
mellan Sverige och Norge angående den ekonomiska uppgörelsen i anledning konsulathuset i
af unionens upplösning har den af den gemensamma konsulskassan år 1877 London.
inköpta, till år 1945 gällande besittningsrätten till konsulathuset i London
genom svenska generalkonsulatets försorg blifvit försäld.

Den kommitté, som af Kungl. Maj:t under den 17 november 1905 tillsattes Diplom- och
för att efter verkställd utredning utarbета förslag till nya organisationer konsulatkom-
af utrikesdepartementet, diplomatién och konsulatväsendet jämte utgiftsstater mitténs betän-
för desamma, afgaf den 23 mars 1906 sitt betänkande. kande.

Berättelse angående rättsväsendet i riket för år 1904 har blifvit afgifven Berättelse an-
och i vanlig ordning till trycket befordrad. gående rätts-
väsendet.

Under nedannämnda dagar har Kungl. Maj:t utfärdat följande af Kungl. Utfärdade
Maj:t föreslagna och af Riksdagen dels i oförändradt skick dels med vissa författningar.
förändringar antagna författningar, nämligen:

- 1906 den 7 april: lag om ändrad lydelse af 42, 44 och 61 §§ i lagen den 28
juni 1895 om aktiebolag;
» » » » lag om ändrad lydelse af 25, 27 och 43 §§ i lagen den 28
juni 1895 om registrerade föreningar för ekonomisk
verksamhet;
» » 27 » lag om ändrad lydelse af 40 § i lagen den 28 juni 1895
om aktiebolag;

- 1906 den 27 april: lag om ändrad lydelse af 23 § i lagen den 28 juni 1895 om registrerade föreningar för ekonomisk verksamhet;
- » » » » lag angående vissa ändringar i sjölagen;
- » » » » lag om skyldighet för svensk domstol att upptaga sjöförklaring och verkställa undersökning angående sjöolycka, som drabbat främmande fartyg;
- » » » » lag angående norsk undersåtes rätt att besitta fast egendom här i riket;
- » » » » lag om ändrad lydelse af 7 § i lagen den 1 oktober 1894 om förvärfvande och förlust af medborgarrätt;
- » » » » lag om vissa ändringar i strafflagen;
- » » » » lag om upphäfvande af förordningen den 1 juni 1819 angående sättet, huru förfaras skall med sådana personers anhållande och tilltalande, hvilka begå förbrytelser i ett af de förenade rikena Sverige och Norge samt därefter afvika till det andra;
- » » » » lag om ändrad lydelse af 7 § i strafflagen för krigsmakten den 7 oktober 1881;
- » den 4 maj: lag angående förbud i vissa fall för bolag och förening att förvärfva fast egendom;
- » » » » lag om ändrad lydelse af 22 § i lagen den 27 juni 1896 om hemmansklyfning, ägostyckning och jordafsöndring;
- » » 14 » lag om fortsatt tillämpning af hvad i lagen den 6 juni 1902, innefattande inskränkning i inmutningsrätten, är stadgadt;
- » » 8 juni: lag angående ansvarighet för skada i följd af automobiltrafik;
- » » » » lag angående ändrad lydelse af 11 kap. 15 § strafflagen;
- » » 16 » lag om vissa ändringar i 8 och 10 kapitlen strafflagen;
- » » » » lag om ändrad lydelse af 77 § strafflagen för krigsmakten den 7 oktober 1881;
- » » » » lag om förbud för krigsmanskap att deltaga i vissa sammankomster;
- » » 22 » lag angående ändring i vissa delar af strafflagen;
- » » » » lag angående straffarbets och fängelsestraffs verkställande i enrum;
- » » » » lag angående villkorlig frigifning;
- » » » » lag angående villkorlig straffdom;
- » » » » lag angående ändrad lydelse af 1, 2, 4, 5 och 7 §§ i lagen den 17 oktober 1900 om straffregister;

1906 den 6 juli: lag om ändrad lydelse af 1 § i lagen den 18 september 1903 angående solidariskt bankbolags, bankaktiebolags och sparbanks konkurs;

och har Kungl. Maj:t tillika, i den ordning § 87 regeringsformen föreskrifver, med bifall till senast församlade lagtima Riksdags förslag, låtit utfärda:

1906 den 14 september: lag angående förordnande af rättegångsbiträde åt häktad.

Härjämte har Kungl. Maj:t låtit utfärda:

1906 den 16 februari: kungörelse med bemyndigande för kabinettssekreteraren i kungl. utrikesdepartementet att utfärda äkten-skaps-certifikat;

» » 23 mars: kungörelse angående belägenheten af lokal, hvarest brottmålsrannsakningar vid Stockholms rådhusrätt skola hållas;

» » 25 maj: kungörelse angående skyldighet för svensk domstol att verkställa undersökning angående sjöolycka, som drabbat norskt fartyg;

» » 16 juni: kungörelse angående resestipendier åt domare;

» » 22 » kungörelse angående skydd mot förfalskning eller missbruk för norska allmänna stämplor och märken;

» » » » kungörelse angående dels domsagornas indelning i valkretsar för riksdagsmannaval, dels ock det antal riksdagsmän i andra kammaren, hvilket vissa städer äga utse, samt öfriga städers indelning i valkretsar för nämnda val;

» » 29 » förordning angående sättet för verkställande af dödsstraff genom halshuggning.

Sedan 1906 års Riksdag beviljat medel för reglering af Norra och Södra Hälsinglands domsagor, har Kungl. Maj:t förordnat, att ifrågavarande domsagor skola från början af år 1907 vara delade i tre domsagor sålunda, att dittillsvarande Södra Hälsinglands västra tingslag bildar en domsaga under namn af Bollnäs domsaga, att Södra Hälsinglands östra tingslag, numera benämndt Ala tingslag, tillsammans med Enångers tingslag af Norra Hälsinglands domsaga bildar en domsaga under benämning Sydöstra Hälsinglands domsaga, hvars båda tingslag tills vidare bibehållas såsom skilda tingslag, samt att återstående tre tingslag af Norra Hälsinglands domsaga bilda en domsaga under namn af Norra Hälsinglands domsaga.

Reglering af
domsagor.

10 *Berättelse om hvad i rikets styrelse sedan sista lagtima Riksdags sammanträde sig tilldragit.*

Förening af tingslag. Kungl. Maj:t har förordnat, dels att Hedemora domsaga skall indelas i två tingslag sålunda, att Folkare härad fortfarande utgör ett tingslag för sig med tingsstad i Krylbo samt Hedemora och Garpenbergs, Sätters, Stora Skedvi och Husby gamla tingslag tillsammans bilda ett tingslag under benämning Hedemora tingslag med tingsstad i eller invid Hedemora stad, dels ock att af den nybildade Norra Hälsinglands domsaga Delsbo tingslag bibehålles såsom eget tingslag samt Bergsjö och Forssa tingslag förenas till ett tingslag med tingsställe i Hudiksvall.

Ökad antal ting. Kungl. Maj:t har förordnat, att från och med ingången af år 1907 skola i Jockmocks lappmarks tingslag årligen hållas två lagtima ting.

Organisation af rådstufvurätter, magistrater m. m. Efter vederbörandes förslag har Kungl. Maj:t dels fastställt ny lönestat m. m. för rådstufvurätten och magistraten i städerna Karlstad och Karlskrona, dels ock meddelat föreskrifter angående vissa ändringar i de för rådstufvurätten och magistraten i städerna Linköping, Karlshamn, Malmö, Lund, Ystad, Mariestad och Lidköping gällande organisationer.

Handläggning af vissa mål å urtima ting med Gellivare lappmarks tingslags häradsrätt. Sedan, på sätt af den till 1905 års riksdag afgifna berättelse inhämtas, Kungl. Maj:t medgifvit, att vid rannsakingar, som vid Gellivare lappmarks tingslags häradsrätt hållas med häktade personer, jämväl af allmän åklagare anhängiggjorda mål rörande öfverträdelser af brännvins- och maltdrycksförfordningarna finge till och med utgången af år 1906 handläggas, har Kungl. Maj:t på därom gjord framställning förordnat, att tiden för tillämpning af ifrågavarande anordning må utsträckas till utgången af år 1908.

Angående tvångsuppfostran. Kungl. Maj:t har bestämt, att å diakonissanstaltens i Stockholm vårdhem å Wiebäck skola intagas sådana minderåriga kvinnliga förbrytare, om hvilkas insättande i allmän uppfostringsanstalt domstol förordnat.

Kommittén för revision af lagen om aktiebolag. Sedan Kungl. Maj:t den 27 januari 1905 uppdragit åt en kommitté att verkställa en revision af lagen om aktiebolag, har den inom denna kommitté tillsatta redaktionskommittén under år 1906 i Stockholm haft sammanträden under tiden från och med den 2 januari till och med den 20 juni, från och med den 15 augusti till och med den 6 november samt från och med den 20 december till årets slut.

Kommittén har in pleno haft sammanträden i Stockholm under tiden från och med den 7 november till och med den 19 december.

Under år 1906 har kommittén utarbetat ett utkast till förslag till lag om aktiebolag. I början af år 1907 skall tillfälle beredas advokatsamfundet,

banksyndikatet och handelskamrarna inom riket samt andra intresserade att yttra sig öfver förslaget.

Den af Kungl. Maj:t den 6 oktober 1905 tillsatta kommitté för utarbetande af förslag till omorganisation af stiftsstyrelse har under nästlidne år i sin helhet varit samlad i Växjö dels från och med den 4 till och med den 31 augusti och dels från och med den 20 till och med den 26 november. Kommittén har härunder utarbetat förslag till lag om organisation af stiftsstyrelse jämte motivering för detta förslag. Dels såsom förberedelser till hvad kommittén sålunda tänker såsom sitt betänkande framlägga, dels till ombesörjande af förslagens tryckning m. m. har särskildt arbete mellan och efter sammanträdena varit öfverlämnadt såväl åt kommitténs ordförande som åt kommitténs ledamot E. Sundberg, till dess hans utnämning till justitieråd föranledde hans afgang från kommittén, och därefter åt kommitténs ledamot häradshöfdingen L. H. Montelius. Justitierådet Sundberg har såsom ledamot påbörjat och efter sin afgang fortsatt och avslutat en redogörelse för de ecklesiastika konsistoriernas i Sverige verksamhetsområden, hvilken kommer att vidfogas kommitténs underdåniga betänkande. Dessutom har åt särskild person uppdragits att utarbeta en framställning af domkapitlens historia m. m.

Kommittén för utarbetande af förslag till omorganisation af stiftsstyrelse.

Efter det Kungl. Maj:t meddelat nådigt tillstånd till tryckning af såväl nämnda redogörelse som kommitténs förslag och betänkande för öfrigt, har arbetet härmed så fortskridit, att kommittén hoppas kunna före utgången af januari 1907 till Kungl. Maj:t öfverlämna sina underdåniga förslag.

Kungl. Maj:t har den 13 januari 1906 uppdragit åt en kommitté att utarbeta förslag till ny lagstiftning angående jordägares rätt öfver vattnet å hans grund och till de förändrade bestämmelser i andra delar af lagstiftningen, som häraf påkallas. Till ordförande i nämnda kommitté förordnades häradshöfdingen K. H. von Sydow samt till ledamöter vice häradshöfdingen E. O. Hagelin, bruksdisponenten A. Herlenius, professorn J. G. Richert och adjungerade ledamoten i Göta hofrätt C. H. M. Högstedt.

Kommittén för utarbetande af förslag till ny lagstiftning angående jordägares rätt öfver vattnet å hans grund m. m.

Denna kommitté har haft sammanträden den 3—6 februari, den 9 mars, den 2—28 april, den 26 juni—6 juli, den 12—25 juli, den 10—12 september samt den 8 oktober—8 december, allt 1906, hvarförutom dels sekreteraren under tiden före den 9 mars, dels ock ordföranden och sekreteraren större delen af den tid därefter, som icke upptagits af kommitténs sammanträden, varit upptagna med arbete för kommitténs räkning. Kommittén har utarbetat preliminärt förslag till ändrade bestämmelser i väsentliga delar af vattenrättslagstiftningen samt, delvis under samarbete med dikningslagskommittén, antagit principiella grunder för de bestämmelser i öfrigt, som

synts böra ifrågakomma inom nämnda rättsområde. Den 10—12 september företog kommittén en resa till Storfors, Nykroppa, Domnarfvet, Kvarnsveden och Avesta för att taga kännedom om huru där befintliga anordningar för vattenkraftens uttagande och elektrisk kraftöfverföring samt för flottningens och fiskets skyddande m. m. vore inrättade. För införskaffande af upplysningar om vunnna erfarenheter rörande den nuvarande vattenrättslagstiftningens verkningar och om önskemålen beträffande samma lagstiftnings förändrande hafva skrivelser aflåtits till landtbruksstyrelsen, järnkontoret och svenska teknologföreningen äfvensom, beträffande en särskild fråga, till Kungl. Maj:ts samtliga befallningshafvande; och har genom sålunda vunnen bemedling inkommit ett rikhaltigt material till ledning vid kommitténs arbeten. Till rikets domstolar hafva afgått bref med begäran om vissa statistiska upplysningar.

Kommittén för utarbetande af förslag till ny lagstiftning angående jords torrläggning m. m. Kungl. Maj:t, som den 13 juli 1906 uppdragit åt en kommitté att utarbeta förslag till ny lagstiftning angående jords torrläggning och därmed sammanhängande ämnen, har till ordförande i denna kommitté förordnat häradshöfdingen K. H. von Sydow samt till ledamöter vice häradshöfdingen E. O. Hagelin, kaptenen A. A. V. Ericsson, godsägaren E. G. H. Åkerlund och landtbruksingenjören J. A. Sundberg.

Kommittén har haft sammanträden under tiden den 5 oktober—den 8 december 1906 samt därunder, delvis under samarbete med vattenrättskommittén, öfverlagt och beslutit rörande grunderna för en blifvande lagstiftning i ämnet. För erhållande af upplysningar dels om vunnen erfarenhet beträffande den nu gällande lagens verkningar och dels om önskemålen beträffande dess reviderande hafva bref aflåtits till Kungl. Maj:ts samtliga befallningshafvande samt till rikets hushållningssällskap. Till rikets domstolar hafva afgått bref med begäran om vissa statistiska upplysningar.

Kommittén för revision af skiftesstadgan. Kungl. Maj:t har den 5 oktober 1906 uppdragit åt en kommitté att företa en fullständig revision af skiftesstadgan och därmed sammanhängande författningar samt förordnat till ordförande i nämnda kommitté häradshöfdingen G. Ribbing och till ledamöter i densamma revisionssekreteraren friherre C. Cederström, nämndemannen D. Persson i Tällberg, landtbrukaren A. Wiklund samt kommissionslandtmätaren K. I. Grubbström.

Denna kommitté har varit samlad från och med den 16 november 1906 till och med den 20 därpå följande december.

Därunder hafva behandlats frågor angående införskaffande af uppgifter om skiftesverkets nuvarande tillstånd samt om de förändringar i skifteslagstiftningen, som kunde betingas af upprättande af ett allmänt jordregister enligt af särskilda kommitterade upprättadt förslag.

Envoyén K. H. L. Hammarskjöld, som för fullgörande af det honom den 12 augusti 1903 lämnade uppdraget att verkställa utredning af frågan om inrättande af en s. k. regeringsrätt åtnjutit tjänstledighet 4 januari—1 februari, 14 april—1 maj, 7 maj—4 juni samt 25 juni—5 augusti, sammanlagt 118 dagar, allt under 1906, har, dels å nämnda tider, dels, i den mån det varit möjligt, under tjänstgöring såsom envoyé, fullföljt utredningen och därvid afslutat öfversikten öfver utländsk rätt, reviderat den svenska historiken, författat redogörelser för besvärsmålen under femårsperioden 1899—1903 med därtill hörande tabeller, upprättat utkast till ändringar i regeringsformen, riksdagsordningen och tryckfrihetsförordningen samt till lag om regeringsrätt äfvensom utarbetat större delen af den allmänna motiveringen. Den svenska historiken föreligger i korrektur.

Utredning rörande inrättandet af en regeringsrätt.

Sedan Kungl. Maj:t den 29 juni 1906 uppdragit åt bankdirektörerna P. R. Rabe och H. T. Frölander att, efter öfverläggning med lagberedningen, utarbeta förslag till lag om dödande af bortkomna handlingar, hafva kommitterade haft åtskilliga sammanträden under augusti, november och december månader, hvarjämte kommitterade hvar för sig företagit utredningar angående den utländska lagstiftningen i ämnet och införskaffat upplysningar om den ställning intresserade kretsar inom landet intaga till frågan.

Utredning af fråga om dödande af bortkomna handlingar.

Arméns vapenöfningar under år 1906 hafva omfattat:

Arméns vapenöfningar.

för den fast anställda personalen:

vid det icke garnisonerade infanteriet: volontärrekrytskolor i omkring 300 dagar, korpral- och underofficersskolor i omkring 200 dagar, häri inberäknad tiden från skolornas början hösten 1905, samt regementsöfningar under 30 dagar; dessutom hafva för utbildningsåret 1906—1907 vid samtliga icke garnisonerade infanteriregementen volontärrekryt-, korpral- och underofficersskolor, förlagda till Karlskrona, Halmstad, Norrköping, Jönköping, Eksjö, Karlsborg, Sköfde, Stockholm, Vaxholm—Oscar Fredriksborg, Västerås, Gäfle, Östersund, Härnösand, Umeå, Boden och Visborgs slätt, tagit sin början under oktober och november månader;

vid det icke garnisonerade kavalleriet: volontärrekrytskolor i omkring 330 dagar, remontskolor i omkring 365 dagar, korpral- och underofficersskolor i omkring 300 dagar, häri inberäknad tiden från skolornas början hösten 1905, samt regementsöfningar under 35 dagar; dessutom hafva för utbildningsåret 1906—1907 vid samtliga icke garnisonerade kavalleriregementen volon-

14 *Berättelse om hvad i rikets styrelse sedan sista lagtima Riksdags sammanträde sig tilldragit.*

tärrekryt-, remont-, korpral- och underofficersskolor tagit sin början under oktober och november månader;

vid de garnisonerade trupperna: volontärrekrytskolor i omkring 300 dagar, korpral-(konstapel-) och underofficersskolor i omkring 200 å 320 dagar, remontskolor i omkring 290 å 365 dagar, regementsöfningar under 30 å 35 dagar samt detaschementsöfningar med i Stockholm förlagda trupper, hufvudsakligen tillhörande fjärde arméfördelningen; volontärrekryt-, remont-, korpral- och underofficersskolor för utbildningsåret 1906—1907 hafva under oktober och november månader påbörjats;

för hvar och ett af de olika truppslagen: truppslagsvis (vid artilleriet regementsvis) ordnade rekrytskolor för officers- och reservofficersvolontärer i 110 å 117 dagar;

för infanteriet och kavalleriet äfvensom för trängkårerna: officersvolontärskolor, för infanteriet å Karlsborg under omkring 275 dagar, för kavalleriet (underofficersskola afsedd för hela kavalleriets officers- och reservofficersvolontärer) i Stockholm under omkring 300 dagar, samt för trängkårerna i Sollefteå under omkring 290 dagar, häri inberäknad tiden från skolornas början hösten 1905; dessutom hafva för utbildningsåret 1906—1907 officersvolontärskolor gemensamma för hvar och ett af de olika truppslagen (vid artilleriet särskildt för fält-, särskildt för fästnings- och särskildt för positionsartilleriet) tagit sin början å Karlsborg samt i Stockholm, Kristianstad och Sollefteå;

vid samtliga regementen och kårer (utom vid trängen): officers-(befäls-)öfningar, särskildt med stabspersonalen i högst 6 dagar och med officerare i öfrigt i allmänhet under 5 dagar;

för de värnpliktiga:

med årsklassen 1905 rekrytskola (för en del tjänstgöring i en följd) samt med 1904 och 1905 års klasser och klasserna A och B repetitionsöfningar under det antal dagar, som stadgas i värnpliktslagen § 52; en del underåriga hafva jämlikt samma § genomgått rekrytskola under det i värnpliktslagen § 27 stadgade antal dagar.

Af nedanstående tabell framgår det antal värnpliktiga, som enligt hittills ingångna redovisningar inställt sig till 1906 års vapenöfningar:

V i d	Värnpliktiga.			Summa.	Anteckningar.
	Vapenföra.		Icke vapenföra, tjänstgöring i en följd.		
	Rekryt-skola.	Repetitions-öfning.			
Infanteriet	¹⁾ 20,609	⁶⁾ 29,579	3,262	53,450	¹⁾ Däraf 500 (uttagna från fastlandet till Gottland) tjänstgöring i en följd, samt 221 tilldelade fästningsartilleriet. ²⁾ Däraf 205 (uttagna till egentlig sjukvårdstjänst) tjänstgöring i en följd. ³⁾ Däraf 694, i vinter-tjänstgöring, därtill uttagna på frivillighetens väg. ⁴⁾ Vid velocipedordonnansskola öfvade äro uttagna till infanteriet och de vid intendenturskola öfvade till samtliga truppslag. ⁵⁾ Däraf 264 tilldelade fästningsartilleriet.
Kavalleriet	972	1,115	351	2,438	
Artilleriet	2,419	3,165	490	6,074	
Ingenjörtrupperna	828	1,092	157	2,077	
Trängen	²⁾ 1,439	2,440	332	4,211	
Velocipedordonnansskolor	⁴⁾ 73	⁴⁾ 138	—	211	
Intendenturskolor	⁴⁾ 470	⁴⁾ 392	—	862	
Summa	26,810	37,921	³⁾ 4,592	69,323	

Fälttjänstöfningar hafva under regementsöfningarna ägt rum med andra och fjärde arméfördelningarna gemensamt i Östergötland och i öfrigt arméfördelningsvis. Fälttjänst-öfningar.

Fältöfningar hafva under år 1906 varit anordnade för officerare vid generalstaben, kavalleriet och fortifikationen äfvensom vid samtliga arméfördelningar och vid intendenturkåren. Fältöfningar.

En taktisk utbildningskurs för kaptener (ryttmästare) har, liksom under föregående år, varit anordnad, i hvilken, förutom befäls- och stabspersonal, 40 officerare deltagit. Utbildningskurs för kapte-ner och ryttmästare.

Taktiska öfningar för militärläkare hafva varit anordnade vid femte arméfördelningen, i hvilka öfningar, förutom ledarpersonal och adjutanter, 13 militärläkare, till större delen från femte arméfördelningen, deltagit. Utbildnings-kurser för militärläkare.

Vid skjutskolan å Rosersberg hafva två kurser, hvardera under omkring 50 dagar, varit anordnade. Till den förra af dessa kurser hafva, förutom befäls- och stabspersonal, varit beordrade 59 och till den senare 60 officerare. Till den förra kursen har dessutom varit beordrad en officer ur flottan. Skjutskolor.

16 *Berättelse om hvad i rikets styrelse sedan sista lagtima Riksdags sammanträde sig tilldragit.*

För fältartilleriet har en skjutskola för äldre officerare anordnats vid Skillingaryd och vid densamma en kurs för äldre subalternofficerare, ett antal regementschefer för infanteriet hafva dessutom under kortare tid följt öfningarna vid skolan.

För fästningsartilleriet har en skjutskola för officerare varit anordnad vid Karlsborg.

Öfriga skolor. Till gymnastiska centralinstitutet hafva såsom elever beordrats: i instruktörskursen 26, i gymnastiklärarkursen 15 och i sjukgymnastiska kursen 6 officerare.

Till ridskolan vid Strömsholm hafva såsom elever beordrats 20 officerare.

I ridkurser, som för officerare af infanteriet anordnats vid Lifregementets dragoner, Skånska dragonregementet, Kronprinsens husarregemente och Norrlands dragonregemente, hafva deltagit tillsammans 42 officerare.

Elevantalet vid krigshögskolan utgör 49 (däraf 24 i äldre och 25 i yngre kursen) och vid artilleri- och ingenjörhögskolan 56 officerare.

16 subalternofficerare hafva under år 1906 genomgått en kurs under två månader för utbildning till vapenofficerare.

Från krigsskolans officerskurs hafva under år 1906 utexaminerats 142 elever och från de båda reservofficerskurserna 166 elever; till ny officerskurs hafva beordrats 124 elever.

Till en vid intendenturkårens hufvudstation sammandragen kurs i militärförvaltning och generalstabstjänst, som börjat i oktober 1906, hafva 6 intendentsaspiranter beordrats.

Kurser hafva varit anordnade för utbildning af sjukvårds-, hofslagar- och gevärshandtverkarbeställningsmän.

Kurser för utbildning af landstormsbefäl hafva varit anordnade inom sjätte arméfördelningen.

Generalstabens. För generalstabens verksamhet under år 1906 redogöres sålunda:
Vid *militärstatistiska afdelningen* hafva arbetena fortgått enligt plan, hvarjämte, förutom en mängd smärre utredningar, afgifvits:
förslag till försvarsväsendets stärkande;
förslag till lag om ändrad lydelse af vissa delar af värnpliktslagen den 14 juni 1901;
yttrande öfver förslag till ändrade bestämmelser för intendenturpersonalens pensionsålder;
yttrande öfver förslag till skjutinstruktion för trupper beväpnade med 6,5 mm. karbin m/94;
yttrande om rapport öfver landstormskurserna inom sjätte arméfördelningen samt förslag till handbok för landstormsbefäl;

förslag till ändringar i gällande inkallelseinstruktion;
yttrande angående inköp af afståndsmätare för infanteriet;
yttrande öfver förslag till exercisreglemente för fältartilleriets åkande batterier;

förslag till fortsatt organisation af landstormen under år 1907;
utredning rörande lämpligaste förläggningssorten för Lifregementets grenadjärer och Södermanlands regemente;
yttrande öfver förslag till sätt för trängens förseende med stamhästar.
Dessutom har utarbetandet af »Statistik rörande de värnpliktiga åren 1901—1904» fortsatts.

Kommunikationsafdelningen har under året följt utvecklingen af landets kommunikationsväsende, bland annat, beträffande järnvägarnas, kanallinjernas och öfriga förbindelsemedels beskaffenhet.

Revision af vissa transporthandlingar har under året fortgått enligt plan.

Krigshistoriska afdelningen har under året varit sysselsatt med förarbeten för utgifvande af femte delen af Sveriges krig åren 1808—1809. I krigsarkivet har hufvudarbetet fortfarande varit förlagdt på istandsättandet af krigskollegii arkiv.

Därjämte har en afdelning af krigsarkivets betydande kartsamling blifvit ordnad.

Hvad *topografiska afdelningens* verksamhet beträffar, har, utöfver hvad som anmälts i den redogörelse, som jämlikt instruktionen för rikets allmänna kartverk blifvit af kartverkschefen aflämnad till jordbruksdepartementet, å afdelningens militärgeografiska detalj en del militära rekognosceringar blifvit utförda.

Under år 1906 hafva anskaffats:

för fältartilleriet åtskillig ny materiel och ammunition, hvarjämte ändringsarbeten utförts;

för fästningsartilleriet ett antal haubitser och kanoner samt ammunition;
för positionsartilleriet ammunition.

Artilleri-
materiel och
ammunition.

Vid Carl Gustafs stads gevärsfaktori har under året tillverkning af vapen fortgått enligt plan.

Vid ammunitionsfabriken hafva tillverkats skarp och lös ammunition för handvapen samt nedslags- och dubbelrör för lättare och gröfre pjäser.

Eldhandvapen
med ammunition.

Verksamheten vid Åkers krutbruk har omfattat tillverkning af röksvagt krut för gevär och artilleripjäser. Bomullskrut, salpetersyra och eter hafva tillverkats till den omfattning, som motsvarar behovet.

Krut.

Utredning. Ny utredning har anskaffats för fältartilleriet, hvarjämte äldre dylik kompletterats för såväl detta artilleri som positionsartilleriet.

Byggnads-
arbeten. Under år 1906 hafva arbeten pågått för uppförande af följande byggnader:

vid en del tygstationer: verkstads- och förrådsbyggnader;

å Marma skjutfält: ett sommarstall;

vid ammunitionsfabriken å Karlsborg: två bostadsbyggnader för arbetare.

Uppförandet af nya kasernetablissemang i Karlskrona för fästningsingenjörkompaniet och i Visby för Gottlands artillerikår samt af garnisons-sjukhus i Sköfde och kommandantsbyggnad i Boden har påbörjats, hvarjämte arbetena fortsatts å kasernetablissemangen i Vaxholm för fästningsingenjörkompaniet, i Boden för Norrbottens regemente, Norrlands artilleriregemente, Boden-Karlsborgs artilleriregemente samt Bodens ingenjörkår, i Gäfle för Hälsinge regemente, i Falun för Dalregementet och i Umeå för Västerbottens regemente.

Arbetena å de nya kasernetablissemangen å Rindön för Vaxholms grenadjärregemente, i Karlskrona för Karlskrona grenadjärregemente, i Halmstad för Hallands regemente, i Kristianstad för Vendes artilleriregemente, i Hässleholm för Vendes trängkår, i Eksjö för Smålands husarregemente, i Örebro för Svea trängkår, i Västerås för Västmanlands regemente, i Sala för Västmanlands trängkår och i Visby för Gottlands infanteriregemente hafva afslutats.

Utvidgnings- och tillbyggnadsarbeten hafva afslutats vid kasernetablissemangen i Malmö för Kronprinsens husarregemente och i Stockholm för Svea och Göta lifgarden samt fortsatts vid kasernetablissemangen i Ystad för Skånska dragonregementet, i Jönköping för Smålands artilleriregemente, i Uppsala för Upplands artilleriregemente, i Umeå för Norrlands dragonregemente och i Sollefteå för Norrlands trängkår.

Befästnings-
arbetena. Befästningsarbetena hafva under år 1906 pågått enligt plan.

Fortifikations-
personalens
öfvingar. Fortifikationens fältöfningar hafva pågått omkring 6 veckor inom Jämtlands, Stockholms och Uppsala län.

Ingenjörtruppernas utbildning och öfningar hafva fortgått enligt gifna bestämmelser.

Fästningsingenjörkompanierna vid Svea och Göta ingenjörkårer hafva under en del af utbildningstiden utfört väg- och befästningsarbeten inom Stockholms och Karlsborgs fästningars försvarsområden.

Ingenjör- och
telegrafmate-
rielen. Ingenjör- och telegrafmaterielen har vederbörligen underhållits och i mån af tillgång kompletterats enligt gällande fältutrustningslistor.

Genom nådigt bref den 21 december 1904 tillsattes en *kommitté för verkställande af utredning och afgifvande af förslag till åtgärder för ordnande af försvaret utaf Bodens fästning*, hvilken kommitté den 22 maj 1905 afgaf förberedande underdåniga yttranden och förslag i ämnet. Sedan Riksdagen anvisat medel till upprättandet af ett kommandantskap i Boden från och med år 1907, förordnade Kungl. Maj:t den 12 oktober 1906, att kommitténs arbeten skulle upphöra.

Kommittéer
m. m.

Kommittén för utarbetande af förslag till målskjutningsmateriel m. m., tillsatt genom nådigt bref den 2 december 1904, har den 24 februari 1906 avslutat sina arbeten.

Kommittén för utredning angående civilianställning för afskedadt manskap vid armén och flottan, tillsatt genom nådigt bref den 8 december 1904, har den 8 mars 1906 afgifvit betänkande och förslag i ämnet.

Kommittén för utarbetande af förslag till ändringar i organisationen af arméns centrala förvaltningsmyndighet m. m., tillsatt genom nådigt bref den 3 februari 1905, har den 28 maj 1906 afgifvit betänkande och förslag i ämnet.

Genom nådigt bref den 20 juli 1906 tillsattes fem *kommissioner*, en för hvar och en af första, andra, tredje, fjärde och femte arméfördelningarna, hvarje kommission bestående af fyra ledamöter ur Riksdagen samt vederbörande regementschefer jämte tillkallade, i byggnadsärenden sakkunniga personer, för att verkställa utredning och afgifva förslag rörande de i såväl militäriskt som ekonomiskt och socialt afseende lämpligaste förläggningsorter för Lifregementets grenadjärer, Första och Andra lifgrenadjärregementena, Västgöta regemente, Upplands infanteriregemente, Skaraborgs, Södermanlands, Kronobergs, Jönköpings, Älfsborgs, Bohusläns, Kalmar och Värmlands regementen samt Norra och Södra skånska infanteriregementena.

Dessa kommissioner hafva samtliga inkommit med yttranden och förslag rörande nämnda regementens förläggning.

Vid utgången af år 1906 hade följande kommittéer m. fl. ännu ej fullgjort dem lämnade uppdrag:

Kommittén för utarbetande af förslag i fråga om handhafvandet af byggnadsärenden för armén, tillsatt den 4 augusti 1906, bestående af *ordförande*: ledamoten af Riksdagens Första Kammare, f. d. öfversten m. m. A. F. O. Cederberg samt *ledamöter*: ledamoten af Riksdagens Första Kammare, kaptenen m. m. friherre C. H. Falkenberg, ledamöterna af Riksdagens Andra Kammare, filosofie doktorn m. m. D. K. Bergström och godsägaren J. M. Juhlin samt arkitekten m. m. J. L. Petersson.

Kommissionen för handhafvande af frågor rörande nytt öfningsfält för de i Stockholm förlagda truppförband m. m., tillsatt den 25 augusti 1905.

För att såsom sakkunnige verkställa omarbetning af gällande nådiga förordning ängående inskrifning och redovisning af värnpliktige samt deras tjänstgöring m. m. förordnades på grund af nådigt bref den 19 januari 1906 genom särskilda generalorder samma dag från armén öfversten och sekundchefen för lifregementets grenadjärer m. m. C. A. H. Jungstedt, öfverstelöjtnanten i armén, majoren vid generalstaben m. m. R. C. H. Torpadie, majoren i Västmanlands regementes reserv m. m. E. L. W. Schürer von Waldheim och kaptenen vid Norra skånska infanteriregementet H. O. Hjalmarson, samt från flottan kommandörkaptenen af andra graden m. m. H. W. M. von Krusenstjerna och kaptenen A. H. Gisiko.

Sakkunnige för undersökning i fråga om det sätt, hvarpå arbetet med uppförande af kasernetablissemang för Vaxholms grenadjärregemente blifvit utfördt m. m. Enligt den 20 april 1906 erhållet nådigt bemyndigande har statsrådet och chefen för landtförvarsdepartementet den 5 maj samma år till sakkunnige för fullgörande af detta uppdrag utsett ledamöterna af Riksdagens Första Kammare, f. d. öfversten m. m. A. F. O. Cederberg och kaptenen m. m. friherre C. H. Falkenberg, ledamöterna af Riksdagens Andra Kammare, landtbrukaren m. m. A. Pettersson och godsägaren J. M. Juhlin samt arkitekten m. m. J. L. Petersson, af hvilka den förstnämnda skulle vara ordförande. Sedan landtbrukaren, nuvarande statsrådet m. m. A. Petersson förklarar sig förhindrad att fullgöra nämnda uppdrag, har chefen för landtförvarsdepartementet i hans ställe tillkallat ledamoten af Riksdagens Andra kammare, filosofie doktorn m. m. D. K. Bergström.

Sakkunnige för granskning af förslag såväl till reglemente för järnvägar- nas användning för militära ändamål i krig och fred som rörande militära transportplaner. Enligt nådigt beslut den 25 maj 1906 blefvo såsom sakkunnige tillkallade majoren vid generalstaben m. m. A. E. Werner såsom ordförande samt bandirektören m. m. H. K. Groth, förste militärassistenten, kaptenen friherre A. G. A. Leijonhufvud, trafikinspektören, kaptenen C. M. Looft, t. f. byrådirektören I. Virgin, stationsinspektören C. G. R. Nettelbladt, samtliga anställda vid statens järnvägar, äfvensom trafikchefen vid Nässjö—Oskarshamns järnväg U. E. L. Swensson samt trafikinspektören vid Bergslagens järnvägar J. A. Norrby, med tillstånd för chefen för generalstaben att, i händelse af behof, tillfälligtvis tillkalla annan sakkunnig.

Sakkunnige för verkställande af utredning rörande förvarandet af trofé-samlingen i Riddarholmskyrkan m. m. Den 16 juni 1906 förordnade Kungl. Maj:t generalen m. m. herr friherre A. E. Rappe, ordförande, samt krigsarkivarien m. m. D. T. J. Petrelli och intendenten och föreståndaren för lifrustkammaren friherre C. O. R. Cederström att verkställa berörda utredning. Den 19 oktober samma år uppdrog Kungl. Maj:t åt bemålde per-

soner att jämte konteramiralen m. m. J. Hägg införskaffa uppgifter angående vid armén och flottan befintliga troféer och andra föremål af krigshistorisk betydelse samt att afgifva förslag rörande deras lämpliga förvarande.

Sakkunnige för att granska och afgifva yttrande öfver de inom fortifikationen utarbetade förslagsritningar till kasernetablissemang för ett infanteriregemente. Enligt nådigt beslut den 7 december 1906 förordnade Kungl. Maj:t följande personer att å dag, som skulle i kommandoväg bestämmas, under en tid af högst fjorton dagar fullgöra nämnda uppdrag nämligen: chefen för femte arméfördelningen, generallöjtnanten m. m. friherre L. W. Stjernstedt, chefen för fjärde arméfördelningen, generallöjtnanten m. m. C. A. C. Warberg, chefen för tredje arméfördelningen, generalmajoren m. m. C. A. M. Nordenskjöld, chefen för andra arméfördelningen, generalmajoren m. m. G. F. O. Uggla, militärbefälhafvaren på Gottland, generalmajoren m. m. J. G. Björlin, chefen för fortifikationen, generalmajoren m. m. G. A. C:son Bergman, chefen för generalstaben, generalmajoren m. m. K. G. Bildt, chefen för första arméfördelningen, generalmajoren m. m. A. F. von Matérn, chefen för sjätte arméfördelningen, generalmajoren m. m. J. G. Wikander, chefen för arméförvaltningens intendentsdepartement, generalintendenten m. m. P. A. F. Holmquist och t. f. öfverfältläkaren P. A. F. Nettelblad samt kaptenen vid fortifikationen m. m. C. L. Lundquist, den sistnämnde såsom sekreterare.

På landtförsvarsdepartementets föredragning hafva följande författningar under år 1906 af Kungl. Maj:t utfärdats:

den 19 januari: kungörelse angående ändrad lydelse af § 62 i förnyade nådiga reglementet för arméns pensionskassa den 26 februari 1904; *den 9 februari:* förordning angående arméns öfvertaliga personal; förordning angående arméns reserver af befäl och civilmilitär personal; *den 16 mars:* kungörelse angående sättet för officers- och reservofficersvolontärers antagning och utbildning; *den 7 april:* kungörelse angående ändrad lydelse af § 7 i Kungl. Maj:ts förnyade nådiga reglemente för ridskolan vid Strömsholm den 26 februari 1904; kungörelse angående ändrad lydelse af § 2 mom. 1 i Kungl. Maj:ts förnyade nådiga instruktion för utrustningskommissionen den 18 januari 1895; kungörelse angående ändrad lydelse af § 29 mom. 1 i Kungl. Maj:ts förnyade nådiga instruktion för intendenturkåren den 29 november 1901; *den 8 juni:* reglemente för garnisonssjukhuset i Stockholm; *den 16 juli:* förordning angående arméns förplägnad vid mobilisering och i krig; kungörelse angående förändrad lydelse af § 112 i nådiga reglementet för arméns aflöning under fred den 31 oktober 1902; *den 4 augusti:* kungörelse angående läkarbesiktning å officers- och reservofficersvolontärer; *den 19 oktober:* reglemente för arméns kassaväsende i fred; *den 31 december:* kungörelse angående ändrad lydelse af § 6 mom. 5 i Kungl. Maj:ts nådiga in-

struktion för generalstaben den 17 juni 1904; kungörelse om ändrad lydelse af § 1 mom. 1 och § 8 mom. 2 i Kungl. Maj:ts nådiga reglemente för arméns förplågnad m. m. under fred den 12 maj 1905.

Utrikes kom-
menderade of-
ficärer m. fl.

Under år 1906 hafva åtskilliga officerare vid kungl. flottan och kustartilleriet samt ingenjörer vid mariningenjörkåren utomlands besiktigat för sjöförsvarets behof bestållt krigsmateriel samt tagit kännedom om nya erfarenheter på sjövapnets och kustartilleriets områden.

Flottans stabs
verksamhet.

Från föregående år hafva följande arbeten fortsatts:
fullständigandet af flottans mobiliseringsplaner;
bearbetandet af statistiska uppgifter rörande främmande mariner;
tillgodogörandet af inom skärgårdarna gjorda sjömätningar för sjömil-
tära ändamål.

Följande förslag af större vikt och omfattning hafva afgifvits:
till bestämmelser angående befäls- m. fl. tecken;
till sjökadetternas praktiska utbildning 1906;
angående antagning af extrakadetter;
angående uttagning och utbildning af värnpliktiga i allmän tjänst 1906;
till bestämmelser angående afgifvande af förslag till befordran inom sjö-
officerskårens stam;
angående öfning af f. d. stamanställda utstraffade värnpliktiga;
till öfningsplan för flottan år 1906 (gemensamt med inspektören af flot-
tans öfningar till sjöss);
till yrkesbeteckning för värnpliktiga;
till ändrade bestämmelser för utbildning af reservbefäl vid flottan;
till prisbestämmelser för signalskola;
till medalj för skicklighet i signalering;
till förändrad kompaniindelning m. m. af sjömanskåren;
till »Undervisning för manskapet vid flottan, III, Artilleri»;
till fördelningsböcker för flottans stridsfartyg;
angående utbildning af underofficerskorpraler för tjänstgöring såsom kanon-
kommendörer vid svåra kanoner;
till »Undervisning för manskapet vid flottan, I, Tjänstgöringen»;
angående pris vid täflingsminering;
till ändrade reglementariska bestämmelser rörande marinläkarkåren (ge-
mensamt med marinöfverläkaren);
till förbättrade aflöningsförmåner för sjömanskåren;

till fördelning af manskapet inom sjömanskårens afdelningar, yrkesgrenar och lönegrader, samt till fördelning af underofficerarna å de särskilda staterna å flottans stationer under år 1907;

till de öfningar med flottans personal ombord, hvilka afses taga sin början under tiden 1 januari—31 mars 1907 (gemensamt med inspektören af flottans öfningar till sjöss);

till plan för rikets försvar (gemensamt med chefen för generalstaben);

till försvarsväsendets stärkande och till lag om ändrad lydelse af vissa delar af värnpliktslagen (gemensamt med chefen för generalstaben);

till program för omfattning af utbildningskurs för personal vid lotsverket för tjänstgöring vid kustsignalväsendet;

till den ökning af flottans stampersonal, som erfordras för af marinförvaltningen till nybyggnad föreslagen materiel;

till uppsättande af Marstrands skeppsgossekår; samt

till den ökning af flottans stampersonal, som under vissa förutsättningar erfordras vid nyanskaffning af fartyg tillhörande vissa stridsfartygstyper.

Åtskilliga förslag af hemlig natur hafva därjämte afgifvits.

Utredningar och yttranden hafva dessutom afgifvits rörande:

fördjupning af Flintrännen;

rikets flagga;

ifrågasatta ändrade bestämmelser för kustartilleriets värnpliktiga; samt

undersökning för upprensning af östra farleden till Karlskrona;

äfvensom i åtskilliga andra till chefen för flottans stab hänskjutna frågor.

Under år 1906 har nedannämnda, genom kungl. marinförvaltningen kon- Fartygs-, hus-
traherade arbete blifvit utfördt och levererad: och andra
byggnader.

Ett pansartorn för pansarbåten Oscar II, levererad af Schneider & C:o, Le Creusot, Frankrike.

Genom kungl. marinförvaltningens försorg hafva kontrakt afslutats om leverans till flottan af följande, ännu ej levererade arbeten:

jagaren Ragnar med Kockums mekaniska verkstads aktiebolag;

jagaren Sigurd med Lindholmens verkstads aktiebolag;

2:a klass torpedbåtarna n:r 12, 14 och 15 med Motala verkstads nya aktiebolag;

kolpråm med Oskarshamns verkstad;

ångfärja för kungl. kustartilleriet med aktiebolaget Motala verkstads filial;

förlängning af dockan å Galérvarfvet med aktiebolaget Skånska cementgjuteriet;

ackumulatorbatteri och elektriska ledningar för Ellenabbsbatteriet med elektriska aktiebolaget Holmia;

om- och påbyggnad af flottans sjukhus i Karlskrona med ingenjör H. Preisler.

De viktigare och mera omfattande arbeten, som under år 1906 utförts vid flottans stationer utöfver de arbeten, hvilka äro att hänföra till materielens reparation, underhåll och klargöring för expedition, äro följande:

vid *Karlskrona station*:

nybyggnaden af 1:a klass torpedbåtarna Castor och Pollux samt 2:a klass torpedbåtarna n:r 5 och 6 har fortgått;

nybyggnaden af två ångslupar för pansarbåten Oscar II, en ångslup för pansarkryssaren Fylgia, en ammunitionspråm, en provianttransportpråm och en vattenbåt har afslutats;

arbetena med förändring af kanonbåten Blenda till verkstadsfartyg samt af kanonbåten Edda till handminefartyg hafva påbörjats;

nya ångpannor för kanonbåten Skäggald äro under arbete;

byggandet af en mobiliseringskaj har fortgått;

verkstadsbyggnaden för fyrverkslaboratoriet har fullbordats;

ett förrådshus har uppförts;

ett undervattensgrund i varfvets östra inlopp har bortsprängts;

dränering och planering af sjömanskårens kaserngård har utförts och spårväg mellan Kungshall och Stumholmen anordnats.

vid *Stockholms station*:

nybyggnaden af 2:a klass torpedbåten n:r 7 har fortgått och i det närmaste afslutats;

nybyggnaden af 2:a klass torpedbåtarna n:r 10 och 11 har påbörjats;

tillverkningen af handminor och ändring af äldre sådana har fortgått;

7 st. motorbåtar hafva tillverkats och 1 st. är under byggnad;

exercishuset har tillbyggt och tre byggnader äro under uppförande på Bergholmen;

Skeppsholmsbron har försetts med ny körbana.

Kustpositio-
nerna.

1. *Vaxholms och Oscar-Fredriksborgs fästning.*

Arbetet å torpedbatteriet vid Oscar-Fredriksborg är afslutadt.

Uppförandet af nytt kasernetablissemment för kustartilleriregementet har afslutats.

2. *Karlskrona fästning.*

Arbetena å Västra Hästholms fort hafva fortsatts.

Arbetena för kustartilleriets inkvartering och för minförsvarets ordnande hafva fortsatts.

3. *Älfsborgs fästning.*

Arbetena å Oscar II:s fort hafva fortgått.

4. *Gottland.*

Arbetena vid Färösund för kustartilleriets inkvartering och för minförsvarets ordnande hafva fortsatts.

5. *Hörningsholms kustpositioner.*

Arbetena för minförsvarets ordnande hafva fortsatts.

Under år 1906 har följande artillerimateriel anskaffats för flottan och kustartilleriet:

15 cm. kanoner till Älfsborg och kanoner i reserv; 57 och 37 mm. kanoner för fartyg, fästningar och kanoner i reserv; samt 57 mm. tubkanoner för 21 cm. och 15 cm. kanoner, krut, projektiler, patronhylsor, rör m. m. för kompletterande af fartygens och fästningarnas utredningar.

Vidare har uppförts förrådshus för laddade minor vid Älfsborgs fästning samt utförts diverse sprängförsök mot minor samt ändring af äldre minor; hvarjämte anskaffats: 1 elektrisk lysapparat för minspärrningarna i Karlskrona; diverse elektriska instrument för minstationer, en del mininventarier, handminmateriel, elektriska kablar, telefonmateriel m. m.

Härförutom hafva under året anskaffats: diverse torpeder, bomullskrutladdningar till torpeder och diverse torpedmateriel för pansarbåten Oscar II, pansarkryssaren Fylgia, jagaren Vale och till byggnad anbefallda torpedbåtar samt diverse gnistsignalmateriel.

Under det med den 30 september 1906 tilländalupna undervisnings- och öfningsåret hafva följande fartyg varit rustade:

pansarbåten *Dristigheten* och korvetten *Saga* — 1:a sjökrigsskoleafdelningen — under omkring 4 1/2 månader för öfvande af kungl. sjökrigsskolans kadetter i 1:a, 2:a, 3:e och 6:e klasserna. Å nämnda fartyg hafva dessutom varit anordnade dels rekrytkurs för 3:e kl. matrosar och dels kurs för 3:e kl. eldare, hvarjämte kustartillerikadettaspiranterna under omkring 2 månader genomgått föreskrifven kurs å *Dristigheten* och marinintendentsaspiranterna under omkring 3 månader å pansarbåten *Dristigheten* och korvetten *Saga* genomgått föreskrifven aspirantskola ombord. Torpedbåten *Komet* har dessutom under omkring 3 veckor varit tilldelad 1:a sjökrigsskoleafdelningen i och för öfvande af kungl. sjökrigsskolans kadetter i 6:e och 3:e klasserna;

kanonbåtarna *Skuld* och *Edda* samt torpedbåten n:r 7 — 2:a sjökrigsskoleafdelningen — under omkring 1 1/2 månad för öfvande af kungl. sjökrigsskolans kadetter i 4:e och 5:e klasserna;

öfnings skeppen *Najaden* och *Jarramas* samt öfningsbriggarna *Gladan* och *Falken* äfvensom kasernfartyget *Norrköping* och logementsfartyget *Nor-*

denskjöld — *skeppsgosseafdelningen* — under omkring 4 månader för öfvande af skeppsgossar.

För *torpedskolans* öfningar har under omkring 2 månader varit samman dragen en torpedskoleafdelning, bestående af torpedkryssarna *Clas Ugglå* och *Örnen*, verkstadsfartyget *Blenda* samt torpedbåtarna *Orkan*, *Bris*, *Orion*, *Sirius*, *Kapella*, *Plejad*, n:r 9, 11, 81, 79, 77 och 75.

För förberedande öfningar med till allmän tjänst inskrifna värnpliktiga hafva under omkring 3 1/2 månader varit rustade vid Karlskrona station och förlagda till densamma två 1:a kl. pansarbåtar och ett logementsfartyg — *Karlskrona beväringssafdelning* — samt vid Stockholms station förlagda till densamma två 1:a kl. pansarbåtar — *Stockholms beväringssafdelning* —.

För samöfning af stampersonal och värnpliktiga äfvensom för skjut- och signalskola hafva varit rustade sju 1:a kl. pansarbåtar, tre 1:a kl. kanonbåtar, ett handminfartyg, ett logementsfartyg samt en bevakningsbåt — *kusteskadern* — under omkring 2 månader, hvarjämte under 3 veckor tvenne 1:a kl. torpedbåtar varit tilldelade nämnda eskader.

Likaledes hafva för samöfning af stampersonal och värnpliktiga varit rustade:

7 1:a kl. pansarbåtar,

3 torpedkryssare,

2 jagare,

8 1:a kl. torpedbåtar,

4 2:a kl. torpedbåtar och

1 verkstadsfartyg — *kusteskadern* — under omkring 3 månader, hvarjämte under omkring 1 1/2 månad en 1:a kl. kanonbåt, ett verkstadsfartyg samt en undervattensbåt varit tilldelade nämnda eskader.

Å tvenne kusteskadern tillhörande 1:a kl. pansarbåtar hafva äfven öfvats dels kungl. sjökrigsskolans kadetter i 4:e och 5:e klasserna, dels kustartillerikadetterna och dels mariningenjörseleverna, hvarjämte mariningenjörspaspiranterna genomgått föreskrifven kurs å 6 af kusteskaderns 1:a kl. torpedbåtar.

För rekognoscering af militärleder har kanonbåten *Svensksund* varit på expedition i omkring 5 månader.

Chefsfartyget *Drott* har omkring 2 1/2 månader varit på expedition kring rikets kuster.

För inskjutning af torpeder hafva verkstadsfartyget *Ran* samt en 2:a kl. torpedbåt varit på expedition i sammanlagdt nära 4 månader.

För inspektion af signalstationer har torpedbåten *Komet* varit på expedition under 1 1/2 månad.

Kanonbåten *Skagul* har under omkring 2 veckor varit på expedition med statsrådet och chefen för kungl. sjöförsvarsdepartementet i och för inspektion af sjöfästningar m. m.

Kanonbåten *Disa* har under 3 månader varit på expedition med f. d. stamanställda, utstraffade värnpliktiga.

För mineringsöfningar å minposition hafva kasernfartyget *Eugenie* samt en bevakningsbåt och erforderliga småfartyg varit på expedition under 3 månader.

Torpedbåtarna n:r 1 och 63 hafva under 10 dagar stått till respektive chefernas för kungl. Karlskrona och kungl. Vaxholms kustartilleriregementen förfogande i och för nämnda regementens öfningar.

Korvetten *Freja* och kanonbåten *Svensksund* hafva afslutat under år 1905 började vinterexpeditioner efter att hafva varit rustade, *Freja* i omkring 6 månader och *Svensksund* i cirka 4 1/2 månader.

För närvarande är pansarbåten *Dristigheten* på expedition till aflägsnare farvatten och kanonbåten *Svensksund* å rikets västkust för bispringande af nödställda fartyg och fiskebåtar samt för uppehållande af ordningen på fiskeplatser.

Antalet beväringmän, som inställt sig till vapenöfning vid flottan, utgjorde år 1906 — 5,492.

I sjökrigshögskolan, där 1:a arbetsåret i allmänna kursen pågår sedan den 1:a sistlidna oktober, utgör antalet elever 24, däraf 8 från kustartilleriet.

Vid början af läsåret 1905—1906 utgjorde antalet kadetter vid sjökrigsskolan 157, af hvilka under hösten 1906 efter aflagd officersexamen utnämndes till underlöjtnanter — vid kungl. flottan: 26, vid kungl. kustartilleriet: 3.

Antalet elever utgör nu 158, däraf 7 å kustartillerilinjen.

Vid exercisskolan i Karlskrona hafva 774 man (däraf i befäls- och reservbefälklasserna 38 man) och vid exercisskolan i Stockholm 573 man (däraf i befälsklassen 14 man) erhållit undervisning.

Vid skjut- och signalskolorna förlagda till kusteskadern hafva under året respektive 672 (däraf 33 officerare och 11 reservofficersaspiranter) och 623 man (däraf 29 officerare) erhållit undervisning.

I underbefälsskolan i Karlskrona har undervisning meddelats 20 reservofficersaspiranter och 330 man; och vid Stockholms stations underbefälsskola hafva undervisats 79 man.

Vid minskolan i Stockholm hafva 56 man åtnjutit undervisning.

Vid skeppsgosseskolan i Karlskrona har undervisning meddelats 512 skeppsgossar.

Älfsborgs fästning har numera erhållit fredsbesättning, Älfsborgs kust-Kustartilleriet. artilleridetachment, hvarmed föreskrifna öfningar bedrifvits. Kustartilleriet lämnar för närvarande bemanning till fem kustpositioner, och är den härför afsedda personalen permanent förlagd till fyra af dessa kustpositioner.

Förutom de ordinarie manskapsskolorna för kustartilleriets stam hafva följande särskilda skolor och öfningar för utbildningen af kustartilleriets personal varit anordnade:

skjutskola, gemensam för hela kustartilleriet, från och med den 17 juni till och med den 14 augusti (59 dagar) med förläggning under förra delen i Vaxholms och Oscar-Fredriksborgs fästning och under senare delen i Karlskrona fästning;

mineringsskola, regementsvis från och med den 21 april till och med den 20 augusti (122 dagar), hvarvid mineringsskolan vid Vaxholms kustartilleriregemente varit förlagd till Fårösunds kustposition under 29 dagar;

beväringsskolor vid de båda regementenas hufvudstationer och vid Fårösunds kustartilleridetachment från och med den 6 april till och med den 20 augusti (137 dagar);

regementsöfningar vid de båda regementenas hufvudstationer och vid Fårösunds kustartilleridetachment från och med den 23 augusti till och med den 29 september, hvarvid de till repetitionsöfningar inkallade värnpliktiga deltog i regementsöfningarna under den för repetitionsöfningarna (35 dagar) fastställda tiden.

Vid kustartilleriet hafva följande antal värnpliktiga inställt sig till öfning:

T j ä n s t g ö r i n g .	A n t a l m a n .		
	Vaxholms kustart.-reg:te	Karlskrona kustart.-reg:te	Summa
Första tjänstgöring i 137 dagar	562	527	1,089
Repetitionsöfning i 35 dagar	604	520	1,124
Tjänstgöring i en följd i 172 dagar	42	67	109

Under år 1906 hafva 3 kadetter aflagt kustartilleriofficersexamen samt 14 kadettaspiranter erhållit utbildning ombord å flottans öfningsfartyg, af hvilka aspiranter 12 numera äro antagna till kadetter.

Vid kustartilleriet hafva under året 6 reservofficersaspiranter utbildats till reservofficerare.

Vid kustartilleriets manskapsskolor hafva under det den 30 september 1906 tilländalupna öfningsåret undervisats följande antal man:

Manskapsskolor.	A n t a l m a n .		
	Vaxholms kustart.-reg:te.	Karlskrona kustart.-reg:te.	Summa.
Rekrytskolan	208	164	372
Korpralsskolan	107	129	236
Underofficersskolans specialkurs	36	41	77
> allm. kurs	—	—	—

Af chefen för kustartilleriet och inom chefens för kustartilleriets stab hafva följande förslag af större vikt afgifvits under år 1906:

till särskilda föreskrifter för flottans till fästningstjänst (vid kustartilleriet) inskrifna värnpliktiga;

till instruktion för de värnpliktigas öfningar vid kustartilleriet;

till program för kadetts utbildning vid kustartilleriet;

till ändringar i reglemente för utbildning af reservbefäl för flottan, vidkommande de af nämnda reservbefäl, som äro tilldelade kustartilleriet;

till vissa delar af reglemente för flottan, Del III, kustartilleriet;

till plan för kustartilleriets öfningar år 1906 (efter samråd med chefen för flottans stab);

till in- och uttrykningsdagar för flottans till fästningstjänst inskrifna värnpliktiga under år 1907;

till åtgärder för fyllande af vakanser vid kustartilleriet;

till fördelning af manskapet inom kustartilleriets afdelningar, yrkesgrenar och lönegrader samt till fördelning på kustartilleriregementena af lönerna för officerare och underofficerare under år 1907;

till ändringar i inskrifningsförelörden samt till föreskrifter för täfplingsminering vid kustartilleriet.

Vissa förslag af hemlig natur hafva afgifvits, hvarjämte arbetet på fullständigandet af mobiliseringsplanerna fortsatts.

Från föregående år har fortsatts utarbetandet af vissa delar af artillerireglemente (skjutinstruktion) för kustartilleriet, hvarjämte minexercisreglemente för kustartilleriet påbörjats.

Inom kustartilleriet är under år 1906 utarbetad en lärobok för sjukbärare vid kustartilleriet.

Under år 1906 hafva sjö- och triangelmätningar blifvit utförda:

i Västerbottens läns skärgård, där från 1904 års slutpunkter å fastlandet vid Vapplan och Hörnefors uppmätts Örefjärden, området Bonden—

Sjökarteverket.

Järnäs udde samt södra delen af inloppet till Nordmalingsfjärden äfvensom Degerfjärdens nordostliga del samt Sydostbrottensgrunden, hvarjämte lodningar till sjöss företagits, omfattande mätningarna i skalan 1:20,000 en areal af 3,862 kv.-mil och i skalan 1:50,000 en areal af 5,82 kv.-mil; triangulering har verkställts vid inloppet till Skellefteå äfvensom inom området Vänskären—Käringskär; magnetiska observationer hafva därjämte företagits å en del platser i Östra Kvarken;

i Västernorrlands läns skärgård, där Bergö- och Risöfjärdarne hafva uppmätts äfvensom området Skagsudde—Stjernöudde intriangulerats;

i Stockholms läns skärgård, hvarest vid Gräsköfjärden 0,4 kv.-mil i skalan 1:20,000 uppmätts samt intriangulering af de finska fyrarna Långskär och Bogskär verkställts;

i Göteborgs och Bohus läns skärgård, där inloppen till Göteborg blifvit uppmätta i skalan 1:20,000, omfattande området Öskerö—Vinga—Varö utgörande en areal af 2,32 kv.-mil; triangelmätningar hafva utförts inom området Marstrand—Måseskär samt dessutom inom Göteborgs skärgård för Älfsborgs fästnings behof; magnetiska undersökningar hafva utförts inom området Marstrand—Tistlarne.

Dessutom hafva grundundersökningar verkställts i Kattegat och i Öresund.

Nettobehållningen af försälda kartor utgjorde kronor 28,855:40.

Lotsverket.

Under år 1906 hafva Brännö och Rörö lotsplatser sammanslagits till en, benämnd Brännö lotsplats. Nya öfverenskommelser hafva träffats angående samarbete mellan Öresunds norra lotsstation och Helsingörs lotseri. Klädesholmens och Laxviks lifräddningsstationer hafva indragits och inrättande af en dylik station i Halmstad påbörjats.

För belysning af ny farled till Holmsund äro nya byggnader uppförda på Fjärdgrund, Bredskär och Långhällsudde, men återstå diverse afslutningsarbeten och fyrapparaternas uppsättning.

Vid Hanö är det under 1905 påbörjade fyrtornet fullbordadt och en ny, större linsapparat för blyxtljus med luxlampa uppsatt.

Vid Tistlarne utanför Göteborg äro fyrbyggnadsarbeten afslutade och en större linsapparat med luxlampa för intermitent sken uppsatt.

Nya linsfyrrar utan ständig bevakning äro uppförda på Storholmen vid södra inloppet till Härnösand, på södra Växlet i norra farleden till Stockholm, på Torshälla limpor i Mälaren, på Orrholmen i Vättern och Brämskär utanför Grebbestad. Af dessa fyrrar hafva de på Södra Växlet, Torshälla limpor och Brämskär acetobelysning.

Linsapparaterna för fast sken vid Ölands norra och södra uddes fyrrar äro utbytta mot större linsapparater för blyxtljus med luxlampor.

Fjordskärs fyr, som förut varit en fyr med ständig bevakning, är numera utan ständig bevakning och försedd med acetonbelysning.

Morups Tänges fyrsken är begränsadt öfver landgrunden och Draghällans, Landsorts och Kullens fyrar hafva försetts med luxlampor.

Vid Smygehuks och Tistlarnes fyrplatser äro mistlurar, drifna af maskinkraft, uppsatta och vid Ölands södra uddes fyrplats är mistkanonen ersatt af en knallsignalapparat.

Vid rikets navigations-skolor hafva under läsåret 1905—1906 varit inskrifna i navigationsafdelningen 340 elever, af hvilka 151 utexaminerats såsom styrmän och 123 såsom sjökaptener, samt i maskinistafdelningen 216 elever, af hvilka 108 aflagt maskinistexamen och 80 öfvermaskinistexamen. Antalet af dem, som utan att såsom elever hafva tillhört skolorna åtnjutit undervisning därstädes, har utgjort 98, af hvilka 16 aflagt styrmans-, 9 sjökaptens- och 3 öfvermaskinistexamen.

Navigations-
skolorna.

Dessutom hafva 21 elever och 69 privatister aflagt godkänd examen i ångmaskinlära.

Antalet af de under byråns tillsyn lydande särskilda observationstationer utgöres för närvarande af 20 stationer för fullständigare meteorologiska observationer, 24 stationer för nederbördsobservationer, 14 stationer för hydrografiska iakttagelser, af hvilka tio äro förlagda till fyrfartyg, 8 stationer för vattenhöjdmätning medelst registreringsapparater, 5 stationer för vattenhöjdmätning medelst observationer å peglar, förutom 6 dylika stationer inom Mälaren, hvilka sistnämnda bekostas af hushållningssällskapen i Stockholms, Uppsala, Västmanlands och Södermanlands län.

Nautisk-Me-
teorologiska
byrån.

Åtskilliga utredningar rörande isförhållanden och hydrografiska förhållanden hafva lämnats till Deutsche Seewarte m. fl.

Meteorologiska observationsjournaler, förda på fartyg å aflägsna farvatten, hafva inlämnats från 2 af kungl. flottans fartyg och 2 handelsfartyg. Sedan erforderliga utdrag af dessa journaler blifvit verkställda, komma de att öfverlämnas till meteorologiska institutet i Utrecht.

För ett belopp af 1,900 kronor, som från handels- och sjöfartsfonden under året anvisats, har anskaffats instrumentutredning för en fullständig centralanstalt för lanterneundersökningar i Stockholm.

Byråns bok- och kartsamlingar hafva blifvit på vanligt sätt förökade.

Enligt från statskontoret den 6 december 1906 lämnad uppgift utgör Båtsmanhålllet den kvarvarande effektiva styrkan af båtsmän för närvarande 157 man.

I afseende å kommittéer, som af Kungl. Maj:t, på föredragning af chefen för sjöförsvarsdepartementet, blifvit tillsatta, och liknande beredningar, hvilka

Kommittéer.

blifvit, på grund af Kungl. Maj:ts bemyndigande, af nämnda chef tillkallade, är följande att meddela:

1:o) Kommissionen för afgifvande af *förslag i vissa frågor rörande minväsendet* tillsattes den 24 januari 1896 (kommissionens ledamöter åtnjuta ingen annan ersättning än rese- och traktamentsersättning för verkställande af erforderliga arbeten utom Stockholms stations område).

2:o) Beträffande en den 10 februari 1899 tillsatt kommitté för utredning af *vissa frågor rörande flottans station i Stockholm*, hvilken kommitté den 31 augusti 1900 afgifvit betänkande och förslag i fråga om första delen af dess uppdrag eller åvägabringande af utredning och uppgörande af förslag till nytt etablissemang för flottans station i Stockholm, har Kungl. Maj:t genom nådigt bref den 21 september 1900 förklarar, att med fullgörandet af det kommittén i öfrigt lämnade uppdrag, nämligen att verkställa utredning och inkomma med förslag om beredande af medel för det nya etablissemanget äfvensom för anordningar till underlättande af mobilisering af flottans till Karlskrona station hörande fartyg genom försäljning af Skepps- och Kastellholmarne samt Galérvarfvet, skulle tills vidare anstå, samt bemyndigat chefen för sjöförsvarsdepartementet att i ärendet tillkalla sakkunniga. Sedan vissa utredningar i ärendet ägt rum under åren 1902, 1903 och 1904, tillkallade chefen för sjöförsvarsdepartementet den 24 juli 1905 generallotsdirektören D. U. V. Linder, f. d. öfverdirektören G. W. Svenson och arkitekten J. L. Peterson för verkställande af ytterligare utredning af ämnet. Sedan dessa personer den 21 april 1906 afgifvit sitt yttrande, uppdrog chefen för sjöförsvarsdepartementet den 15 augusti 1906 åt generallotsdirektören D. U. V. Linder, f. d. öfverdirektören G. W. Svenson och stationsingenjören C. A. Holmgren att verkställa ytterligare utredning af ärendet, hvilken utredning afgafs den 8 november 1906. Med anledning af denna utredning uppdrog chefen för sjöförsvarsdepartementet den 22 december 1906 åt ingenjören C. O. T. Örtenblad och arkitekten J. L. Peterson att delta i värdering af vissa områden å Lidingön.

3:o) Genom kungl. bref den 17 oktober 1902 uppdrogs åt chefen för sjöförsvarsdepartementet att tillkalla högst fem sakkunniga jämte en sekreterare för att i enlighet med de närmare föreskrifter, departementschefen ägde meddela, inom departementet biträda vid en revision af gällande skeppsmättningsförfattningar.

Med anledning häraf utsågos dåvarande kommerserådet, numera envoyé extra ordinaire och ministre plénipotentiaire vid kungl. norska hofvet E. A. Günther, kaptenen G. O. Wallenberg och skeppsmätaren C. J. A. Isaksson att med auditören L. K. W. Sandberg såsom sekreterare utföra ifrågavarande arbete. Från och med den 16 januari 1903 har jämväl skeppsmättningsöfverkontrollören K. O. Larsson deltagit i de sakkunnigas arbeten. De sakkunniga hafva afgifvit åtskilliga yttranden och förslag i ärenden rörande skeppsmät-

ning och äro fortfarande sysselsatta med behandling af frågor i detta ämne.

Under året har kaptenen G. O. Wallenberg, som utnämnts till envoyé extra ordinaire och ministre plénipotentiaire vid Kejsarliga Japanska hofvet, på begäran entledigats från ledamotskapet bland de sakkunniga.

4:o) Genom kungl. bref den 25 maj 1905 tillsattes en kommitté för utredning angående erforderliga förbättringar uti utbildningen af handelsflottans befäl och underbefäl m. m. Till ordförande i denna kommitté utsågs landshöfdingen C. J. A. Wall och till ledamöter kaptenen G. O. Wallenberg, kaptenen H. O. F. Gyldén, föreståndaren för navigationsskolan i Strömstad A. Thore, sjökaptenen O. F. Hedborg och öfvermaskinisten O. Gummesson. Kommittén, som erhöll tillstånd att själf utse sin sekreterare, antog härtill amanuensen i sjöförvarsdepartementet, e. o. hofrättsnotarien G. A. Stuart. Kommittén, som sammanträdde i Stockholm första gången den 3 juli 1905, har därefter varit samlad därstädes dels från och med nämnda dag till och med den 7 i samma månad, dels från och med den 20 oktober till och med den 15 december 1905, dels från och med den 8 mars till och med den 28 april 1906 och dels slutligen från och med den 3 till och med den 30 oktober 1906, hvilken sistnämnda dag kommittén avslutat sitt arbete.

5:o) Genom kungl. bref den 3 november 1905 tillsattes en kommitté för omarbetning af reglementet för flottans pensionskassa i vissa hänseenden och utsågos till ledamöter i denna kommitté kommandören P. J. Dahlgren, kaptenen grefve C. A. Wachtmeister och kaptenen H. O. F. Gyldén. Till sekreterare förordnades advokatsfiskalen H. Wolff samt, efter hans befordran till expeditionschef i kungl. sjöförvarsdepartementet, den 19 januari 1906 notarien i kungl. marinförvaltningen A. Hillfors. Under året har kaptenen Gyldén, som blifvit utnämnd till ministerresident i Buenos Ayres, utträdt ur kommittén.

6:o) Genom kungl. bref den 6 juli 1906 uppdrogs åt chefen för sjöförvarsdepartementet att för undersökning och utredning angående Vaxholms kustartilleriregementes nya kasernetablissemang å Brännudden m. m. tillkalla sakkunniga och hafva härtill utsetts: f. d. öfversten A. F. O. Cederberg, fil. doktorn D. Bergström, kaptenen friherre C. H. Falkenberg, godsägaren J. M. Juhlin och arkitekten J. L. Peterson, åt hvilka personer till följd af kungl. bref den 20 juli 1906 chefen för sjöförvarsdepartementet jämväl uppdrog verkställande af undersökning och utredning angående den å Kronudden i Vaxholm uppförda fortifikationsbyggnaden.

7:o) Genom kungl. bref den 14 september 1906 bemyndigades chefen för sjöförvarsdepartementet att för utredning angående behovet af förändringar i typerna för flottans stridsfartyg tillkalla högst 6 sakkunniga, däraf en tillika sekreterare, hvilka, utsedda den 22 september 1906, äro: konteramiralen

C. O. Olsen, konteramiralen T. C. A. Sandström, marinöfverdirektören H. H. Lilliehöök, kommandörkaptenen J. G. Ekelund, kaptenen H. H. K. Ericson samt kaptenen C. O. Lindsström, jämväl sekreterare.

8:o) Genom kungl. bref den 28 september 1906 bemyndigades chefen för sjöförsvarsdepartementet att för utredning om behovet af förändringar i sjökrigsskolans nuvarande organisation tillkalla högst 5 sakkunniga, däraf en tillika sekreterare, och utsågos på grund häraf den 4 oktober 1906: kommandören Gustaf Dyrssen, kommandörkaptenen H. F. Lindberg, t. f. läroverksrådet A. Nordfelt, lektorn A. M. Johanson samt kaptenen J. B. Majjström, jämväl sekreterare.

9:o) Genom kungl. bref den 7 december 1906 bemyndigades chefen för sjöförsvarsdepartementet att tillkalla högst 7 sakkunniga jämte en sekreterare för utredning rörande åtgärder för stärkande af rikets fasta försvar åt sjösidan m. m., på grund hvaraf följande personer den 8 i samma månad tillkallades, nämligen: konteramiralen J. W. L. Sidner, öfversten C. D. L. W:son Munthe, kommandörkaptenen S. J. T. C. Ankarcrona, majoren A. Odelstierna, kaptenen A. L. Törner, kaptenen C. L. Key och t. f. advokatfiskalen J. H. Hallström, den senare sekreterare.

Utfärdade författningar.

Under år 1906 hafva på chefens för sjöförsvarsdepartementet föredragning följande allmänna författningar utfärdats, nämligen: *den 2 februari* kungörelse angående ändrad lydelse af § 4 i nådiga instruktionen för marinöfverläkaren den 28 november 1902; *den 2 mars* kungörelse angående ändrad lydelse af § 6 i nådiga instruktionen för marinöfverläkaren den 28 november 1902; *den 20 april* kungörelse angående ändrad lydelse af §§ 70, 72, 80, 82 och 85 samt bil. A, B, C, D, E, F och G i förnyade nådiga stadgan för kungl. sjökrigsskolan den 25 april 1902; *samma dag* kungörelse angående ändrad lydelse af § 12 i nådiga förordningen angående aflöning för sjöfyllföringsområdesbefäl och för flottans värnpliktiga under fredstid m. m. den 5 december 1901; *den 25 maj* kungörelse angående ändrad lydelse af § 1 i kungl. förordningen angående lotsverket den 15 februari 1881, sådan denna paragraf lyder enligt kungl. kungörelsen den 27 november 1896 med däri genom kungl. kungörelserna den 4 april och den 18 september 1903 samt den 22 april 1904 vidtagna ändringar; *den 26 oktober* förordning angående åtgärder till undvikande af ombordläggning samt signaler för angifvande af nöd å fartyg; *den 16 november* kungörelse angående ändrad lydelse af §§ 15 och 16 i förnyade nådiga reglementet för navigationsskolorna i riket den 6 juni 1890.

Kungl. Maj:t har den 22 juni 1906 utfärdat lag angående rikets flagga. Rikets flagga.

Kungl. Maj:t har dels den 20 april 1906 medgifvit, att visst område af Hakarps socken må från och med år 1907 såsom en kommun för sig, hvilken jämväl skall utgöra särskildt skoldistrikt, bilda en äfven i fattigvårdshänseende från Hakarps socken afskild köping, benämnd Huskvarna, dels ock den 3 november 1906 förordnat, att Avesta socken med hela det område, socknen nu innehar, skall från och med år 1907 utgöra en köping, benämnd Avesta.

Därjämte har Kungl. Maj:t, som den 29 maj 1893 medgifvit, att visst område af Kung Karls socken i Västmanlands län finge under angifna villkor såsom en kommun för sig bilda en, jämväl i fattigvårdshänseende, från nämnda socken afskild köping, benämnd Kungsör, den 31 december 1906 förordnat, att berörda områden skola vid ingången af år 1907 inträda i utöfningen af köpingsrättigheten samt i kommunalt och fattigvårdshänseende skiljas från den socken, de förut tillhörde.

Kungl. Maj:t har förordnat:

att ordningsstadgan, byggnadsstadgan och brandstadgan för rikets städer samt hälsovårdsstadgan för riket, i hvad den afser stad, skola i tillämpliga delar gälla inom det för Kungsörs köping i Västmanlands län fastställda område;

att ordningsstadgan, byggnadsstadgan och brandstadgan för rikets städer skola i tillämpliga delar gälla inom Hälleviksstrands municipalsamhälle i Göteborgs och Bohus län och inom Krylbo municipalsamhälle i Kopparbergs län, dock med undantag af statens järnvägars nuvarande område;

att ordningsstadgan och brandstadgan för rikets städer samt hälsovårdsstadgan för riket, i hvad den afser stad, skola i tillämpliga delar lända till efterrättelse inom Liljeholmens municipalsamhälle samt lägenheten Maryvik i Stockholms län;

att ordningsstadgan för rikets städer samt hälsovårdsstadgans för riket föreskrifter rörande stad skola i tillämpliga delar gälla inom de delar af området för Limhamns köping, hvilka icke ingått i Limhamns förutvarande municipalsamhälle, äfvensom för Huskvarna köping;

att hvad i 13 § ordningsstadgan för rikets städer är föreskrifvet skall tillämpas å visst område öster och söder om staden Falun;

att byggnadsstadgan och brandstadgan för rikets städer skola i tillämpliga delar gälla inom visst område vid Herrljunga järnvägsstation i Älfsborgs län;

att byggnadsstadgan för rikets städer skall i tillämpliga delar gälla inom lägenheten Maryvik i Stockholms län — hvilken lägenhet samtidigt

Tillämpning å
vissa områden
på landet af
ordningsstad-
gan m. fl.
stadgar.

förordnats skola införlifvas med Liljeholmens municipalsamhälle — samt inom Fjugesta stationssamhälle i Örebro län och för det s. k. Åviksområdet inom Hälsingtuna socken i Gäfleborgs län;

att hälsovårdsstadgan för riket, i hvad den afser stad, skall tillämpas inom den staten tillhöriga lägenheten Liljeholmen i Stockholms län — hvilken lägenhet samtidigt förordnats, i hvad angår nämnda stadgas tillämpning, skola införlifvas med Liljeholmens municipalsamhälle — inom ön Stora Dyrön och inom fiskeläget Flatholmen, båda i Stenkyrka socken af Göteborgs och Bohus län, inom visst område vid Charlottenbergs järnvägsstation i Värmlands län, för Bollnäs köping i Gäfleborgs län samt inom ett under Gäfle stad lydande, utanför stadsplanen beläget område, benämndt Marie-lund; samt

att brandstadgan för rikets städer skall i tillämpliga delar gälla inom Bovallstrands municipalsamhälle i Göteborgs och Bohus län.

Fastställda
regleringsplaner.

Kungl. Maj:t har under år 1906 fastställt nya regleringsplaner för städerna Borås, Kalmar, Strängnäs och Säter äfvensom regleringsplaner för Höörs, Karlskoga, Lomma och Nya Hagalunds municipalsamhällen samt för vissa delar af Furulunds, Kils och Nya Hufvudsta municipalsamhällen.

Angående
räntefoten å
medel, insatta
hos förmyndar-
kammaren i
Stockholm.

Jämlikt nådigt beslut den 16 mars 1906 skall räntan å medel, insatta hos förmyndarkammaren i Stockholm, tills vidare utgå med fyra och en half procent för år.

Riksförsäkringsanstaltens
verksamhet
1906.

Antalet af de uti riksförsäkringsanstalten under år 1906 afslutade och förnyade kollektiva försäkringarna utgör omkring 2,600 med ett sammanlagdt provisionellt beräknadt antal arbetare af omkring 54,000.

Hos riksförsäkringsanstalten hafva under år 1906 anmälts 2,263 olycksfall, som drabbat i riksförsäkringsanstalten försäkrade arbetare. Förutom ersättning till följd af öfvergående skada har på grund af försäkring i riksförsäkringsanstalten ersättning under samma år tillerkänts i 21 fall till följd af dödsfall och i 116 fall till följd af invaliditet.

Under år 1906 hafva med anledning af olycksfall, som drabbat i riksförsäkringsanstalten icke försäkrade arbetare, inköpts lifräntor i riksförsäkringsanstalten till följd af dödsfall i 48 fall och till följd af invaliditet i 217 fall.

Genom postsparbanken hafva under tiden 1 januari—31 december 1906 för riksförsäkringsanstalten verkställts inbetalningar med ett sammanlagdt belopp af omkring 730,000 kronor, hvarifrån dock bör afräknas det belopp, som till försäkringstagarna återreglerats; och har under samma tid utanord-

nats ett sammanlagdt belopp af 151,871 kronor 98 öre för att genom post-sparbanken till vederbörande ersättningstagare utbetalas.

På begäran antingen af arbetsgifvare och arbetare eller af domstol eller annan ämbetsmyndighet har riksförsäkringsanstalten under år 1906 i 359 fall meddelat utlåtande rörande den grad af invaliditet, som en till följd af olycksfall i arbete uppkommen skada förorsakat.

Sedan 1906 års Riksdag beslutat att till arbetarförsäkringsfonden i riksstaten för år 1907 afsätta 1,400,000 kronor, har Kungl. Maj:t den 17 augusti 1906 förordnat, att dessa medel skola af statskontoret förvaltas, på sätt i nådiga brevet den 15 november 1895 föreskrifvits i afseende å de af Riksdagen för år 1896 afsatta medel för enahanda ändamål.

Kungl. Maj:t har den 7 april 1906 utfärdat lag om ändrad lydelse af 36, 38, 57, 86, 88 och 114 §§ i lagen den 24 juli 1903 om försäkringsrörelse.

Försäkringsinspektionen har under år 1906 meddelat nedannämnda antal utländska försäkringsanstalter tillstånd att här i riket drifva följande slag af försäkringsrörelse, nämligen

- brandförsäkringsrörelse 1 anstalt,
- sjuk- och olycksfallsförsäkringsrörelse 1 anstalt,
- transportförsäkringsrörelse 1 anstalt.

Kungl. Maj:t har den 31 december 1906 utfärdat lag om medling i arbetstvister samt i sammanhang därmed meddelat föreskrifter rörande rikets indelning i distrikt för det ändamål, som afses i 1 § af samma lag, m. m.

Kungl. Maj:t har under år 1906 beviljat statsbidrag för aflönande af extra provinsialläkare i Dalarö, Rimbo, Södra Unnaryds, Högsäters, Järnskogs, Tjörns, Rättviks, Los, Anundsjö, Rätans, Burträsk, Vilhelmina, Dorotea, Degerfors, Byske, Bygdeå, Norsjö, Malå och Älfsby distrikt.

Kungl. Maj:t har den 22 juni 1906 utfärdat instruktion för civila läkarstipendiater.

Genom nådigt bref den 3 augusti 1906 har Kungl. Maj:t utfärdat allmänna bestämmelser i fråga om resestipendier åt vid rikets hospital och asylor anställda läkare.

Kungl. Maj:t har den 7 december 1906 utfärdat giftstadga.

Kungl. Maj:t har under år 1906 medgifvit, att nya själfständiga apotek må inrättas 2 i Stockholm, 1 i Göteborg samt 1 i hvardera af Markaryds och Ludvika municipalsamhällen.

Hospitals-
väsendet.

Af de vid rikets hospital och asyler under år 1906 utförda byggnadsarbeten märkas följande:

Vid Piteå hospital äro samtliga byggnadsarbeten färdiga, afsynade och godkända.

Vid Kristinehamns hospital äro samtliga de nya paviljongerna förda under tak, invändigt afputsade och utvändigt fogstrukna, tvätt- och bagarstugan färdig, afsynad och godkänd samt tagen i bruk, tillbyggnaden af det gamla, stora köket färdig och tagen i bruk, hvarjämte paviljongerna n:r V och VI äro till afsyning färdiga. Värmeledningen och den inre vattenledningen äro till största delen färdiga, likaså den elektriska belysningen.

Vid Vadstena hospital är paviljongen för yttre betjäning färdig, afsynad och godkänd samt tagen i bruk.

Beträffande Säters hospital är kontrakt rörande byggnadsarbetet därstädes den 2 maj 1906 afslutadt och har arbetet därefter raskt fortgått, så att grunderna till paviljongerna n:r 1, 2 och 3 blifvit färdiga samt grunderna till ytterligare 2 paviljonger påbörjade.

Om byggnadsarbetet vid Härnösands hospital har den 1 augusti 1906 kontrakt afslutats, hvarefter detta arbete så framskridit, att grunden är lagd och sockeln satt till det nya ekonomihuset, hvarjämte ångpannehuset är fördt under tak.

Till det beslutade nya hospitalet vid Västervik äro samtliga arbets- och detaljritningar, förslagskontrakt, arbetsbeskrifning m. m. i det närmaste färdiga, så att detta byggnadsarbete kan på entreprenad utlysas i början af år 1907.

Antalet barn-
morskor.

Vid 1906 års ingång uppgick antalet barnmorskor till 2,916.

Barnmorskor-
nas pensions-
anstalt.

Under år 1906 hafva 434 barnmorskor vunnit inträde såsom delägare i barnmorskornas pensionsanstalt. Under året hafva 5 barnmorskor upphört att vara delägare i pensionsanstalten; och utgjorde sammanlagda antalet delägare vid 1906 års slut 897.

Skyddskopp-
ympningen.

Enligt af medicinalstyrelsen år 1906 till Kungl. Maj:t afgifven berättelse angående skyddskoppympningen i riket utgjorde antalet af dem, som under år 1905 med framgång vaccinerats, 100,012.

Karantäns- och
observations-
anstalterna.

Under hela år 1906 har karantänsinrättningen på Käsö utanför Göteborg varit öppen och tillika varit afsedd till observationsanstalt. Till Käsö hafva under året för observation anländt 5 fartyg, hvaraf 1 svenskt, 2 engelska och 2 tyska, alla från pestsmittad ort. Intet af dessa fartyg behöfde undergå karantän.

Kungl. Maj:t har den 12 oktober 1906 utfärdat kungörelse angående ändrad lydelse af § 6 i förnyade nådiga reglementet för karantänsinrättningen på Kängsö den 29 september 1899.

Arbetet med uppförandet vid karantänsanstalten på Fejan nära Norrtälje af en ny paviljong, hvartill Riksdagen anvisat medel, har utbudits på entreprenad, men har kontrakt härom ännu ej hunnit afslutas.

Kungl. Maj:t har den 31 december 1906 utfärdat kungörelse angående ändrad lydelse af § 70 i nådiga instruktionen för generalpoststyrelsen den 31 december 1902. Instruktionen
för general-
poststyrelsen.

Kungl. Maj:t har den 29 november 1906 utfärdat nådig kungörelse angående en särskild poststandert att användas å postförande fartyg m. m. Poststandert.

Järnvägspostbefordran har anordnats å de enskilda järnvägslinjerna Runhällen—Enköping, Bjärka—Åtvidaberg, Vimmerby—Spångenäs, Kjäfvinge—Örtofta—Sjöbo, Söderköping—Valdemarsvik, Kimstad—Norrköping, Hvetlanda—Målilla, Lilla Edet—Alfhem, Tidaholm—Vartofta, Böda—Borgholm, Falköping—Ranten—Åsarp och Ulricehamn—Landeryd. Järnvägspost-
befordran.

Under år 1906 hafva postkontor inrättats i Hultsfred, Insjön, Morjärv, Krylbo, Kumla, Stenungsund, Limmared och Markaryd, hvarjämte det förutvarande filialpostkontoret i Kiruna utbytt mot själfständigt postkontor. Däremot hafva de förutvarande postkontoren i Målilla och Råneå under årets lopp indragits. Vid 1906 års slut utgjorde antalet själfständiga postkontor 208, eller 7 mera än vid 1905 års utgång, samt antalet filialpostkontor 18, eller 1 mindre än vid sistnämnda tidpunkt. Fasta post-
anstalter.

Efter indragning af en del äldre och inrättande af nya poststationer uppgick vid 1906 års slut hela antalet fasta postanstalter, inberäknadt filialpostkontoren, till 3,084, eller 81 flera än vid 1905 års utgång.

Under år 1905, det senaste år, för hvilket fullständiga statistiska uppgifter föreligga, hafva, enligt anställda beräkningar, inom riket behandlats tillhoppa 356,994,912 postförsändelser, hvilket antal, vid jämförelse med nästföregående år, utvisar en minskning af 1,5 procent. Anledningen till denna minskning är företrädesvis att söka däri, att, sedan på grund af bestämmelserna i förordningen den 27 maj 1904 i poströrelsen införts s. k. utgifvarekorsband, antalet postabonnerade tidningar och tidskrifter, hvilka i statistiken räknats efter nummerexemplar, väsentligt nedgått. För öfriga grupper af försändelser visar sig däremot en ökning, utgörande för brefpostförsändelser 2,6 procent, för paket 16,8 procent och för postanvisningar 13,1 procent. Antalet post-
försändelser.

Postverkets
öfverskott. Postverkets inkomster för år 1905, i riksstaten beräknade till 16,245,000 kronor, uppgingo till 17,377,323 kronor 2 öre, och utgifterna för samma år, hvilka hade förslagsvis beräknats till 15,103,000 kronor, belöpte sig till 15,297,547 kronor 89 öre, hvadan öfverskottet, som beräknats till 1,142,000 kronor, utgjorde 2,079,775 kronor 13 öre.

Postkon-
gressen i Rom. Vid den internationella postkongressen i Rom biträdades och undertecknades af Sveriges ombud följande konventioner och aftal, nämligen världspostkonventionen, aftalet angående utväxling af bref och askar med angifvet värde, aftalet angående postanvisningsrörelsen, konventionen angående utväxling af postpaket, aftalet angående inkasseringsrörelsen och aftalet angående abonnemang genom postverkens förmedling å tidningar och andra periodiska skrifter.

Paketutväxling
med Amerikas
Förenta Stater. Med Amerikas Förenta Staters postförvaltning har aftal träffats angående utväxling, från den 1 februari 1906, af paket om högst 2 kilograms vikt.

Postbefordran
af vissa ut-
ländska paket,
innehållande
spritdrycker. Det genom nådiga kungörelsen den 21 december 1904 meddelade förbud att med allmänna posten befordra till svensk postanstalt adresserade paket, innehållande brännvin eller andra brända eller destillerade spirituösa drycker, har jämlikt nådigt bref den 30 mars 1906 förklarats icke skola äga tillämpning å paket om högst 5 kilograms vikt, som från utlandet sjöledes ankommer till Sverige.

Utvidgad be-
fogenhet för
landtbref-
bärare. Försökanordningar hafva vidtagits för utrönande af lämpligheten af utvidgad befogenhet för landtbrefbärare.

Välgörenhets-
märken. Det genom nådigt bref den 25 november 1904 lämnade medgifvande, att s. k. välgörenhetsmärken, som af Svenska nationalföreningen mot tuberkulos aflämnades i postverkets frimärksförråd, finge intill den 1 februari 1906 genom postverkets försorg tillhandahållas allmänheten mot ett pris af 2 öre stycket, har jämlikt nådigt bref den 15 december 1905 utsträckt att gälla för ytterligare ett år från och med berörda den 1 februari 1906. Af sådana märken har under år 1906 en ny typ utkommit.

Instruktionen
för telegraf-
styrelsen. Genom särskilda kungörelser den 9 februari och den 31 december 1906 har Kungl. Maj:t fastställt vissa ändringar i nådiga instruktionen för telegrafstyrelsen den 31 december 1902.

Telegrafver-
kets linjer. De staten tillhörande telegraf- och telefontätens linjer hafva genom de under år 1906 utförda byggnadsarbetena ökats med omkring 700 kilo-

meter stolplinjer; och utgjorde sammanlagda längden af stolplinjer och kablar vid 1906 års utgång omkring 25,000 kilometer.

De uteslutande för telegrafering afsedda trådledningarna hafva under år 1906 ökats med 916 kilometer; och uppgick vid 1906 års slut nämnda ledningars sammanlagda längd till 30,631 kilometer.

På grund af erhållet nådigt bemyndigande har under år 1906 inrättats en telegrafstation i Tranås, hvaremot telegrafstationerna i Katrineberg och Skönvik indragits.

Å 32 orter har anordnats expedition för utväxling af telegrammer på svenska språket till och från orter i Sverige, Norge och Danmark, hvar- emot dylik expedition upphört å 10 orter.

För befordran af telegrammer, affattade på svenska språket, till orter inom Sverige, Norge och Danmark hafva inga nya telegraminlämningsställen öppnats, hvaremot 7 sådana inlämningsställen indragits.

I förbindelse med telegrafnätet hafva satts 10 järnvägsstationer för skandinavisk korrespondens och 46 järnvägsstationer upplåtits för internationell korrespondens.

Därjämte hafva 62 järnvägsstationer, som förut varit öppna allénast för skandinavisk telegramväxling, upplåtits jämväl för internationell korrespondens.

Statstelegrafstationerna i riket, däri inberäknade 6 rikstelefonstationer med telegramväxling, utgjorde vid 1906 års utgång 178, och voro då med dem förbundna 699 telegramexpeditioner och telegraminlämningsställen samt 1,624 järnvägstelegrafstationer, så att hela antalet af rikets i förbindelse med hvarandra stående telegrafanstalter vid slutet af nämnda år uppgick till 2,501.

Under år 1905, det senaste för hvilket fullständig statistik är upprättad, hafva befordrats 2,920,158 taxerade telegrammer, däraf 1,309,938 inländska, 1,112,826 till eller från utlandet samt 497,394 transiterande.

Rikstelefonnätets interurban- och telefonförbindelseledningar hafva under år 1906 genom utförda nybyggnadsarbeten ökats med omkring 8,300 kilometer dubbeltrådiga ledningar samt genom rasering eller ombyggnadsarbeten

minskats med omkring 380 kilometer enkeltrådiga ledningar; och utgjorde vid 1906 års slut interurban- och telefonförbindelseledningarna omkring 83,200 kilometer i dubbeltrådiga och 250 kilometer i enkeltrådiga ledningar.

Central- och växeltelefonstationer. Antalet central- och växeltelefonstationer har under år 1906 ökat med 89; och uppgick hela antalet dylika stationer vid nämnda års utgång till 1,469.

Telefonapparater. Antalet af de i rikstelefonnätet uppsatta telefonapparaterna har under år 1906 ökat med omkring 9,000; och utgjorde sammanlagda antalet i bruk varande apparater vid samma års utgång omkring 91,000.

Värlade telefonsamtal. Under år 1905, det senaste för hvilket fullständig statistik blifvit upprättad, har antalet samtal mot abonnemangsafgift uppgått till 224,177,000 och samtal med särskild afgift (perioder) till 9,122,780, eller tillhopa 233,299,780.

Reglementet för telegrafbefordringen i riket. Genom särskilda nådiga kungörelser den 9 februari, den 8 juni, den 14 september och den 21 december 1906 hafva i nådiga reglementet för telegrafbefordringen i riket fastställts vissa ändringar, enligt hvilka, bland annat, för inländskt telegram om högst fem ord skall erläggas ett porto af tjugufem öre samt, om telegrammet innehåller flera än fem ord, portot skall ökas med fem öre för hvarje öfverskjutande ord.

Reglementet för telegrafverkets pensionsinrättning. Kungl. Maj:t har den 16 juni 1906 utfärdat kungörelse angående ändrad lydelse af §§ 7, 12 och 13 i det för telegrafverkets pensionsinrättning den 17 december 1886 utfärdade reglemente.

Instruktionen för väg- och vattenbyggnadsstyrelsen. Kungl. Maj:t har den 9 november 1906 utfärdat kungörelse angående ändrad lydelse af § 11 i förnyade nådiga instruktionen för väg- och vattenbyggnadsstyrelsen den 8 december 1899.

Fullbordade och godkända arbeten. Bland med statsmedel understödda väg- och vattenbyggnadsarbeten hafva, enligt uppgift af väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, under år 1906 såsom fullbordade af styrelsen godkänts:

46 st. väganläggningar, omfattande en längd af 26,27 nymil, för hvilka kostnaden beräknats till 966,410 kronor, hvaraf såsom statsanslag utgått 642,687 kronor 33 öre;

8 st. broarbeten, för hvilka kostnaden beräknats till 249,500 kronor, hvaraf såsom statsanslag utgått 164,600 kronor; samt

4 st. hamnarbeten, för hvilka kostnaden beräknats till 296,400 kronor, hvaraf såsom statsanslag utgått 183,900 kronor.

Därjämte hafva af styrelsen godkänts två hamnarbeten, till hvilka anslag å tillsammans 11,000 kronor af Riksdagen särskildt beviljats. Den beräknade kostnaden för dessa båda arbeten uppgår till samma belopp som anslagen.

Kungl. Maj:t har under år 1906 beviljat koncession å följande enskilda järnvägsanläggningar: Koncessioner
å enskilda
järnvägar.

från Storängens station å Stockholm—Saltsjöns järnväg till Ålstäket å Värmdön med en spårvidd af 1,435 meter och en längd af 21,8 km.,

från Klockrike järnvägsstation å Mellersta Östergötlands järnväg till Borensbergs kanalstation vid Göta kanal med en spårvidd af 0,891 meter och en längd af 7,8 km.,

från Oxie station å Malmö—Ystads järnväg till inom Skabersjö fideikommissegendom belägna s. k. Arriebacken med en spårvidd af 1,435 meter och en längd af 3,5 km.,

från Holje station å Mellersta Blekinge järnväg till Olofströms station å Sölvesborg—Olofström—Elmhults järnväg med en spårvidd af 1,067 meter och en längd af 1,9 km.,

från Mariestad till Gullspångs station å Nora—Karlskoga—Otterbäckens järnväg med en spårvidd af 0,891 meter och en längd af 41,7 km.,

från Dalby station å Malmö—Tomelilla järnväg till Bjersjölagårds station å Ystad—Eslöfs järnväg med en spårvidd af 1,435 meter och en längd af 25,2 km.,

från Hafdhems station till Burgsvik med en spårvidd af 0,891 meter och en längd af 15,9 km.,

från Norrtälje till Vaddö med en spårvidd af 0,890 meter och en längd af 28,45 km.,

från Varberg öfver Ullared till Ätrans station med en spårvidd af 1,435 meter och en längd af 48,86 km.,

från Skara till Timmersdala med en spårvidd af 0,891 meter och en längd af 25,94 km., samt

från Ringstorps station å Norsholm—Bersbo järnväg till Slätbaken med en spårvidd af 0,891 meter och en längd af 30,8 km.

Under år 1906 hafva följande enskilda järnvägar upplåtits för allmän trafik:

Enköping—Heby—Runhällens järnvägsaktiebolags järnväg från Enköping öfver Heby till Runhällen med en spårvidd af 1,435 meter och en längd af 49,2 km.,

Åtvidaberg—Bjärka—Säby järnvägsaktiebolags järnväg mellan Bjärka och Åtvidaberg med en spårvidd af 1,435 meter och en längd af 18,5 km.,

För allmän
trafik öppnade
enskilda järn-
vägar.

Vimmerby—Spångenäs järnvägsaktiebolags järnväg mellan Vimmerby och Spångenäs med en spårvidd af 0,891 meter och en längd af 17,9 km.,

Landskrona—Kjäflinge—Sjöbo järnvägsaktiebolags järnväg mellan Kjäflinge och Sjöbo med en spårvidd af 1,435 meter och en längd af 48,8 km.,

delen Refvinge—Harlösa af Lund—Refvinge järnvägsaktiebolags järnväg från Lund öfver Refvinge till Harlösa med en spårvidd af 1,435 meter och en längd af 2,2 km.,

Norrköping—Söderköping—Vikbolandets järnvägsaktiebolags järnväg mellan Valdemarsvik och Söderköping med en spårvidd af 0,891 meter och en längd af 38,8 km.,

Norra Östergötlands järnvägsaktiebolags järnväg mellan Kimstad och Norrköping med en spårvidd af 0,891 meter och en längd af 17,0 km.,

Gammelstad—Karlsvikshyttans järnvägsaktiebolags järnväg mellan Gammelstad och Karlsvik med en spårvidd af 1,435 meter och en längd af 5,5 km. (öppnad endast för godstrafik),

Hvetlanda—Målilla järnvägsaktiebolags järnväg mellan Hvetlanda och Målilla med en spårvidd af 0,891 meter och en längd af 50,8 km.,

Lödöse—Lilla Edets järnvägsaktiebolags järnväg mellan Lödöse och Lilla Edet med en spårvidd af 1,435 meter och en längd af 14,8 km.,

Tidaholms järnvägsaktiebolags järnväg mellan Vartofta och Tidaholm med en spårvidd af 1,435 meter och en längd af 23,8 km.,

Järnvägsaktiebolagets Borgholm—Böda järnväg mellan Borgholm och Böda med en spårvidd af 0,891 meter och en längd af 54,9 km.,

Västra centralbanans järnvägsaktiebolags järnväg mellan Falköpings stad och Landeryd med en spårvidd af 1,435 meter och en längd af 129,6 km., hvaraf en sträcka af 29 km. mellan Ulricehamn och Åsarp förvärfvats från den smalspåriga Ulricehamn—Vartofta järnväg och ombyggt till normalspårig.

Härjämte har Hälsingborg—Råå—Ramlösa järnvägsaktiebolags järnväg från Hälsingborg till Råå och Ramlösa med en längd af 8,5 km. ombyggt från 0,600 till 1,435 meters spårvidd.

Längden af för trafik öppnade enskilda järnvägar och bandelar har sålunda under år 1906 ökat med 442,8 km., och totala längden vid årets slut är 8,948,2 km.

Af dessa järnvägar äro 204 lokomotivbanor med 8,934,4 kilometers längd och 5 hästbanor med 13,8 kilometers längd.

Af lokomotivbanorna hafva

121 st. en spårvidd af 1,435 m. och en längd af 5,874,0 km.

2 » » » » 1,093 » » » » » 49,9 »

13 » » » » 1,067 » » » » » 507,7 »

59 » » » » 0,891 » » » » » 2,218,0 »

2 st. en spårvidd af 0,802 m. och en längd af 150,0 km.
7 » » » » 0,600 » » » » » 134,8 »

Kungl. Maj:t har den 21 september 1906 utfärdat förordning om auto- Förordning om
mobiltrafik. automobil-
trafik.

Å statsbanan genom Bohuslän fortgingo arbetena å bandelen Göteborg— Statens järn-
Uddevalla samt omfattade hufvudsakligen terrassering, stenarbeten jämte vägsbyggnader.
uppsättning af öfverbyggnader för vissa broar, järnvägsområdets inhägnande,
uppförande af husbyggnader samt därjämte å sträckan Nordre älf—Udde-
valla rälsläggning och grusning äfvensom uppsättning af telegrafledningar.

Arbeten enligt af Kungl. Maj:t fastställd plan för vissa provisoriska an-
ordningar vid centralstationen och norra stationen i Stockholm fortgingo i
afseende å omläggningen af Kungsgatan, viadukterna därstädes och signal-
säkerhetsanordningarna samt afslutades beträffande terrassering, rälsläggning,
ballastning, husbyggnader, vägunderföringar m. m.

För statsbanan Morjärv—Lappträsk verkställdes definitiv utstakning af
linjen Öfver Morjärv—Stormyren, utfördes terrassering och provisorisk spår-
läggning å delen Morjärv station—Kalix älf samt stenarbeten gemensamma
för underbyggnader till järnvägs- och landsvägsbroarna öfver Stryckån och
Kalix älf, hvarjämte öfverbyggnaden till järnvägsbron öfver Stryckån upp-
sattes.

För landsvägen Boden—Lappträsk verkställdes definitiv uppstakning af
delen Forsbyn—Storträsk, kompletterades landsvägssträckan Boden—Åskogen
genom grusning och uppförande af broar, samt fullbordades å den 60,1 kilo-
meter långa sträckan mellan sistnämnda plats och Forsbyn i det närmaste
terrassering och trumläggning äfvensom påbörjades grusning, hvarjämte en
del broar å denna senare sträcka äfven fullbordades.

För den s. k. inlandsbanan utfördes ej mindre förberedande undersök-
ningar beträffande vissa, såsom slutpunkt för banan vid bohuslänska kusten
ifrågasatta hamnar än äfven dels definitiv undersökning å vissa sträckor i
Bohuslän, Dalsland, Värmland, Dalarne, Härjedalen och Jämtland samt ge-
nom Västerbottens och Norrbottens län, dels ock okulär undersökning af åt-
skilliga sträckningar inom Dalarne och Härjedalen, hvarjämte förberedande
undersökningar genom järnvägsstyrelsens försorg utfördes på enskildes be-
kostnad för en del ifrågasatta alternativa sträckningar för samma bana.

För omgestaltning af bangårdsförhållandena i och invid Göteborg utarbe-
tades ett nytt förslag.

Dessutom utfördes en del utredningar beträffande nya bangårdsanord-
ningar i Stockholm, Malmö och Lund.

Statens järnvägstrafik. Under år 1906 har ingen förändring skett i statsbanornas vid 1905 års slut trafikerade längd 4,206 kilometer.

Bruttoinkomsten. Bruttoinkomsten af statsbanornas trafik belöpte sig för år 1906 till omkring 59,700,000 kronor.

Till statskontoret levererade trafikmedel. Af statens järnvägars trafikinkomster hafva under år 1906 till statskontoret inlevererats 17,300,000 kronor.

Ändringar i aflöningsreglementet. Kungl. Maj:t har den 4 maj 1906 dels, med ändring af § 3 af förnyade nådiga aflöningsreglementet för tjänstemän och betjante vid statens järnvägar den 3 maj 1901 med däri sedermera gjorda ändringar, förordnat, att i staten öfver fasta arfvoden för personalen vid statens järnvägar må uppföras arfvode till ytterligare en notarie inom styrelsen att tillämpas från och med ingången af år 1907, dels ock förordnat om sådant tillägg till § 5 af berörda aflöningsreglemente, att bland befattningshafvare vid statens järnvägar, som åtnjuta arfvode efter klass, må upptagas inom styrelsen anställda kvinnliga bokhållare.

Instruktionen för järnvägsstyrelsen. Genom särskilda kungörelser den 3 november och den 31 december 1906 har Kungl. Maj:t fastställt vissa ändringar i nådiga instruktionen för järnvägsstyrelsen med underlydande distriktsförvaltningar den 15 oktober 1897.

Inköp af för elektrisk drift & statens järnvägar erforderliga vattenfall. Kungl. Maj:t har dels den 13 juli 1906 anbefallt järnvägsstyrelsen att verkställa erforderliga undersökningar och utredningar för inköp af sådana, helt eller delvis, i enskild ägo befintliga vattenfall, som inom den närmaste framtiden ansågos komma att för drift af statens järnvägar erfordras och hvilkas inköp icke utan men för staten ansågos kunna uppskjutas, dels ock den 12 december 1906 godkänt af järnvägsstyrelsen förslagsvis upprättade aftal och kontrakt angående inköp för statens räkning af vissa vattenfall i Motala ström mellan Norrbysjön och sjön Roxen.

Taxan för transporter å statens järnvägar. Kungl. Maj:t har den 27 april 1906 utfärdat nådig kungörelse angående vissa ändringar i den af Kungl. Maj:t den 29 november 1889 fastställda taxa för transporter å statens järnvägar.

Förvärfvande åt staten af Strömstad—Skee och Örebro—Svartå järnvägar. Kungl. Maj:t har den 31 december 1906 godkänt mellan järnvägsstyrelsen och vederbörande järnvägsaktiebolag upprättade kontrakt rörande villkoren för Strömstad—Skee och Örebro—Svartå järnvägars förvärfvande åt staten.

Trollhätte kanal- och vattenverk. Den af Kungl. Maj:t den 8 december 1905 anbefallda utredningen rörande anläggande för statens räkning af en elektrisk kraftstation för

användande af den staten tillhörande vattenkraften i Trollhättan har under år 1906 fortgått. För utredning af de elektriska spörsmålen har en nämnd af fyra inhemska fackmän varit sysselsatt.

Afsättningsmöjligheterna för elektrisk energi från den blifvande kraftstationen hafva varit föremål för undersökning genom särskilda sakkunniga.

Sedan Riksdagen godkänt Kungl. Maj:ts proposition om anslag till påbörjande af kraftstationsanläggning vid Trollhättan samt angående uppgörelser med enskilda vattenverksägare därstädes m. m., hafva arbetena på tilloppskanalen börjats under maj månad 1906 och sedan oafbrutet fortgått, hvarjämte de af Riksdagen godkända aftalen angående förvärfvande af strand- och vattenrätt vid Trollhättan m. m. den 26 juni samma år å Kungl. Maj:ts och kronans vägnar undertecknats.

Styrelsen för Trollhätte kanal och vattenverk har den 2 oktober 1906 till vederbörande häradsrätt inlämnat begäran om tillstånd att anlägga damm öfver Göta älf och ur älfven afläda 250 sek. m³ vatten till den nya kraftstationen. Sedan, efter hänvisning af domhafvanden, Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Älfsborgs län utsett sakkunniga för att utreda de tekniska och de fisket rörande spörsmålen och dessa sakkunniga afgifvit yttranden, har laga syn enligt förordningen den 30 december 1880 om jordägares rätt öfver vattnet å hans grund hållits den 17 december 1906, hvarvid styrelsen hänvisades att hos Kungl. Maj:t söka tillstånd till kungsådrans öfverbyggande.

I kanalverkets kraftstation vid Malgön hafva under året insatts två ytterligare turbiner med elektriska generatorer, så att densamma numera är fullt utbyggd för en uttagning af omkring 500 hästkrafter jämte erforderlig reserv.

Elektrisk energi har försålts från kanalverkets kraftstation å Malgön till Trollhättans kommun. Vidare har från och med den 1 augusti 1906 från de af Trollhättans elektriska kraftaktiebolag förvärfvade kraftstationerna vid Önan försålts elektrisk kraft dels till nyssnämnda bolag och dels till aktiebolaget skandinaviska elektricitetsverk, hvilket senare bolag afsätter energi i Vänersborg och omnejd. Kontrakt om ytterligare energileverans från nyssnämnda stationer hafva upprättats.

En ny fyr med intermitterent sken har anordnats i Göta älf utanför säteriet Onsjö strand mellan Trollhättans och Brinkebergskulles kanalstationer. En äldre fyrlykta vid Kulön har ersatts med en fyr af nyssnämnda slag.

Nya instruktioner för tjänstemännen hafva utfärdats, hvarjämte personalens kontrakt reviderats.

I kanalen har trafiken, som under år 1906 började den 15 april och i hufvudsak afslutades den 21 december, varit synnerligen lifig och afsevärdt öfverstigigt den under föregående år antecknade.

Under utredning hafva varit frågorna om kanaltaxans och kanalreglementets ändring och revidering, om förläggning af en offentlig turbinprofingningsanstalt till Trollhättan och om förbättrad farled mellan Vänern och Kattegat. Dessa utredningar äro ännu icke afslutade.

På grund af Riksdagens beslut år 1905 hafva under år 1906 försålts 45 tomter inom det område vid Trollhättan, för hvilket Kungl. Maj:t den 14 oktober 1904 och den 28 juli 1905 fastställt regleringsplan. Sammanlagda försäljningssumman för de sålunda afyttrade tomterna utgjorde 209,559 kronor 57 öre, hvaraf dock endast en mindre del kontant influtit, enär hittills varande tomtarrendatorer enligt Riksdagens beslut hafva rätt att inbetala köpeskillingen under 10 års tid med $\frac{1}{10}$ för hvarje år.

Kungl. Maj:t har den 21 september 1906 godkänt plan för den del af det föreslagna egnahemsområdet, som faller inom $\frac{5}{24}$ mantal Stafvereds ägor, äfvensom bemyndigat styrelsen att inom den godkända planen för egnahemsområdet verkställa försäljning af tomter till det af Riksdagen bestämda priset af 1 krona 50 öre kvadratmetern.

Förbud att utan särskild tillstånd upprätta enskilda telegraf-, telefon- eller andra svagströmsledningar å viss mark m. m.

Kungl. Maj:t har den 6 juli 1906, med upphäfvande af nådiga kungörelsen den 20 april 1883, utfärdat kungörelse angående förbud att utan särskild tillstånd upprätta enskilda telegraf-, telefon- eller andra svagströmsledningar å viss mark m. m.

Kommittéer och kommissioner.

1. 1901 års bangårdskommitté har under år 1906 afslutat sina arbeten, utan att någon förändring i kommitténs sammansättning ägt rum.

Efter det kommittén redan den 2 september 1905 afslutat sina sammanträden, har endast tryckning och korrekturläsning utförts.

Kommitténs den 2 september 1905 justerade betänkande har den 10 mars 1906 aflämnats.

2. I sammansättningen af den af Kungl. Maj:t den 22 november 1902 tillsatta kommissionen för granskning af gällande bestämmelser angående vård och försäljning af arsenik samt andra giftiga ämnen och varor har under år 1906 ingen förändring ägt rum.

Sedan kommissionen sammanträdtt under tiden från och med den 1 februari till och med den 20 i samma månad, har kommissionen med skrifvelse af sistnämnda dag aflämnat sitt betänkande i ämnet.

3. Den af Kungl. Maj:t den 6 november 1903 tillsatta kommittén med uppdrag att verkställa utredning och afgifva förslag rörande erforderliga åtgärder mot smittosamma könssjukdomars spridning har under år 1906 utgjorts af samma ledamöter som vid 1905 års utgång.

Af kommitténs ordförande har meddelats följande rörande kommitténs verksamhet under år 1906.

Sedan kommittén vid sina under hösten 1905 hållna sammanträden till principiell behandling förehaft de särskilda frågor, som utgöra föremål för kommitténs pröfning, och därvid fattat vissa provisoriska beslut, uppdrog kommittén åt en särskild subkommitté att på grundvalen af nämnda beslut utarbeta utkast till lagbestämmelser i ämnet. Med anledning häraf hade nämnda subkommitté under år 1906 varit samlad dels under tiden från och med den 7 januari till och med den 8 juni dels ock under tiden från och med den 15 september till och med den 13 december. Härunder hade af subkommittén utarbetats och till kommittén öfverlämnats dels särskilda förslag till lag angående åtgärder mot utbredning af smittosamma könssjukdomar, dels förslag till ändrad lydelse af 18 kapitlet strafflagen, dels ock åtskilliga förslag till bestämmelser i vissa ämnen, som stå i sammanhang med själfva hufvudfrågan. För behandling och granskning af de sålunda utarbetade lagförslagen hade kommittén sammanträdt in pleno under tiden 1—17 augusti och 17—29 november. Särskilda plenarsammanträden hade dessutom hållits den 17 mars och den 25 maj.

Förutom omförmälda subkommitté hade under tiden mellan plenarsammanträdena vissa andra af kommitténs ledamöter verkställt åtskilliga undersökningar för kommitténs räkning. Sålunda hade den föranstaltade statistiska undersökningen angående reglementeringen i Stockholm under åren 1859—1904 blifvit afslutad och för kommittén framlagd. Vidare hade en af kommittén beslutad redogörelse för de i riket befintliga räddningshemmen för fallna kvinnor under året utarbetats och till kommittén öfverlämnats. Slutligen hade ock åtskilliga medicinska utredningar och undersökningar blifvit för kommitténs räkning verkställda.

4. I sammansättningen af den af Kungl. Maj:t den 17 juni 1904 tillsatta kommittén med uppdrag att verkställa utredning, huruvida genom omreglering af indelningen i läkardistrikt eller ändrade bestämmelser i afseende å läkarnas anställning och åligganden hälso- och sjukvården å landsbygden skulle kunna bättre än hittills främjas, samt i ämnet afgifva förslag har under år 1906 den förändring ägt rum, att Kungl. Maj:t den 13 juli 1906 entledigat statsrådet G. W. A. Roos samt förordnat folkskoleinspektören C. R. Johansson att i statsrådet Roos' ställe vara ledamot nämnda kommitté.

Af kommitténs ordförande har meddelats följande.

Kommitténs redaktionsutskott, som fungerade vid 1905 års slut, hade fortfarit med sitt arbete under januari månad 1906. Vid månadens slut hade förelegat färdigt ett utkast till kommittébetänkande, hvilket utdelats bland kommitténs samtliga medlemmar. Då fyra af dessa, såsom tillika ledamöter

af Riksdagen, icke under vårens lopp kunnat deltaga i kommittéarbetet och andra hinder under sommaren förelegat, hade arbetet hvilat till den 16 oktober 1906. Under tiden från och med sistnämnda dag till och med den 3 november hade kommittén arbetat in pleno, hvarunder särskildt med hänsyn därtill att två ledamöter förut icke deltagit i kommittéarbetet, utkastet till betänkande blifvit till hela sin omfattning underkastadt förnyad pröfning, hvarefter definitiva beslut fattats af kommittén i alla de frågor, som varit föremål för kommitténs behandling, undantagandes frågan om förslag till pensionering af vissa extra provinsialläkare, rörande hvilket förslag en utredning från försäkringsteknisk synpunkt befunnits nödig, innan detsamma kunde företagas till slutligt afgörande.

Vid sitt åtskiljande förenämnda den 3 november hade kommittén emellertid uppdragit åt redaktionskommittén att påbörja tryckningen af kommitténs betänkande med tillhörande bilagor, hvilket arbete, sedan Kungl. Maj:t den 23 november 1906 gifvit tillstånd till tryckningen, satts i gång.

5. Den af Kungl. Maj:t den 17 juni 1904 tillsatta kommittén med uppdrag att verkställa en revision af de för rättsmedicinska undersökningar gällande stadganden samt att afgifva af denna granskning föranledda förslag har under år 1906 till sin sammansättning icke undergått någon förändring.

I fråga om kommitténs verksamhet under år 1906 har dess ordförande meddelat, att, sedan två af kommitténs medlemmar under tiden 7—26 maj varit sysselsatta med granskning och komplettering af ett uppgjort förslag till kommitténs betänkande, kommittén i dess helhet sammanträdtt från den 11 oktober till och med den 1 november för slutjustering af betänkandet, som föreläge färdigt till tryckning.

6. Den af Kungl. Maj:t den 31 december 1904 tillsatta kommittén med uppdrag att uppgöra och afgifva förslag dels till bestämmelser angående de fordringar, som för tillgodoseende af trafiksäkerheten eller eljest böra från statens sida ställas på de enskilda järnvägarna, dels ock till anordnande af nödig kontroll därå, att berörda bestämmelser behörigen iakttagas, har under år 1906 icke undergått någon förändring i sin sammansättning.

I fråga om kommitténs verksamhet under år 1906 har dess ordförande meddelat följande.

Särskilda underafdelningar hade fortsatt och avslutat utarbetandet af förslag till tekniska bestämmelser för byggnad och underhåll af enskild för allmän trafik upplåten järnväg samt angående signal- och säkerhetsanordningar vid dylik järnväg äfvensom utarbetat förslag till lag angående korsning af enskild järnväg och väg.

Kommittén hade år 1906 sammanträdt in pleno under tiderna 1—22 mars, 20 augusti—8 september samt 12 november—18 december.

Kommittén hade därvid genomgått nämnda förslag äfvensom behandlat de allmänna grunderna till en förordning rörande kontroll öfver enskilda järnvägar. Förslag till sådan förordning hade därefter uppsatts af sekreteraren, hvilken jämväl affattat motiv till detsamma äfvensom till öfriga förutnämnda förslag.

Slutligen hade kommittén afslutat andra läsningen dels af förslag till förordningar angående kompetens för personal för enskild, för allmän trafik upplåten järnväg samt angående rullande materiel vid dylik järnväg dels ock af förberörda förslag till förordning angående signal- och säkerhetsanordningar vid sådan järnväg, samtliga med tillhörande motiv.

7. I sammansättningen af den af Kungl. Maj:t den 20 oktober 1905 tillsatta kommittén med uppdrag att verkställa utredning angående de åtgärder, som, till hämmande af människotuberkulosens utbredning i riket, lämpligen böra vidtagas, samt därefter till Kungl. Maj:t inkomma med det betänkande och förslag, hvartill samma utredning kan föranleda, har under år 1906 icke inträffat någon förändring.

Af kommitténs ordförande har meddelats följande.

Å sammanträde den 6 december 1905 beslöt kommittén uppdraga åt sin ledamot, professorn J. E. Johansson att verkställa statistisk utredning, afseende dels af landets läkare under månaderna februari—april 1906 iakttagna fall af lung- och struptuberkulos, dels i hvad mån lungsiktiga vårdades å landets olika sjukvårdsinrättningar, dels ock angående dödsfall i lungrot under år 1905,

åt sin ledamot förste provinsialläkaren G. H. Døvertie att utarbета en framställning om de åtgärder, som i främmande länder, och särskildt de skandinaviska, blifvit vidtagna för tuberkulosens bekämpande, med undantag dock för hvad i lagstiftningsväg därutinnan blifvit åtgjort, samt

åt kommitténs sekreterare att utarbета en öfersikt öfver den utländska tuberkuloslagstiftningen.

Enligt bemyndigande af Kungl. Maj:t den 4 maj 1906 hade förste provinsialläkaren Døvertie därjämte under 1906 års sommar en månad vistats i Danmark, Norge och Tyskland för att för kommitténs räkning taga kännedom om vårdanstalter för tuberkelsjuka.

Under det att de förberedande arbetena pågått, hade kommittén före hösten sammanträdt allenast en gång, den 16 mars, då kommittén afgifvit infor dradt underdånigt utlåtande angående statsunderstöd till färdigbyggande af »Kronprinsessan Victorias kustsanatorium» vid Skelderviken.

Då de för kommitténs samfällda arbete erforderliga statistiska utredningarna i det väsentligaste blifvit verkställda i midten af oktober, hade kom-

mittén upptagit sina gemensamma öfverläggningar den 22 i samma månad, och hade arbetet därefter på sådant sätt bedrifvits med kortare afbrott till den 4 december.

I dessa kommitténs öfverläggningar hade professorn Karl Petrén enligt uppdrag af chefen för civildepartementet den 28 december 1905 i regel deltagit. Härvid hade behandlats frågan om landets behof af särskilda vårdanstalter för tuberkelsjuka samt om det sätt, på hvilket behofvet borde tillgodoses, hvarjämte kostnadsberäkningar i samband därmed verkstälts.

Kommitténs betänkande rörande denna del af dess uppgift vore under utarbetning af en särskild redaktionskommitté och torde i början af år 1907 komma att till Kungl. Maj:t öfverlämnas tillika med de särskilda utredningar, som kommittéledamöterna Johansson och Dvertie samt kommitténs sekreterare fått sig uppdraget att verkställa.

8. De af Kungl. Maj:t dels den 24 november 1905 dels ock den 5 januari 1906 utsedda personer med uppdrag att företaga en granskning af det för 1903 års Riksdag framlagda förslag till lag angående medling i arbetstvister, hvilka enligt hvad kommissionens ordförande meddelat, börjat sina arbeten den 9 och afslutat dem den 22 januari, inkommo den 25 januari 1906 med betänkande i ämnet.

9. Sedan Kungl. Maj:t den 2 december 1905 uppdragit åt riksheraldikern att i samråd med riksantikvarien och riksarkivarien samt med det biträde till förslagets konstnärliga utförande, som riksheraldikern kunde finna påkalladt, uppgöra samt snarast möjligt och sist inom utgången af februari månad år 1906 till Kungl. Maj:t inkomma med förslag, med tillhörande ritning och beskrifning, till rikets vapen, har riksheraldikern beträffande detta uppdrag meddelat, att han ensam fullgjort det arbete, som erfordrades till åttlydnad af den i förenämnda nådiga bref gifna befallning och att han, då detta förelegat färdigt, med riksantikvarien och riksarkivarien haft *ett* sammanträde, hvarvid hans förslag af dem till alla delar biträdts.

Det sålunda granskade förslaget afämnades med underdånig skrifvelse den 26 februari 1906.

10. De af chefen för civildepartementet, jämlikt honom den 22 december 1905 gifvet nådigt bemyndigande, tillkallade sakkunniga för afgifvande af yttrande och förslag, huru ledningen af och tillsynen öfver nya järnvägsanläggningar för statens räkning lämpligast böra för framtiden ordnas, hade, enligt hvad kommissionens ordförande meddelat, hållit sitt första sammanträde den 23 januari 1906 samt afslutat sitt arbete den 31 därpåföljande mars, då det af sakkunniga afgifna betänkande jämte bilagor afämnades till chefen för nämnda departement.

Det afgifna betänkandet hade därefter remitterats till järnvägsstyrelsen. Sedan järnvägsstyrelsen inkommit med underdånigt utlåtande af den 23 april

1906, hade ärendet sedermera öfverlämnats till den genom nådigt beslut den 4 augusti 1906 tillsatta kommittén för afgifvande af underdånigt yttrande och förslag beträffande förändrad organisation af järnvägsstyrelsen och där- under lydande förvaltningar.

11. Kungl. Maj:t har den 30 januari 1906 uppdragit åt en kommitté att afgifva underdånigt yttrande och förslag till reglering af löneförhållan- dena för järnvägsstyrelsen och järnvägsstaten i öfrigt, att, jämte af kom- mittén upprättadt löneförslag för år 1907, kunna för nämnda års Riksdag framläggas, samt i denna kommitté utsett till ordförande generaldirektören M. R. Sahlin och till ledamöter ryttmästaren friherre J. G. Beck-Friis, hem- mansägaren C. P. Jansson i Edsbäcken, t. f. öfverdirektören, maskindirek- tören V. L. Klemming, stationsinspektoren J. L. Lindström, lokomotivföraren C. G. E. Malm samt landthbrukaren Carl Persson i Stallerhult.

I fråga om kommitténs verksamhet har ordföranden i kommittén medde- lat, att densamma under år 1906 sammanträdt in pleno under följande tider, nämligen från och med den 14 februari till och med den 15 mars, från och med den 12 till och med den 22 juni, från och med den 3 till och med den 14 september samt från och med den 1 oktober till och med den 1 december, äfvensom att underafdelningar af kommittén varit samlade under tiden från och med den 18 april till och med den 31 maj samt från och med den 15 till och med den 30 september.

Kommitténs arbeten hade så långt fortskridit, att endast arbetena med kom- mittébetänkandets uppsättande, justering och tryckning återstode.

12. Kungl. Maj:t har den 16 juni 1906 uppdragit åt en kommission att, såvidt angår lapparna inom Enontekis och Jukkasjärvi socknar verkställa en undersökning rörande vissa förhållanden i fråga om tiden för de svenska lapparnas rätt att med sina renar flytta öfver till Norge, samt att därom till Kungl. Maj:t afgifva berättelse, äfvensom i denna kommission förordnat till ordförande landshöfdingen K. J. Bergström samt till ledamöter kyrko- herden K. W. Karnell och lappfogden, länsmannen O. H. J. Hultin.

Enligt hvad kommissionens ordförande meddelat, hade kommissionen den 21 juni sammanträdt i Norge och företagit resor därstädes under tiden till och med den 22 juli, hvarefter den hållit sammanträden i Luleå från och med den 25 juli till och med den 4 augusti samt från och med den 6 till och med den 29 september, då arbetena afslutats.

13. Kungl. Maj:t har den 22 juni 1906 bemyndigat chefen för civilde- partementet att såsom sakkunniga tillkalla tre personer att jämte t. f. gene- raldirektören för telegrafstyrelsen S. L. H. Rydin, i egenskap af ordförande, afgifva yttrande och förslag i fråga om förändrad organisation af telegraf- styrelsen m. m.

På grund af detta nådiga bemyndigande har chefen för nämnda departement anmodat disponenten H. L. F. Lagercrantz, byråchefen i telegrafstyrelsen L. A. W. Rydin och lektorn, filosofie doktorn K. Starbäck att jämte t. f. generaldirektören Rydin afgifva omförmälda yttrande och förslag.

Enligt hvad kommissionens ordförande meddelat, sammanträdde kommissionen den 2 juli 1906 för påbörjande af sitt arbete, och fortgingo därefter sammanträdena till den 13 i samma månad, hvarefter de ajournerades till den 10 september 1906. Sistnämnda dag började åter sammanträdena och hade allt fortfarande pågått, äfven under den tid ordföranden, såsom Sveriges ombud vid den internationella kongressen för trådlös telegrafi, vistades i Berlin.

Arbetet hade nu så fortskridit, att kommissionen fullgjort sitt uppdrag till den del, som gällde telegrafverkets stater.

14. Kungl. Maj:t har den 4 augusti 1906 uppdragit åt en kommitté att afgifva underdånigt yttrande och förslag beträffande förändrad organisation af järnvägsstyrelsen och därunder lydande förvaltningar samt i denna kommitté utsett till ordförande generaldirektören M. R. Sahlin och till ledamöter f. d. ryttmästaren friherre J. Th. Gripenstedt, dåvarande kaptenen G. O. Wallenberg, verkställande direktören vid Stockholm—Västerås—Bergslagens järnväg, f. d. maskindirektören F. W. H. Pegelow, kaptenen vid väg- och vattenbyggnadskåren J. O. H. Nyström, bruksdisponenten H. L. F. Lagercrantz och grosshandlaren J. A. Waller.

Sedermera har Kungl. Maj:t den 3 november 1906, på därom gjord ansökning, entledigat dåmera envoyén Wallenberg och verkställande direktören Pegelow samt förordnat bruksdisponenten Axel Ekman och f. d. distriktschefen grefve C. O. Taube att i deras ställe vara ledamöter i kommittén.

Beträffande kommitténs verksamhet har ordföranden meddelat, att kommittén under år 1906 sammanträdde den 11 september äfvensom under tiden från och med den 26 september till och med den 1 november, från och med den 14 till och med den 23 november samt från och med den 3 till och med den 15 december.

Kommitténs arbeten hade så långt fortskridit, att endast arbetena med kommittébetänkandets uppsättande, justering och tryckning återstode.

15. På grund af den 7 december 1906 erhållet nådigt bemyndigande har chefen för civildepartement anmodat landshöfdingen G. D. R. Tornérhjelm att, såsom ordförande, jämte godsägaren friherre W. G. von Schwerin, vice konsuln C. J. F. Ljunggren, bruksdisponenten C. A. Sahlin, kanslirådet och chefen för utrikesdepartementets handelsafdelning C. F. Hultgren och distriktschefen, majoren vid väg- och vattenbyggnadskåren F. Enblom verkställa utredning i fråga om anordnande af direkt ångfärjeförbindelse mellan Sverige och Tyskland.

Kungl. Maj:t har den 8 juni 1906 utfärdat kungörelse angående uppta-
gande för svenska statens räkning af ett tre och en half procents svenskt
statslån. Upptagande af
ett 3,5 pro-
cents svenskt
statslån.

Kungl. Maj:t har den 8 juni 1906 utfärdat kungörelse angående dyrtids-
tillägg för år 1906 åt en del tjänstemän och betjante. Dyrtidstillägg
åt en del
tjänstemän och
betjante.

Kungl. Maj:t har den 16 juni 1906 utfärdat kungörelse angående den
vid 1906 års riksdag åtagna bevilning af fast egendom samt af inkomst.
Bevilning af
fast egendom
samt af in-
komst.

Kungl. Maj:t har samma dag utfärdat kungörelse angående inkomstskatt
för år 1907. Inkomstskatt.

Kungl. Maj:t har den 8 juni 1906 utfärdat kungörelse angående vissa
ändringar i gällande förordning angående stämpelafgiften. Stämpelförord-
ningen.

Kungl. Maj:t har den 14 juni 1906 utfärdat kungörelse angående för-
ändrad lydelse af § 4 i nådiga förordningen den 2 december 1892 angående
bevilningsafgifter för särskilda förmåner och rättigheter. Förordningen
angående be-
vilningsafgif-
ter för sär-
skilda förmåner
och rättigheter.

Kungl. Maj:t har den 20 april 1906 utfärdat kungörelse angående ut-
sträckning af tiden för anmälan om inlösen af skattefrälseräntor. Tiden för an-
mälan om in-
lösen af skatte-
frälseräntor.

Kungl. Maj:t har den 6 juli 1906 utfärdat förordning angående ändrad
lydelse af 3 § 7 mom. i nådiga förordningen angående mantalsskrifning den
6 augusti 1894. Mantalsskrif-
ningsförord-
ningen.

Kungl. Maj:t har den 26 oktober 1906 utfärdat kungörelse i anledning
af riksdagens beslut angående villkoren för erhållande af anställning såsom
tjänsteman hos riksbanken. Villkoren för
erhållande af
anställning så-
som tjänste-
man hos riks-
banken.

Kungl. Maj:t har samma dag utfärdat kungörelse angående behörighet
för den, som aflagt godkänd realskolexamen och genomgått handelsinstitut,
att vinna anställning vid tullverkets lokalförvaltning samt kust- och gräns-
bevakning. Behörighet att
vinna anställ-
ning vid tull-
verkets lokal-
förvaltning
samt kust- och
gränsbevak-
ning.

Kungl. Maj:t har den 20 april 1906 utfärdat kungörelse angående vissa
ändringar i gällande bestämmelser rörande prägel och inskrift å rikets
mynt. Prägel och in-
skrift å rikets
mynt.

Myntverket.	Vid myntverket hafva under år 1906 blifvit utmyntade:	
	silfvermynt: 2-kronor	kr. 224,936: —
	1-kronor	» 426,939: —
	50-ören	» 159,726: —
	bronsmynt: 5-ören	» 28,264: —
	2-ören	» 19,885: —
	1-ören	» 17,833: —
	hvarjämte under samma tid från myntverket, hufvudsakligen till landsorten, utväxlats:	
	i silfvermynt	kr. 4,627,500: —
	i bronsmynt	» 131,100: —
	samt under enahanda tid präglats 25,549 stycken medaljer till värde af 90,424 kronor 76 öre.	

Bidrag till sjömanshusen. Från det af riksdagen för år 1906 beviljade anslag för beredande åt sjömanshusen af skälig ersättning för dem åliggande bestyr med värnpliktigas inskrifning och redovisning samt med utarbetande af sjöfartsstatistiska uppgifter hafva bidrag tilldelats 47 sjömanshus.

Normalt färgsinne villkor för erhållande af styrmans- och befälhafvarebref m. m. Kungl. Maj:t har den 16 november 1906 utfärdat kungörelse angående bestämmelser rörande normalt färgsinne såsom villkor för erhållande af styrmans- och befälhafvarebref m. m.

Schweitz' anslutning till sockerkonventionen. Kungl. Maj:t har den 21 september 1906 utfärdat kungörelse i anledning af republiken Schweitz' anslutning till sockerkonventionen.

Bestämmelser angående de näringslegitimationsbevis, som omförmälas i svensk-tyska handels- och sjöfarts-traktaten. Kungl. Maj:t har den 14 juni 1906 utfärdat kungörelse angående närmare bestämmelser rörande de närings-legitimationsbevis, som omförmälas i svensk-tyska handels- och sjöfarts-traktaten.

Upphäfvande af 32 § i förordningen angående utvidgad näringsfrihet m. m. Kungl. Maj:t har den 5 oktober 1906 utfärdat kungörelse angående upphäfvande af 32 § i nämnda förordningen angående utvidgad näringsfrihet för norska undersåtar att här i riket drifva näring m. m. den 4 juni 1868.

Ändring i reglementet för sjömanshusen i riket. Kungl. Maj:t har den 5 oktober 1906 utfärdat kungörelse angående ändrad lydelse af § 34 i nämnda reglementet för sjömanshusen i riket den 4 mars 1870.

Kungl. Maj:t har den 5 oktober 1906 utfärdat kungörelse angående Ändring af § 3 ändrad lydelse af § 3 i nädiga förordningen angående sättet och ordningen för sjöfolks på- och afmönstring samt utfärdande af sjömansrullor den 4 juni 1868.

Kungl. Maj:t har den 5 oktober 1906 utfärdat kungörelse angående vissa ändringar i nädiga förordningen angående registrering af svenska fartyg den 18 oktober 1901.

Kungl. Maj:t har den 5 oktober 1906 utfärdat kungörelse angående vissa ändringar i nädiga förordningen angående befälet å svenska handelsfartyg den 22 november 1878.

Kungl. Maj:t har den 24 september 1906 utfärdat kungörelse angående upphäfvandet af § 23 samt förändrad lydelse af §§ 4, 5, 7 och 9 af Kungl. Maj:ts förnyade nådiga instruktion för Kungl. Maj:ts och rikets kommerskollegium.

Kungl. Maj:t har den 16 november 1906 utfärdat kungörelse angående ändrad lydelse af § 8 i nädiga förordningen den 18 juni 1864 angående utvidgad näringsfrihet.

Kungl. Maj:t har den 20 april 1906 utfärdat kungörelse angående ändrad lydelse af de i då gällande tulltaxa förekommande bestämmelser angående brännvin och sprit.

Den 8 juni 1906 har Kungl. Maj:t fastställt ny tulltaxa, hvarefter Kungl. Maj:t genom särskilda kungörelser den 22 i sagda månad dels föreskrifvit, att denna tulltaxa skulle lända till efterrättelse från och med den 24 i samma månad, dels ock föreskrifvit viss ändring i samma tulltaxas bestämmelser under rubriken socker samt ändrad lydelse af § 9 i underrättelserna om hvad vid taxans tillämpning iakttagas bör.

Kungl. Maj:t har utfärdat särskilda kungörelser den 11 maj 1906 angående dels de rättigheter, som i Sverige tillkomma norska fartyg och båtar, och dels angående vissa bestämmelser rörande varuförseln mellan Sverige och Norge öfver Idefjorden och Svinesund; hvarjämte Kungl. Maj:t den 16 i samma månad utfärdat förordning angående vissa bestämmelser rörande gränstrafiken mellan Sverige och Norge.

Sedan ny handelstraktat mellan Sverige och Tyska riket den 16 juni 1906 ratificerats, har den 20 i samma månad utfärdats kungörelse angående

införda af bestämmelser rörande tullbehandlingen af varuprof, införda af tyska handelsresande.

Uppbörd af sockerskatt. Genom kungörelse den 22 juni 1906 har Kungl. Maj:t lämnat föreskrifter angående uppbörd och redovisning af sockerskatt genom tullverket m. m.

Profvägning af vissa tullpliktiga slag af tegel. Kungl. Maj:t har den 16 juni 1906 meddelat föreskrifter i fråga om profvägning af vissa tullpliktiga slag af tegel.

Tullbehandling af levande växter. Den 14 september 1906 har Kungl. Maj:t utfärdat kungörelse med föreskrifter angående tullbehandling af från utrikes ort till Sverige inkommande levande växter.

Ny gränstation. Enligt nådigt medgifvande har generaltullstyrelsen inrättat en gränstation i Posåsen inom Värmlands län.

Tullstadgan. Kungl. Maj:t har utfärdat särskilda kungörelser den 9 november 1906 dels angående ändrad lydelse af § 2 i gällande tullstadga, dels ock angående särskild tullstandert att användas vid prejning af fartyg.

Lättnader för tullfritt utlämnande af till riket återinförda varor. Den 11 december 1906 har generaltullstyrelsen jämlikt nådigt bemyndigande utfärdat kungörelse angående utsträckt tillämpning af bestämmelserna i styrelsens kungörelse den 21 maj 1900 angående lättnader för tullfritt utlämnande af till riket återinförda varor.

Statistisk varuförteckning. Enligt nådigt bemyndigande har generaltullstyrelsen den 20 december 1906 utfärdat kungörelse angående statistisk varuförteckning.

Postsparbanken. Antalet postanstalter, hvilka såsom postsparbankskontor betjäna allmänheten med mottagande och utbetalande af postsparbanksmedel, utgjorde vid utgången af november månad 1906 3,059, hvarjämte sparmärkesförsäljningsställenas antal uppgick till 4,829.

Antalet delägare i postsparbanken utgjorde vid 1906 års början 567,023. Under tiden 1 januari—30 november hafva tillkommit 50,849, under det att 34,738 afgått genom uttagande af samtliga inestående medel. Delägareantalet utgjorde således sistnämnda dag 583,134.

Under tiden 1 januari—30 november 1906 insattes i postsparbanken i 548,467 poster 11,358,093 kronor och uttogos i 134,140 poster 13,246,510 kronor 91 öre, hvadan delägarnes behållning, som vid årets början uppgick till 54,658,803 kronor 82 öre minskats med 1,888,417 kronor 91 öre och den 30 november 1906 utgjorde 52,770,385 kronor 91 öre, oberäknadt upplupna räntor för den gångna delen af året.

Inlåningsräntan har under år 1906 oförändradt utgjort 3,6 % för år.

Postsparbankens medel — däruti inberäknadt löpande förskott från postverket å tillhopa 1,383,398 kronor 24 öre — voro vid november månads utgång placerade dels uti obligationer, utfärdade af svenska staten, Sveriges allmänna hypoteksbank eller kommuner inom landet, till ett bokfördt värde af 38,196,005 kronor 87 öre, dels ock i direkta lån till kommuner till ett sammanlagt kapitalbelopp af 13,708,410 kronor 83 öre, samt i lån mot säkerhet af fastighetsinteckningar 840,000 kronor, hvarjämte vid samma tidpunkt i banker inestodo 2,533,016 kronor, allt utom upplupna, ej förfallna räntor.

Postsparbankens bestyr med uppbörd och utbetalningar för riksförsäkringsanstaltens räkning hafva under tiden 1 januari—30 november 1906 gestaltat sig såsom följer:

inbetalningar hafva förmedlats till belopp af 655,508 kronor 30 öre, fördelade på 3,675 poster, och utbetalningar till belopp af 144,136 kronor 83 öre i 6,238 poster. Utbetalningarna förgrena sig i följande grupper:

sjukhjälp	antal 1,960,	belopp kr. 42,224:	66
begravningshjälp	> 19,	> > 1,200:	—
lifränta	> 3,171,	> > 70,264:	32
återbetalda premier	> 1,088,	> > 30,447:	85

De för riksförsäkringsanstaltens räkning förvaltade medlen voro den 30 november 1906 placerade i obligationer till bokfördt värde af 1,091,408 kronor 28 öre, i kommunlån till belopp af 489,029 kronor 92 öre, i lån mot säkerhet af fastighetsinteckningar till belopp af 270,000 kronor, hvarjämte å bankräkningar inestodo 185,667 kronor 63 öre, allt förutom ej förfallna räntemedel.

Jämlikt bestämmelserna i nädiga brefvet till styrelsen för postsparbanken den 31 december 1904 åligger postsparbanken jämväl bestyret med mottagande af insättningar i den med 1905 års början inrättade barnmorskornas pensionsanstalt och utbetalande af däriifrån utgående pensioner, hvarjämte förvaltningen af pensionsanstaltens medel tillhör styrelsen för postsparbanken.

Vid 1906 års början hade 436 barnmorskor genom insättning i postsparbanken erlagt afgifter till pensionsanstalten. Detta antal ökades under tiden 1 januari—30 november 1906 med 435.

Det pensionsanstalten tillkommande statsbidraget för år 1905 kr. 8,940 har under 1906 af statskontoret inbetalats till postsparbanken; och utgjorde vid årets ingång anstaltens fonder kr. 9,979: 25, däraf besparingsfonden kr. 9,966: 45 och säkerhetsfonden kr. 12: 80. Af dessa fondmedel jämte därå uppburna räntor äro kr. 19,104 placerade i allm. hypoteksbankens obligationer.

Någon utbetalning af pensioner förekommer icke under de närmaste åren.

Patent- och
registrerings-
verket.

Under år 1906 hafva till patent- och registreringsverket inkommit 3,002 ansökningar om patent, 874 ansökningar om registrering af varumärken samt 22 ansökningar om registrering af mönster.

Under året har patent- och registreringsverket beviljat 1,462 patent samt registrerat 695 varumärken samt 19 mönster.

Till samma ämbetsverk hafva under år 1906 inkommit dels 59 anmälningar till försäkringsregistret, däraf 10 afsett registrering af ömsesidiga försäkringsbolag och 1 registreringen af nytt försäkringsaktiebolag, dels 3,686 anmälningar till aktiebolagsregistret, däraf 3 afsett registrering af bankaktiebolag, 5 af folkaktiebanker samt 726 registrering af öfriga aktiebolag.

Under samma år hafva registrerats dels 16 ömsesidiga försäkringsbolag, dels 745 aktiebolag och banker, hvilkas sammanlagda tecknade aktiekapital eller grundfond utgör 107,930,415 kronor, hvaraf 86,974,619 kronor 39 öre vid registreringen anmäls vara inbetalda.

Ofvanberörda tecknade belopp fördelar sig på vissa grupper af aktiebolag och banker på följande sätt, nämligen för:

1 försäkringsaktiebolag	med	1,500,000 kronor
1 enskild bank	»	1,500,000 »
4 folkaktiebanker	»	1,155,000 »
4 bankaktiebolag	»	2,116,900 »
9 järnvägsaktiebolag	»	10,541,300 »
33 rederiaktiebolag	»	3,416,800 »
324 industri- och fabriksaktiebolag	»	44,414,910 »
154 handels- och hushållsföreningsaktiebolag	med	10,401,765 »
215 aktiebolag bildade för hvarjehanda ändamål	med	32,883,740 »
745		107,930,415 kronor

Ändring i
ordningsstad-
gan rörande
sockerbeskatt-
ningen.

Kungl. Maj:t har den 23 mars 1906 utfärdat kungörelse angående ändrad lydelse af 3 § i ordningsstadgan rörande sockerbeskattningen den 9 juni 1905.

Ändring i för-
ordningen an-
gående försälj-
ning af vin
och öl.

Kungl. Maj:t har den 8 juni 1906 utfärdat kungörelse angående ändrad lydelse af 37 § i förordningen angående försäljning af vin och öl den 9 juni 1905.

Lagstiftning
angående bank-
väsendet.

Kungl. Maj:t har den 6 juli 1906 utfärdat dels lag om ändrad lydelse af vissa §§ i lagen den 18 september 1903 angående solidariska bankbolag dels ock lag om ändrad lydelse af vissa §§ i lagen den 18 september 1903

angående bankaktiebolag. För den i de sålunda utfärdade lagarna omför-
mälda bankinspektionen äfvensom för finansdepartementets bankbyrå har
Kungl. Maj:t den 16 november 1906 fastställt instruktion. Sistnämnda dag
har Kungl. Maj:t jämväl utfärdat nådig kungörelse angående bankinrätt-
ningarnas bidrag till bestridande af kostnaderna för bankinspektionen.

Allmänna hypoteksbankens obligationsskuld, som vid 1904 års utgång Allmänna hy-
uppgick till 282,189,066 kronor 67 öre, utgjorde vid 1905 års slut pteksbanken.
281,890,113 kronor 33 öre, hvaraf mot inhemska obligationer 115,895,700
kronor, mot tyska 141,398,133 kronor 33 öre och mot franska 24,596,280 kro-
nor; och utgjorde räntan, hvarmed obligationerna voro förskrifna, 5 % å
12,168,800 kronor, 4 % å 184,577,580 kronor, 3 ³/₄ % å 31,541,300 kronor och
3 ¹/₂ % å 53,602,433 kronor 33 öre.

Under år 1906 har icke någon försäljning af obligationer ägt rum, och
något nytt obligationslån har heller icke af banken under samma tid upp-
lagts.

Följande amorteringar hafva under år 1906 verkställts å bankens obli-
gationslån, nämligen å inhemska 5-procentlånet 346,800 kronor, å inhemska
4-procentlånet 290,700 kronor, å inhemska 3 ³/₄-procentlånet 144,000 kronor, å
inhemska 3 ¹/₂-procentlånet 110,100 kronor, å tyska 4-procentlånet 592,000
kronor, å tyska 3 ¹/₂-procentlånet 195,466 kronor 67 öre och å franska 4-
procentlånet 363,240 kronor.

Enligt den öfversikt af hypoteksföreningarnas ställning vid 1905 års Hypoteksför-
slut, hvilken i finansdepartementet upprättats efter uppgifter från de sär- eningarnas
skilda hypoteksföreningarna, utgjorde summan af den amorteringslåneskuld, ställning.
hvari hypoteksföreningarna, efter afdrag af de å lånen verkställda amorte-
ringar, till allmänna hypoteksbanken då häftade, 273,118,880 kronor 12 öre
eller 2,234,951 kronor 3 öre mera än vid utgången af år 1904.

Allmänna hypotekskassans för Sveriges städer obligationsskuld utgjorde Allmänna hy-
vid 1905 års slut 35,572,866 kronor 67 öre mot 33,002,133 kronor 34 öre vid ptekskassan
utgången af år 1904. Under år 1906 hafva blifvit sålda obligationer af 1904 för Sveriges
års 4-procent amorteringslån till ett belopp af 1,560,000 kronor och af 1906 städer.
års 4-procent amorteringslån 5,000,000 kronor.

Hypotekskassans fordringar hos delägande stadshypoteksföreningar och
kommuner uppgingo vid 1905 års slut, efter afdrag af verkställda amorte-
ringar, till sammanlagdt 30,283,244 kronor 74 öre.

Riksbankens metalliska kassa, beräknad i enlighet med gällande bestäm- Riksbankens
melser, utgjorde vid slutet af november år 1906 i rundt tal 71,302,900 kro- och de en-
nor mot 68,003,300 kronor vid samma tid år 1905. rättningarnas
kassatillgån-
gar.

De enskilda bankinrättningarna ägde vid utgången af november år 1906 i myntadt och omyntadt guld 374,600 kronor mot 360,600 kronor vid samma tid år 1905.

Riksbanken och de enskilda bankinrättningarna hade vid november månads utgång 1906 fordringar hos utlandet i räkning och på grund af växlar till ett belopp af 95,074,700 kronor mot skulder å tillhoppa 107,149,900 kronor, så att bankernas öferskjutande skuld till utlandet utgjorde 12,075,200 kronor mot en öferskjutande skuld på 5,530,400 kronor vid samma tid år 1905. Därjämte innehade riksbanken den 30 november 1906 utländska obligationer till ett belopp af 9,402,600 kronor mot ett belopp af 11,360,400 kronor vid samma tid år 1905.

Utelöpande
banksedlar.

Riksbankens utelöpande sedlar uppgingo den 30 november 1906 till ett belopp af i rundt tal 180,935,000 kronor. Då motsvarande belopp den 30 november 1905 utgjorde 165,434,900 kronor, har alltså en ökning i riksbankens sedelstock ägt rum med 15,500,100 kronor.

De enskilda bankernas utelöpande sedlar, hvilka vid utgången af november 1905 uppgingo till i rundt tal 1,693,600 kronor, äro, på grund af den 22 april 1904 utfärdad kungörelse, sedan samma dag år 1906 preskriberade.

Bankernas in-
och utlåning.

I riksbanken och de enskilda bankinrättningarna voro vid utgången af november 1906 inestående: på sparkasseräkning 210,308,100 kronor mot 188,827,500 kronor vid samma tid år 1905; på giro-, upp- och afskrifnings- samt löpande räkning 183,684,600 kronor mot 198,249,000 kronor vid samma tid år 1905; på depositions- och kapitalräkning 809,478,100 kronor mot 696,977,200 kronor år 1905.

Beloppet af diskonterade inrikes växlar, som vid november månads utgång år 1905 var 546,487,900 kronor, utgjorde den 30 november 1906 665,820,500 kronor och hade således ökats med 119,332,600 kronor. Vid slutet af november 1906 utestod såsom lån ett belopp af 834,351,600 kronor. Motsvarande belopp för år 1905 uppgick till 744,295,600 kronor; och hade således bankernas utestående lån från november 1905 till samma tid år 1906 ökats med 90,056,000 kronor. Det å kassa- och resekreditiv utestående belopp hade från slutet af november 1905 till samma tid år 1906 ökats från 158,050,100 kronor till 184,497,000 kronor eller med 26,446,900 kronor, och det å löpande räkning utestående belopp hade likaledes under samma tid ökats från 121,434,500 kronor till 154,041,400 kronor eller med 32,606,900 kronor.

Vid utgången af november 1906 var därjämte på indrifning beroende ett belopp af 2,748,700 kronor mot 2,831,600 kronor vid samma tid år 1905.

Totalsumman af bankernas till allmänna rörelsen lämnade försträckningar utgjorde alltså vid slutet af november 1906 1,841,459,200 kronor mot

1,573,099,700 kronor vid samma tid år 1905 och har således ökats med 268,359,500 kronor, under det att hela inlåningen på sparkasse-, giro-, upp- och afskrifnings- samt löpande räkning och depositionsräkning samtidigt ökats med 119,417,100 kronor.

Bankernas sammanlagda fonder hafva från utgången af november månad 1905 till samma tid år 1906 ökats med 111,527,700 kronor.

Under år 1906 har Kungl. Maj:t meddelat tillstånd att drifva bankrörelse Nya och upp-
åt följande aktiebolag, nämligen: aktiebolaget Sundsvalls folkbank, aktie- lösta bank-
bolaget Medelpads landtmannabank, aktiebolaget Varbergs bank, aktiebolaget bolag.
Fryksdalens folkbank, aktiebolaget Kristdala folkbank, aktiebolaget Borås folkbank, aktiebolaget Stockholms kreditbank, aktiebolaget Stockholms folkbank, aktiebolaget Hjo bank och bankaktiebolaget Kullen, samtliga till utgången af år 1916.

Följande banker hafva under samma år upphört, nämligen Kalmar enskilda bank och aktiebolaget Oskarshamns folkbank, hvilka båda uppgått i bankaktiebolaget södra Sverige, aktiebolaget Jönköpings handelsbank, som uppgått i aktiebolaget Göteborgs handelsbank, aktiebolaget Vimmerby folkbank och Gamleby folkbank, hvilka uppgått i aktiebolaget Stockholms diskontobank, samt Hvetlanda bankaktiebolag, som uppgått i sydsvenska kreditaktiebolaget.

Antalet i verksamhet varande banker, hvilket vid 1905 års slut uppgick till 74, utgjorde vid 1906 års utgång 75.

Kungl. Maj:t har under år 1906 meddelat aktiebolaget Göteborgs handelsbank och aktiebolaget föreningsbanken i Stockholm tillåtelse att fortfarande till utgången af år 1917 drifva bankrörelse. Förlängda
oktrojer.

Särskilda kungörelser hafva af Kungl. Maj:t utfärdats angående utgifvande af riksbankssedlar å 5 och å 100 kronor, försedda med nytt botten- Utgifvande af
tryck. riksbankssed-
lar med nytt
bottentryck.

Kungl. Maj:t har utfärdat kungörelse angående frihet från utmätning Frihet från ut-
för pension, utgående enligt reglementet för pensionering af tjänstepersonalen mätning för
i Borås enskilda bank. pension.

Särskilda kungörelser hafva af Kungl. Maj:t utfärdats angående rättig- Försäkrings-
het för vederbörande myndigheter att i stället för uppborðsborgen, som i bref i stället
statskontoret eller hos Kungl. Maj:ts befallningshafvande bör förvaras, god- för uppborðs-
kända försäkringsbref, utfärdade af brandförsäkringsaktiebolaget Norrland och borgen.
af försäkringsaktiebolaget Hansa.

Kommitterade för revision i vissa afseenden af reglementet för sjömanshusen i riket m. m. De af Kungl. Maj:t tillsatta kommitterade, hvilka fått sig uppdraget att verkställa revision i vissa afseenden af, bland annat, förordningen angående sättet och ordningen för sjöfolks på- och afmönstring samt utfärdande af sjömansrulla den 4 juni 1868 och reglementet för sjömanshusen i riket den 4 mars 1870, hafva, enligt hvad kommitterades ordförande, kommerserådet friherre H. Rehbinder meddelat, under år 1906 ej haft något gemensamt sammanträde, beroende därpå, att hans medkommitterade, kommandörkaptenen S. J. T. C. Ankarerona, varit af tjänstegöromål förhindrad att annat än undantagsvis deltaga i kommitterades arbete.

Emellertid har friherre Rehbinder varit sysselsatt med ifrågavarande författningsarbete, därvid biträdd af tillkallade sakkunnige; och har arbetet numera så fortskridit, att det torde kunna, efter ett sista gemensamt sammanträde af kommitterade under tidigare delen af år 1907, då föras till slut.

Kommitterade för afgifvande af yttrande rörande ändringar i gällande bestämmelser rörande bokföringar i statskontoret m. m. De af Kungl. Maj:t den 26 september 1902 tillsatta kommitterade, som fått sig uppdraget att afgifva yttrande om de ändringar i nu gällande bestämmelser rörande bokföringen i statskontoret, hvilka kunde anses påkallade, äfvensom att framställa förslag om sådana ändringar i de särskilda ämbetsverkens bokföring, som kunde föränledas af en föreslagen ändrad eller utvidgad bokföring i statskontoret, hafva erinrat, hursom Kungl. Maj:t, uppå därom af kommitterade framställt förslag, genom kungörelse den 15 december 1905 förordnat, att vissa ämbetsverk och myndigheter skulle månatligen insända kassauppgifter till statskontorets riksbokslutsbyrå, som det åläge att däröfver upprätta sammandrag, hvilka till statsrådet och chefen för finansdepartementet öfverlämnades. Uti den skrifvelse, som låg till grund för berörda kungörelse, uttalade kommitterade, att, i samma mån som de särskilda ämbetsverkens och myndigheternas räkenskaper förändrades till verkliga kassaräkenskaper, det blefve möjligt fullständiga såväl de på räkenskaperna grundade månadsrapporterna som de å riksbokslutsbyrån verkställda sammandragen därhän, att de komme att omfatta jämväl inkomster och utgifter, hvarmed ett nytt steg kunde tagas för ernående af en central kassabokföring och kassakontroll.

Kommitterade, som ansett nödigt och äfven vid afgifvande af sitt nyssberörda förslag förutsatt, att den erfarenhet, som under ett år kunde vinnas af omförmälda kassarapporter, skulle afvaktas, innan något vidare af kommitterade åtgjordes, hafva i följd däraf icke heller under år 1906 haft något sammanträde.

Kommittén för afgifvande af förslag rörande reglering af Den af Kungl. Maj:t den 3 oktober 1902 tillsatta kommitté för afgifvande af förslag rörande reglering af löneförhållanden m. m. har, enligt hvad kommitténs ordförande meddelat,

under år 1906 sammanträdt in pleno under tiderna från och med den 2 fe- statens ämbets-
bruari till och med den 6 april, från och med den 21 april till och med den verks och myn-
23 maj samt från och med den 17 oktober till och med den 13 november. digheters löne-
förhållanden.
Därjämte hafva, enligt kommitténs uppdrag, särskilda subkommitterade be-
drifvit arbeten för kommitténs räkning under öfriga tider af året, med un-
dantag för tiden från och med den 25 juli till och med den 22 augusti; och
komma dessa arbeten, enligt kommitténs beslut, att fortgå, till dess kommit-
téns arbeten in pleno blifva, på ordförandens kallelse, återupptagna, hvilket
torde komma att ske under loppet af januari månad år 1907.

Under de första månaderna af år 1906 har kommittén, i samverkan med
de af Kungl. Maj:t förordnade särskilda representanterna för landsstaten, fort-
satt och afslutat behandlingen af frågan om reglering af löneförhållandena
m. m. vid nämnda stat, samt den 27 februari 1906 till Kungl. Maj:t öfver-
lämnat utlåtande och förslag i berörda ämne, utgörande delen V af kommit-
téns betänkanden och åtföljdt af ett i särskildt häfte anordnad bihang, inne-
hållande statistiska m. fl. utredningar.

Jämlikt föreskrift i nådigt bref den 2 mars 1906 har kommittén härefter
öfvergått till behandling af frågan om reglering af löneförhållandena m. m.
vid skogsstaten och de allmänna skogsläroverken; och hafva öfverjägmästaren
Uno Wallmo och föreståndaren för Bispgårdens skogsskola Harald Wedholm
af Kungl. Maj:t förordnats att under den tid, sistnämnda fråga utgör före-
mål för kommitténs behandling, vara ledamöter af kommittén.

Efter det slutlig hand lagts vid betänkandet angående landsstaten, på-
börjades den 29 mars 1906 in pleno behandlingen af skogsstaten och de all-
männa skogsläroverken; och hafva arbetena framskridit så långt, att kom-
mittén torde kunna ganska snart efter 1906 års utgång aflämna förslag i
ämnet, afsedt att innefattas i delen VI af kommitténs betänkanden.

De af statsrådet och chefen för finansdepartementet på grund af nådigt Kommitterade
bemyndigande tillkallade sakkunnige för verkställande af utredning och af- för verkstäl-
gifvande af förslag till förändrade bestämmelser angående beskattning af lande af utred-
skog hafva under år 1906 sammanträdt in pleno under tiden 15 januari— ning rörande
3 mars samt under juli och oktober månader, hvarjämte under större delen förändrade be-
af mellanliggande tider särskilde delegerade varit sysselsatta med bearbet- stämmelser an-
ning af de förslag i ämnet, hvarom sakkunniges majoritet enats, äfvensom gående beskatt-
med utarbetande af formulär, längder m. m. ning af skog.

Enligt hvad sakkunniges ordförande meddelat, hafva i viktiga delar af
den vidtomfattande och svårlösta frågan definitiva resultat ännu icke er-
nåtts, hvadan sakkunnige icke se sig i stånd att förrän under 1907 års lopp
kunna aflämna förslag och betänkande.

Kommittén för
afgifvande af
förslag rörande
förbättrad an-
ordnande af
Sveriges officiella statistik.

Den af Kungl. Maj:t den 20 januari 1905 tillsatta kommittén med uppdrag att verkställa utredning och afgifva förslag, huru inom rikets officiella statistik största möjliga enhet och planmässighet äfvensom ökad skyndsamhet i publikationen måtte kunna åstadkommas, har erinrat, att kommittén, hvars uppmärksamhet under år 1906 varit riktad hufvudsakligen på handelsstatistiken, utarbetat och aflämnat förslag till statistisk varuförteckning, upptagande utöfver tulltaxans rubriker sådana varuartiklar, som ej äro i tulltaxan särskildt specificerade, men äro föremål för mera afsevärd in- och utförsel.

Utom arbetet å handelsstatistiken hafva vid kommitténs sammanträden referat öfver befolkningsstatistiken förekommit samt öfverläggning ägt rum angående de viktigare förändringar i dennas organisation, som kunna finnas behöfliga.

Kommittén har tillika tagit under öfvervägande frågan om införande af en officiell församlingsstatistik med redogörelse för församlingarnas religiösa och ekonomiska förhållanden.

Ett af kommittén anställt särskildt biträde har under året varit sysselsatt med utarbetandet af en öfversikt öfver den nuvarande organisationen af Sveriges officiella statistik.

Den 30 juni ajournerade kommittén sina sammanträden till den 18 augusti. Under de tider, kommittén ej varit upptagen af plenarförhandlingar, hafva dess ledamöter arbetat å de referat rörande olika grenar af den officiella statistiken, hvilka de åtagit sig.

Kommittén för
revision af la-
gen angående
skydd mot
yrkesfara
m. m.

Den af Kungl. Maj:t den 20 januari 1905 tillsatta kommitté med uppdrag att verkställa revision af lagen angående skydd mot yrkesfara den 10 maj 1889 m. m. har under år 1906 undergått den förändring i sin sammansättning, att efter statsrådet G. W. Roos, som erhållit begärdt entledigande, landssekreteraren Daniel Ekelund förordnats till ledamot i kommittén.

Kommittén har sammanträdt in pleno den 19 februari, den 12 mars, den 27 april, den 25 maj, den 18 och 23 juni samt från och med den 15 oktober till och med den 3 december.

Efter nådigt bemyndigande hafva kommitténs ledamöter till ett antal af samtidigt högst fyra jämte kommitténs sekreterare under juli och augusti månader besökt ett större antal industricentra och industriella anläggningar. Oafsedt en del öfverläggningar med enskilde arbetsgifvare hafva under berörda resa och sedermera här i Stockholm hållits sammanlagdt 43 sammanträden med arbetsgifvare och ombud för arbetare inom landets hufvudnärningar eller inom industrigrenar af särskildt intresse med hänsyn till kommitténs uppdrag.

Samtliga yrkesinspektörer hafva under en veckas tid deltagit i kommitténs öfverläggningar.

Kommitténs förhandlingar hafva hufvudsakligen varit ägnade åt granskning af ett förslag till reviderad skyddslagstiftning.

Kungl. Maj:t har den 11 maj 1906 uppdragit åt en kommitté att afgifva utlåtande och förslag angående ordnandet af den teaterverksamhet, som är afsedd att bedrivas inom den af aktiebolaget Dramatiska teaterbyggnadskonsortiet under uppförande varande teaterbyggnad i Stockholm, äfvensom förordnat till ordförande i nämnda kommitté öfverstekammarjunkaren friherre Carl Carlsson Bonde samt till ledamöter vice häradshöfdingen Gustaf Birger Anders Holm, bruksägaren Knut Gottlieb Michaelson, författaren, filosofie kandidaten Tor Hedberg och skådespelaren Olof Teodor Svennberg.

Kommittén för afgifvande af utlåtande och förslag angående ordnandet af blifvande teaterverksamhet inom den af aktiebolaget Dramatiska teaterbyggnadskonsortiet under uppförande varande teaterbyggnad i Stockholm.

Kommittén, som hade sitt första sammanträde den 20 juni 1906, ajournerade sina arbeten den 28 i samma månad. Den 10 oktober 1906 återupptogos arbetena, hvilka sedan dess oafbrutet fortgått till årets slut samt, efter hvad kommitténs ordförande meddelat, då framskridit så långt, att kommittén hyste förhoppning att kunna afgifva sitt yttrande under loppet af innevarande januari månad.

Kungl. Maj:t har den 22 juni 1906 uppdragit åt en kommitté att verkställa revision af gällande tulltaxa, därvid till ordförande i kommittén förordnades byråchefen i generaltullstyrelsen Alexis Hammarström samt till ledamöter fabriksdisponenten E. W. Bosæus, skeppsredaren Daniel Broström, dåvarande kontrollören vid packhusinspektionen i Stockholm, numera kansli-rådet Carl Filibert Hultgren, landtbrukaren Paul Paulson, bruksdisponenten Carl Andreas Sahlin och fabriksidkaren Axel Fredrik Wennersten.

Kommittén för revision af tulltaxan.

Sedan skeppsredaren Broström, landtbrukaren Paulson och bruksdisponenten Sahlin erhållit begärt entledigande från berörda uppdrag, hafva till ledamöter i kommittén den 16 juli förordnats grosshandlaren Axel Abramson, bruksägaren Anders Henrik Göranson och landtbrukaren, ledamoten af Riksdagens andra kammare Jöns Peter Jespersson.

Kommittén, som började sina arbeten den 31 juli, har under år 1906 sammanträdt in pleno dels från och med sistnämnda dag till och med den 4 augusti, dels och sedermera den 26 september—2 oktober och den 1—7 december, hvarförutom under större delen af de tider efter den 4 augusti, då kommittén icke varit samlad, ett arbetsutskott, bestående af understundom två, men i allmänhet tre eller fyra ledamöter, varit sysselsatt med förberedande utredningar för kommitténs arbeten.

För att lämna den del af allmänheten, som mera direkt berördes af kommitténs uppdrag eller eljest kunde tänkas vara däraf intresserad, till-

fälle att för kommittén framlägga sina önskemål i afseende å den förestående tulltaxerevisionen, gick kommittén vid början af sin verksamhet i författning om utfärdande af ett mera allmänt hållet frågecirkulär n:r 1, hvilket kommittén sökte få spriddt till de af kommitténs uppdrag intresserade ej mindre genom vederbörande statsmyndigheter än äfven genom näringslivets egna organisationer. Svar å berörda cirkulär, hvilka svar borde vara till kommittén insända före den 1 nästlidna november, hade mot slutet af år 1906 inkommit till ett antal af 275 stycken, och voro dessa svar då föremål för granskning och systematisk sammanställning hos kommittén.

Vidare har kommittén vändt sig till näringslivets förenämnda organisationer med begäran, att de ville dels före 1906 års utgång till kommittén afgifva yttranden i anledning af de i kommitténs cirkulär n:r 1 uppställda frågorna, dels ock meddela kommittén uppgift på personer, som ansåges företrädesvis skickade att höras såsom sakkunniga i fråga om de af kommitténs verksamhet berörda intressen. Förteckningar å dylika sakkunniga hafva ock till afsevärdt antal inkommit.

Oaktadt kommittén icke haft tillgång till hela det arbetsmaterial, hvaraf kommittén för sina arbeten är i behof, har likväl, enligt hvad kommittén meddelat, under senare delen af hösten ett preliminärt förslag till vissa delar af den nya tulltaxan utarbetats.

Vid sitt senast hållna sammanträde har kommittén beslutat att till åtskilliga industriella sammanslutningar utsända ett cirkulär n:r 2 med begäran om upplysningar angående verkningarna i vissa afseenden af gällande bestämmelser rörande tullfri återinförsel af utförda svenska varor.

Förutom hvad kommittén åtgjort till utförande af det kommittén gifna hufvudsakliga uppdrag, har kommittén därjämte till behandling förehåft åtskilliga af Kungl. Maj:t till densamma tid efter annan remitterade ärenden samt i tre dylika afgifvit underdåniga utlåtanden.

Kommittén för
afgifvande af
förslag till be-
stämmelser rö-
rande kontroll
å fartygs sjö-
värdighet
m. m.

Kungl. Maj:t har den 21 december 1906 uppdragit åt en kommitté att efter verkställd utredning afgifva förslag till bestämmelser angående kontroll å fartygs sjövärdighet äfvensom beträffande andra därmed i samband stående ämnen, hvilken kommitté jämväl har att taga under öfvervägande frågan om förändrade föreskrifter angående passagerareångfartygs byggnad, utrustning och begagnande; och har Kungl. Maj:t till ordförande i denna kommitté förordnat landshöfdingen Carl Johan August Wall samt till ledamöter sjökaptenen Knut Gustaf Bjarke, verkställande direktören i nya rederiaktiebolaget Svea, sjökaptenen Axel Hjalmar Blomberg, ledamoten af Riksdagens andra kammare, skeppsredaren Daniel Broström, öfvermaskinisten vid Stockholms elektricitetsverk Otto Gummesson, ingenjören Christofer Wilhelm Hök, verkställande direktören i sjöförsäkringsaktiebolaget Ocean Erik Reinhold

August Lillienau, ledamoten af Riksdagens andra kammare, förtroendemannen Charles Lindley och ledamoten af Riksdagens andra kammare, sjökaptenen Carl Julius Ödman.

På föredragning af chefen för ecklesiastikdepartementet har Kungl. Maj:t utfärdat: Författningar
i hvarjehanda
ämnen.

den 26 januari 1906 kungörelse angående rätt till tjänstårsberäkning för döfstumprester; *den 16 februari 1906* kungörelse angående ändrad lydelse af § 78 m. m. i stadgarna för Karolinska mediko-kirurgiska institutet den 29 april 1886; *den 2 mars 1906* kungörelse angående undervisningsplan för realskolan; *den 9 mars 1906* förnyade stadgar för vetenskaps- och vitterhets-samhället i Göteborg; *den 20 april 1906* kungörelse angående ändrad lydelse af §§ 9 och 10 i stadgan för folkskollärarseminarierna i riket den 29 januari 1886; *den 27 april 1906* kungörelse angående marginal å vissa expeditioner m. m.; *den 11 maj 1906* kungörelse angående anordnande af profärskurs vid folkskoleseminariet i Stockholm; *den 25 maj 1906* kungörelse angående öfverlämnande af arkivhandlingar från Kopparbergs län till landsarkivet i Uppsala; *den 16 juni 1906* förnyad stadga angående inlösen för statens räkning af lefvande svenska konstnärers arbeten; *samma dag* kungörelse angående ändring i den genom nådiga kungörelsen den 27 augusti 1904 fastställda nya löne- och pensionsreglering för lärare och lärarinnor vid högre lärarinneseminariet; *samma dag* kungörelse angående statsbidrag för undervisning i slöjd; *samma dag* kungörelse angående statsbidrag för undervisning i huslig ekonomi; *samma dag* kungörelse angående tillägg till § 1 af förnyade instruktionen för folkskoleinspektörer den 11 november 1904; *samma dag* kungörelse angående löne- och pensionsreglering för intendenterna vid naturhistoriska riksmuseum; *samma dag* kungörelse angående löne- och pensionsreglering för föreståndaren för meteorologiska centralanstalten; *samma dag* kungörelse angående resestipendier åt föreståndarinnor och lärarinnor vid högre skolor för kvinnlig ungdom och samskolor; *samma dag* kungörelse angående understöd åt lägre tekniska yrkesskolor; *samma dag* kungörelse angående understöd till anordnande af föreläsningskurser för arbetsklassen; *samma dag* kungörelse angående ändrad lydelse af §§ 6, 7, 8 och 9 i det för småskollärares m. fl. ålderdomsunderstödsanstalt den 22 juni 1892 fastställda reglemente; *samma dag* kungörelse angående understöd åt äldre, behöfvande folkskollärare; *samma dag* kungörelse angående understöd åt äldre behöfvande småskollärare m. fl.; *den 6 juli 1906* kungörelse angående ändrad lydelse af §§ 3 och 4 i stadgan för gymnastiska centralinstitutet den 13 juli 1887; *samma dag* förnyade stadgar för vetenskapsociete-

ten i Uppsala; *den 14 september 1906* kungörelse angående insändande till statistiska centralbyrån af intyg om äktenskap mellan i riket sig uppehållande utländska undersåtar; *samma dag* kungörelse angående tillämpning å den ordinarie lärarpersonalen vid vissa samskolor af den genom kungörelsen den 27 augusti 1904 fastställda nya löne- och pensionsreglering för lärare och lärarinnor vid rikets allmänna läroverk; *samma dag* kungörelse angående understöd åt högre skolor för kvinnlig ungdom och samskolor; *samma dag* kungörelse om ändrad lydelse af §§ 1 och 7 i kungörelsen angående aflöning åt lärare vid folkskolor och småskolor den 1 juni 1900; *samma dag* kungörelse om ändrad lydelse af §§ 1 och 5 i kungörelsen angående statsbidrag till aflönande af lärare vid folkskolor och småskolor den 1 juni 1900; *samma dag* kungörelse med viss föreskrift rörande aflönande af vikarie för de i § 1 af kungörelsen angående aflöning åt lärare vid folkskolor och småskolor den 1 juni 1900 omförmälda lärare; *samma dag* kungörelse angående ändrad lydelse af vissa §§ i reglementet för folkskollärarnas pensionsinrättning; *den 12 oktober 1906* förordning angående inspektion af vissa offentliga arkiv; *samma dag* kungörelse angående ändrad lydelse af §§ 1, 4, 5, 6, 12, 14 och 17 i förnyade instruktionen för riksarkivet den 25 oktober 1901; *den 26 oktober 1906* kungörelse angående ändrad lydelse af § 6 i stadgarna för de tekniska elementarskolorna den 15 juni 1877; *samma dag* kungörelse angående ändrad lydelse af § 42 mom. 2 i stadgarna för tekniska skolan i Stockholm den 10 juli 1891; *den 23 november 1906* kungörelse angående rätt till lönetursberäkning för vissa docenter vid Stockholms och Göteborgs högskolor; *den 29 november 1906* lag om ändrad lydelse af vissa §§ i förordningen angående kyrkofullmäktige och kyrkonämnd i Göteborg den 5 maj 1882; *den 7 december 1906* kungörelse angående bestämmelser rörande sättet för uppgörande af de allmänna läroverkens räkenskaper m. m.; samt *den 14 december 1906* stadga för serafimerlasarettet.

Kommittéer. I afseende å kommittéer, som af Kungl. Maj:t på föredragning af chefen för ecklesiastikdepartementet blifvit tillsatta, och liknande beredningar, hvilka blifvit på grund af Kungl. Maj:ts bemyndigande af nämnde chef inkallade, är följande att meddela:

1) Den af Kungl. Maj:t den 11 mars 1898 tillsatta *kommitté för vidtagande af åtgärder för utförande af en gradmätning på Spetsbergen* består af H. K. H. Kronprinsen såsom ordförande samt fem ledamöter, nämligen professorerna P. G. Rosén, N. C. Dunér och G. Mittag-Leffler, professorn friherre G. J. De Geer samt lektorn E. Jäderin.

Kommittén har under år 1906 haft allmänna sammanträden den 21 maj och den 15 november. Kommitténs arbete har liksom under föregående år

bestått i öfvervakande af iakttagelsernas beräkning och publikation, i hvilket arbete de flesta af kommitténs ledamöter tagit verksam del. Af kommitténs arbeten äro tolf häften tryckta och ytterligare fyra i det närmaste färdiga till tryckning.

2) Den af Kungl. Maj:t den 2 maj 1902 tillsatta *kommitté för undersökning af svenska ortnamn*, bestående af riksantikvarien H. O. H. Hildebrand såsom ordförande samt kammarrådet G. Thulin och professorn A. G. Noreen såsom ledamöter, har under år 1906 sammanträdt den 1 februari, den 23 februari—den 9 mars, den 23 mars, den 8 april, den 2 och den 23 maj, den 5 september, den 2 och den 13 oktober samt den 31 oktober—den 22 november.

Sedan under år 1905 undersökningarna i orten för Älfsborgs län fullständigt afslutats, hafva under år 1906 jämväl undersökningarna i generallandtmäteriarlivet bragts till slut, hvarjämte undersökningarna för länets västgötadel med undantag af Vedens härad fullbordats i kammarkollegium samt likaledes i kammararkivet med undantag för Vedens och Gäsene härad samt några socknar i Kullings härad. Excerperingen af ortnamnen ur äldre tryckta och otryckta källor har under året verkställts af filosofie doktorn L. Bååth m. fl.

Under året har kommittén bearbetat ortnamnen i Ale och Flundre härad äfvensom en del af Vätö och Marks härad, hvarjämte kommittén för nämnda härad äfvensom för Bjärke och Redvägs härad till kammarkollegium öfverlämnat förslag till sådana namnändringar, som synts vara af beskaffenhet att böra underställas kollegii pröfning och stadfästelse, jämte förteckningar på sådana af kommittén beträffande de i jordeböckerna införda namnen vidtagna förändringar, som endast utgjort stafningsändringar efter svenska akademiens ordlistas principer. Redogörelserna för ortnamnen i Väne och Bjärke härad hafva befordrats till trycket, och största delen af redogörelsen för Flundre härad föreligger färdigtryckt. Med aktiebolaget Ljus, som ombestyr arbetets tryckning, har kommittén träffat sådan öfverenskommelse, hvarigenom de statens myndigheter, som genom kommittén rekvirera arbetet, kunna erhålla detsamma med 20 % rabatt.

Efter uppdrag af rikets allmänna kartverk och på dess bekostnad har kommittén under året granskat ortnamnen å bladen Umeå, Alanäs, Åsele, Kallsjö, Härnösand, Indal och Brämön äfvensom i Sollentuna härad samt Danderyds och Värmdö skeppslag af Stockholms län. I åtskilliga fall har kommittén till kammarkollegium, på dess begäran, afgifvit yttranden öfver gjorda ansökningar om namnförändringar å i jordeböckerna införda fastigheter.

Kommittén har slutligen med användande af medel, som genom enskilda intresserade ställts till kommitténs förfogande, sommaren 1906 låtit verk-

ställa undersökning i orten af ortnamnen i Edsbergs och Grimstens härad af Örebro län, med undantag af Viby socken.

3) Den af Kungl. Maj:t den 17 oktober 1902 tillsatta *kommitté för afgifvande af utlåtande och förslag angående undervisnings-, examens- och studieväsendet vid rikets universitet och Karolinska mediko-kirurgiska institutet*, hvilken kommitté bestått af landshöfdingen grefve H. E. G. Hamilton såsom ordförande samt e. o. professorn J. W. Hultkrantz, rektorn, numera statsrådet J. Juhlin, professorn H. Larsson och lektorn P. E. Lindström såsom ledamöter, har varit samlad under tiden den 21—den 27 februari samt den 19 och den 20 mars 1906. Kommittén har därvid varit sysselsatt med slutjusteringen af sitt betänkande och förslag rörande examina samt undervisnings- och studieväsendet inom de filosofiska fakulteterna vid rikets universitet. Detta betänkande och förslag aflämnades till Kungl. Maj:t den 20 mars 1906, och därmed har kommittén fullgjort det densamma lämnade uppdrag.

4) Den af Kungl. Maj:t den 10 juni 1903 tillsatta *kommitté för Sveriges deltagande i världsutställningen i St Louis år 1904*, som under år 1906 bestått af f. d. generaldirektören A. R. Åkerman såsom ordförande samt rektorn B. V. Adler, vice generalkonsuln B. A. F. Georgii, läroverksrådet N. G. W. Lagerstedt och intendenten C. G. Looström såsom ledamöter, har under år 1906 haft två sammanträden nämligen den 3 mars och den 19 oktober. Vid sistnämnda sammanträde godkändes förslag till underdånig redogörelse för kommitténs verksamhet; och har denna redogörelse sedermera till Kungl. Maj:t ingifvits. Kommitténs verksamhet är sålunda avslutad.

5) Sedan Kungl. Maj:t den 4 november 1904 uppdragit åt f. d. landshöfdingen A. G. J. Svedelius, ingenjören J. E. Biesért och ingenjören A. Decker att såsom *sakkunniga afgifva yttrande angående behovet af och sättet för utvidgning och omorganisation af tekniska högskolan*, har Kungl. Maj:t den 13 juli 1906, med bifall till af Svedelius och Biesért gjorda ansökningar om entledigande från ifrågavarande uppdrag samt med återkallande af det Decker gifna förordnandet, tillsatt den under 10) här nedan omförmälda kommitté.

6) Sedan Kungl. Maj:t den 2 december 1905 bemyndigat chefen för eklestastikdepartementet att tillkalla högst fyra sakkunniga för att biträda vid beredande till föredragning ej mindre, i anledning af en utaf Riksdagen i skrifvelse den 11 maj 1898 gjord framställning, af förslag till *nytt formulär för universitetets i Uppsala hufvudbok* än äfven af på Kungl. Maj:ts pröfning beroende frågor rörande *nya stater för universiteten i Uppsala och Lund*, hafva under år 1906 i sådan egenskap varit tillkallade: revisorn i statskontoret K. A. Beckman under tiden den 1 januari—den 31 mars och den 26 oktober—den 31 december, akademiräntmästaren vid universitetet i Lund R. W. A. M. Eklundh under tiden den 22—den 29 november och akademikamreraren

vid universitetet i Uppsala G. T. Brandberg under tiden den 9 november—den 11 december. Arbetet under året har afsett nya stater för de båda universiteterna och torde i detta hänseende snart vara afslutadt.

7) Sedan Kungl. Maj:t bemyndigat chefen för ecklesiastikdepartementet att tillkalla fem sakkunniga för att biträda vid utarbetandet af förslags dels till stadga angående *examina samt undervisnings- och studieväsendet inom universitetens medicinska fakulteter och vid Karolinska mediko-kirurgiska institutet, dels ock i fråga om åtgärder, som i samband härmed kunde vara erforderliga*, har departementschefen den 17 mars 1906 för ändamålet tillkallat kanslern för rikets universitet herr E. G. Boström, professorerna J. L. Borelius, C. J. G. Sundberg och K. A. Petré samt lasaretsläkaren A. H. Eurén.

De sakkunniga hafva sammanträdt under tiden den 25 september—den 17 oktober samt den 22—den 27 november 1906. Två af de sakkunniga hafva dessutom företagit en utländsk studieresa.

De sakkunniga hafva i betänkande den 27 november 1906 till departementschefen afgifvit förslag till sådan stadga, hvarom ofvan är sagdt, hvarjämte de sakkunniga, med öfverlämnande af från vederbörande infordrade uppgifter, i särskildt betänkande den 27 november 1906 gjort framställning om beredande af anslag i samband med antagandet af ny stadga.

8) Sedan Kungl. Maj:t, som med hänsyn till de under de senare åren ej blott vid rikets allmänna läroverk utan äfven vid vissa andra läroanstalter, hvilkas lärarpersonal är delaktig i lärarnas vid elementarläroverken änke- och pupillkassa, vidtagna löneregleringar, funnit önskvärdt, att en fullständig utredning ävägabragtes rörande den förändring af delägarnas i änke- och pupillkassan ställning till kassan, som kunde vara af omständigheterna påkallad, bemyndigat chefen för ecklesiastikdepartementet att tillkalla högst fem sakkunniga för att inom departementet biträda med verkställande af en dylik utredning samt uppgörande af förslag till de ändringar i reglementet för kassan, som kunde påkallas genom en förändring af delägarnas ställning till kassan eller i öfrigt befunnes lämpliga, har departementschefen den 28 april 1906 för ändamålet tillkallat f. d. kanslirådet E. F. Gustrin, rektorn K. W. Melander, seminariadjunkten L. T. Larsson, teckningsläraren K. H. Segerborg och filosofie kandidaten K. Dickman.

De sakkunniga hafva sammanträdt den 16 juni—den 14 juli, den 18 juli—den 17 augusti och den 3 november—den 22 december 1906, hvarjämte de sakkunniga uppdragit åt sin ledamot Dickman att utföra den statistisk-matematiska utredningen. Enligt uppgift anse sig de sakkunniga kunna afsluta sina arbeten i februari 1907.

9) Sedan Kungl. Maj:t medgifvit, att af chefen för ecklesiastikdepartementet finge inkallas högst tre sakkunniga personer för att inom departe-

mentets statistiska afdelning biträda vid utarbetande af *ny plan och nya tabellformulär för departementets statistik angående folkundervisningen* har departementschefen den 21 juni 1906 för ändamålet tillkallat kontraktsprosten H. D. Janson, folkskoleinspektören, kyrkoherden C. R. Sundell och öfverläraren A. P. A. Dalin.

De sakkunniga hafva varit samlade under tiden den 13 augusti—den 1 september samt den 2—den 16 oktober 1906; och har uppdraget under året fullgjorts utom i fråga om ett tabellformulär, som för slutlig granskning cirkulerar bland de sakkunniga.

10) Kungl. Maj:t har den 13 juli 1906 uppdragit åt en kommitté att efter verkställd utredning afgifva underdånigt utlåtande och förslag, *huru den högre tekniska undervisningen i riket lämpligen bör ordnas* äfvensom förordnat till kommitténs ordförande landshöfdingen G. Dyrssen samt till ledamöter däri öfveringenjören P. T. Berg, ingenjören A. Decker, rektorn för tekniska högskolan A. Lindstedt och föreståndaren för Chalmers tekniska läroanstalt E. A. Wijkander. Sedermera har Kungl. Maj:t den 29 november 1906 till ledamöter af kommittén förordnat jämväl majoren H. Lemke och bergsingenjören A. F. Wahlberg.

Kommittén har varit samlad under tiden den 24 augusti—den 12 september, den 4—den 6 oktober, den 6—den 24 november samt den 4—den 19 december 1906, hvarjämte en delegation af kommittén under senare delen af oktober företagit en studieresa till åtskilliga högre tekniska läroanstalter i Danmark, Tyskland, Nederländerna och Storbritannien.

Kommittén har från in- och utlandet insamlat för dess arbete erforderliga upplysningar. Vid sammanträdena hafva behandlats frågor om undervisningsprogram, hvarvid förslagsvis uppgjorts utkast till undervisningsplan för en högre teknisk läroanstalt, samt om antagligt utrymmesbehof för tekniska högskolans olika institutioner, särskildt dess laboratorier. Utredningen angående erforderliga laboratorier har fortskridit så långt, att kommittén kunnat uppdraga åt en arkitekt att påbörja utarbetandet af ritningar och kostnadsförslag för ifrågasatta nybyggnader för tekniska högskolan.

11) Kungl. Maj:t har den 13 juli 1906 uppdragit åt en kommitté att efter verkställd granskning af gällande bestämmelser rörande *organisationen af och planen för folkskoleseminarierna i riket äfvensom af öfriga i omedelbart samband därmed stående föreskrifter rörande folkundervisningen* afgifva det utlåtande och de förslag, hvartill nämnda granskning kunde föranleda. Till ordförande i kommittén förordnade Kungl. Maj:t förutvarande statsrådet F. Berg samt till ledamöter i densamma seminariedirektören H. M. Dahlgren, hemmansägaren L. J. Jansson i Djursåtra, bruksdisponenten O. M. Strömberg, folkskoleinspektören, kyrkoherden C. R. Sundell och seminariektorn J. A. O. Wickbom.

Kommittén har varit samlad under tiden den 3 september—den 19 december 1906 och därvid arbetat dels särskildt för sig dels genom subkommittéer dels ock gemensamt med af chefen för ecklesiastikdepartementet efter nådigt bemyndigande tillkallade sakkunniga, nämligen seminarierektorerna C. O. Arcadius och O. W. Sundén, seminarieadjunkten Hedvig Sidner och folkskoleinspektören J. Franzén. Kommitténs särskilda sammanträden hafva uppgått till 26 och dess sammanträden med de sakkunniga till 72.

Vid det egentliga kommittéarbetet har först tagits under ompröfning frågan om möjliga önskligheten af ändrade riktlinjer för folkskolans utveckling, hvarefter genomgåts och diskuterats de ledande principerna för seminariernas organisation och seminarieundervisningens anordning, äfvensom de bestämmelser, som synts böra förekomma i förslaget till ny seminariestadga. Vidare har kommittén afgifvit infordradt underdånigt utlåtande öfver universitetsexamenskommitténs ofvan omförmälda betänkande rörande de filosofiska examina, för hvilket arbete professorn vid universitetet i Lund Hans Larsson under tiden den 23—den 31 oktober 1906 såsom af departementschefen tillkallad särskild sakkunnig deltagit i kommitténs öfverläggningar.

12) Kungl. Maj:t har den 19 oktober 1906 uppdragit åt en kommitté att taga under öfvervägande huruvida, samt, därest så befinnes vara förhållandet, i hvilken omfattning *främmande trosbekännare, som äro medlemmar af något utaf staten erkänt kristet trossamfund, äfvensom mosaiska trosbekännare, må kunna fritagas från skyldighet att för sina personer samt för inkomst af kapital och arbete erlägga afgifter till svenska kyrkan samt hennes prästerskap och betjäning* och att afgifva förslag till de ändrade bestämmelser härutinnan, som varda erforderliga. Till ordförande i kommittén förordnade Kungl. Maj:t biskopen H. W. Tottie och till ledamöter i densamma kammarrådet K. R. Rydin och redaktören J. Byström.

Kommittén har sammanträd under tiden den 22 november—den 10 december 1906, därvid kommittén dels öfverlagt om sättet för uppdragets utförande och dels för införskaffande af erforderliga upplysningar uppgjort frågeformulär att tillställas såväl svenska kyrkans prästerskap som andra vederbörande för besvarande. Efter den 10 december har kommitténs sekreterare varit sysselsatt med utsändande af frågeformulären samt bearbetning af inkomna uppgifter, hvarjämte kommitténs ledamöter utfört specialarbeten för kommitténs räkning.

13) Kungl. Maj:t har den 29 november 1906 uppdragit åt kammarrådet K. R. Rydin att biträda chefen för ecklesiastikdepartementet vid beredande till föredragning af *vissa delar af de utaf kommittén för åstadkommande af utredning och förslag beträffande ändrade grunder för prästerskapets aflöning*

m. m. afgifna betänkanden och förslag äfvensom bemyndigat departementschefen att för ändamålet tillkalla högst två andra sakkunniga personer.

Rikets indelning och religionsvärden.

Kungl. Maj:t har förordnat, att förut medgifna delningar af Hedvig Eleonora och Adolf Fredriks församlingar i Stockholm skulle träda i kraft den 1 maj 1906. Ändring i staden Göteborgs indelning i territoriella församlingar har fastställts. Kungl. Maj:t har medgifvit, att af $\frac{1}{4}$ mantal Asplunden N:o 1 m. fl. hemman inom Norra Råda socken må bildas en särskild kapellförsamling, benämnd Hagfors kapellförsamling. Kungl. Maj:t har förordnat, att Lidingö församling skall från och med den 1 maj 1907 skiljas från Danderyds församling och utgöra eget gäll.

Vidare har Kungl. Maj:t förordnat, att den s. k. Helgeandsholmen i Stockholm, som förut varit delad på Klara och Jakobs församlingar samt Storkyrkoförsamlingen, skulle i sin helhet öfverflyttas till sistnämnda församling; att $\frac{1}{2}$ mantal Holma Mellangård N:o 3, $\frac{3}{4}$ mantal Holma Norregård N:o 1 och $\frac{1}{2}$ mantal Holma Södregård N:o 2 jämte från nämnda hemman afsöndrade lägenheter skola vid ingången af år 1907 i kommunalt, ecklesiastiskt och administrativt hänseende öfverflyttas från Norra Sandsjö till Almesåkra socken, samt att Fosie bys forna utmark samt vissa områden af 2 Fosie och 5 Hindby må från och med år 1907 i ecklesiastiskt hänseende afskiljas från Fosie församling och förenas med Limhamns kapellförsamling.

Kungl. Maj:t har medgifvit inrättandet af följande nya prästerliga befattningar, nämligen: en komministersbefattning inom Nässjö församling, en andre pastoratsadjunktur i Gäfle stads församling under nu gällande löne-regleringsperiod, en e. o. pastoratsadjunktur i Ofvansjö pastorat för tiden den 1 maj 1907—den 1 maj 1915 och en e. o. prästerlig befattning inom Borgsjö församling.

Löneregleringar.

Kungl. Maj:t har fastställt löne-regleringar för prästerskapet i de tre församlingar, hvori förutvarande Adolf Fredriks församling i Stockholm delats, eller Adolf Fredriks, Gustaf Vasa och S:t Matteus församlingar.

Främmande trosbekännare.

Köpings metodist-episkopalförsamling har förklarats af staten erkänd med rätt till offentlig religionsöfning enligt gällande bestämmelser.

Nya kyrkor m. m.

Under år 1906 har Kungl. Maj:t fastställt ritningar till 3 nya kyrkor och kapell, till ändring och reparation af 31 samt till altare, orgelfasad eller andra inredningsföremål i 30 kyrkor.

Öppna bref om tillstånd att genom kollekt och stambok öfver hela riket insamla bidrag till byggande eller reparation af kyrka hafva utfärdats för Hyssna, Ålands, Synnerby, Styrnäs, Stockaryds, Tillinge, Järnsnäs och Askums församlingar.

Vid rikets allmänna läroverk utgjorde antalet lärjungar vid början af 1906 års hösttermin 21,640. Allmänna läro-
verken.

Under år 1906 hafva 1,367 lärjungar, däraf 119 kvinnor, undergått godkänd mogenhetspröfning vid allmänna läroverk och privata läroanstalter med dimissionsrätt.

Den 16 juni 1906 har Kungl. Maj:t låtit utfärda cirkulär angående fördelning af det utaf Riksdagen beviljade anslag för beredande åt lärare vid vissa allmänna läroverk af tillfällig löneförbättring under år 1907.

Profårskurser för praktisk utbildning af blifvande lärare hafva under år 1906 varit anordnade vid högre latinläroverket å Norrmalm, högre allmänna läroverket å Södermalm och högre realläroverket å Norrmalm i Stockholm samt högre allmänna läroverken i Uppsala och Lund. För att genomgå dylik kurs hafva under året 51 lärarkandidater blifvit till nämnda läroverk hänvisade.

Kungl. Maj:t har af det anslag å 10,000 kronor, som finnes uppfördt å de allmänna läroverkens stat till resestipendier för lärare i främmande lefvande språk vid de allmänna läroverken, under år 1906 tilldelat 15 sådana lärare understöd för resor i utlandet äfvensom af det utaf Riksdagen beviljade anslag å 6,000 kronor till understöd åt lärare vid de allmänna läroverken, särskildt vid de läroverk, där profårskurs är anordnad, utdelat 9 resestipendier.

Jämlikt gällande instruktion har öfverstyrelsen för rikets allmänna läroverk under år 1906 inspekterat följande läroanstalter:

högre allmänna läroverken i Vänersborg, Karlskrona, Linköping, Halmstad och Strängnäs, samt högre realläroverket å Östermalm i Stockholm;
realskolan i Karlshamn;

samskolorna i Åmål, Filipstad, Askersund, Arboga och Köping;

enskilda skolor: Karlshamns elementarläroverk för flickor, Vänersborgs elementarläroverk för flickor, Karlskrona högre läroverk för flickor, Palmgrenska samskolan, Uppsala enskilda läroverk och privatgymnasium, Åmåls elementarskola för flickor, Filipstads elementarskola för flickor, Askersunds elementarskola för flickor, Linköpings elementarläroverk för flickor, nya elementarskolan för flickor i Stockholm, högre elementarläroverket för kvinnlig ungdom i Halmstad, Strängnäs elementarläroverk för flickor, Söderköpings privata samskola, Djursholms privata samskola, Fjellstedtska skolan i Uppsala, Södermalms läroverk för flickor i Stockholm, Tidaholms privata samskola, Arboga elementarskola för flickor och Köpings elementarläroverk för flickor.

Af de för sådant ändamål anslagna medel har under år 1906 utgått understöd åt 118 högre skolor för kvinnlig ungdom och samskolor. Högre skolor
för kvinnlig
ungdom.

Af det för år 1906 anvisade anslag till resestipendier åt föreståndarinnor och lärarinnor vid högre skolor för kvinnlig ungdom och samskolor har Kungl. Maj:t tilldelat 3 föreståndarinnor och 7 lärarinnor sådant understöd.

Tekniska undervisningen.

Vid tekniska högskolan utgjorde vid början af läroåret 1906—1907 lärjungeantalet 394, däraf ordinarie elever i 1:a årskursen 115, i 2:a 115, i 3:e 99 och i 4:e 56 samt extra ordinarie elever 9.

Vid Chalmers tekniska läroanstalt i Göteborg utgjorde elevantalet under läsåret 1905—1906 högst: ordinarie elever i högre afdelningens 1:a årskurs 69, 2:a 55, 3:e 67 och i lägre afdelningens 1:a årskurs 35, 2:a 71, 3:e 69, specialelever 24 samt extra elever 30.

Under läroåret 1905—1906 utgjorde elevernas antal vid tekniska skolan i Stockholm: inom tekniska afton- och söndagsskolan 1,202, inom tekniska skolan för kvinnliga lärjungar 278, inom den högre konstindustriella skolan 87, inom byggnadsyrkesskolan 82 och inom maskinyrkesskolan 91, af hvilket sistnämnda antal dock 59 samtidigt voro inskrifna äfven i afton- och söndagsskolan. Vid de tekniska elementarskolorna i Norrköping, Malmö, Örebro, Borås och Härnösand uppgick elevernas antal läsåret 1905—1906 till 489. Vid tekniska söndags- och aftonskolan i Eskilstuna begagnades samma läsår undervisningen af 213 lärjungar samt vid fackskolan i samma stad för finare smides- och metallindustri af 37 lärjungar.

Kungl. Maj:t har för år 1906 af de för ändamålet anslagna medel tilldelat understöd åt lägre tekniska yrkesskolor i Vänersborg, Lidköping, Skara och Ludvika.

Folkskoleseminarierna.

Elevernas antal utgjorde höstterminen 1906 vid rikets åtta manliga folkskoleseminarier 839 och vid de sex kvinnliga folkskoleseminarierna 592, eller tillsammans 1,431 elever.

Afgångsexamen undergingo 1906 års vårtermin 202 manliga, af hvilka 5 före inträdet vid seminarium aflagt examen inför teologisk fakultet, och 155 kvinnliga elever, eller tillsammans 357 elever.

Småskolelärarexamen aflades samma termin vid folkskoleseminarierna af 73 elever, däraf 1 manlig och 72 kvinnliga, hvilka genomgått första och andra klassernas lärokurser.

Vid seminariet i Murjek, som är afsedt för bildande af lapska småskollärare och -lärarinnor, voro höstterminen 1906 intagna 65 elever, hvaraf 4 manliga och 61 kvinnliga.

Vid seminariet i Haparanda för bildande af finska småskollärare och -lärarinnor voro samma termin intagna 59 elever, 5 manliga och 54 kvinnliga.

Vid slutet af vårterminen 1906 aflades examen för behörighet till lärarbefattning vid småskola af 17 elever vid seminariet i Murjek och af 15 elever vid seminariet i Haparanda.

Vid af landsting underhållna småskoleseminarier hafva under år 1906, enligt till ecklesiastikdepartementet lämnade uppgifter, 379 elever, däraf 4 manliga, undergått den pröfning vid under offentlig kontroll stående seminarium för anställning som lärare vid småskola m. m., som påbjudes i nämnda stadgan den 28 maj 1897.

Pröfning af behörighet till erhållande af befattning såsom lärarinna vid småskola har undergått af 323 elever vid af enskilda personer anordnade småskoleseminarier.

Någon pröfning har icke under 1906 blifvit anställd i öfverensstämmelse med § 4 i stadgan angående pröfning vid under offentlig kontroll stående seminarium för anställning såsom lärare vid småskola och mindre folkskola eller såsom biträdande lärare vid folkskola den 28 maj 1897.

Till stipendier vid folkskoleseminarierna hafva för vårterminen 1906 anvisats tillsammans 43,750 kronor, hvarjämte stipendiemedel till ett sammanräknadt belopp af 16,590 kronor beviljats till seminarieelever, som tala finska eller lapska språket. För höstterminen samma år hafva 43,750 kronor utdelats som stipendier åt elever vid folkskoleseminarierna samt 12,970 kronor åt elever, som tala finska eller lapska språket.

Af den undervisningsmateriell, som genom ecklesiastikdepartementets försorg anskaffats, hafva statens samtliga fullständigt anordnade seminarier kostnadsfritt erhållit hvad som för dem ansetts erforderligt.

Enligt meddeladt uppdrag har byråchefen för den inom ecklesiastikdepartementet inrättade afdelning för ärenden rörande folkundervisningen under år 1906 inspekterat folkskoleseminarierna i Göteborg, Skara och Linköping samt småskoleseminarierna i Göteborg och Skara.

Enligt de — jämlikt föreskriften i gällande stadga angående folkunder- Folkskolorna.
visningen i § 67 samt kungl. cirkulären af den 24 november 1882 och den 6 oktober 1893 — af folkskoleinspektörerna och öfverstyrelsen för Stockholms stads folkskolor insända uppgifterna angående folkundervisningen meddelades år 1905 undervisning i 20 högre folkskolor. I rikets 2,409 skoldistrikt funnos

4,893 fasta och	455 flyttande eller tillsammans	5,348 folkskolor,
1,423 » »	746 » » »	2,169 mindre folkskolor,
4,387 » »	1,015 » » »	5,402 småskolor,

S:a 10,703 fasta och 2,216 flyttande eller tillsammans 12,919 skolor,
eller, med inräknande af de högre folkskolorna, 12,939 skolor.

I de högre folkskolorna undervisade antingen endast i läsåmnen eller i såväl läs- som öfningsämnen 24 lärare och 4 lärarinnor samt i

folkskolorna	5,349	lärare och	3,311	lärarinnor eller tillsammans	8,660
mindre folkskolorna	195	»	»	1,986	»
småskolorna	147	»	»	6,557	»

Summa 5,691 lärare och 11,854 lärarinnor eller tillsammans 17,545

eller, med inräknande af de högre folkskolornas lärarpersonal, 17,573, förutom 365 lärare och 867 lärarinnor, eller tillsammans 1,232, hvilka undervisat endast i öfningsämnen.

Antalet barn i 7—14 års ålder utgjorde vid 1905 års slut 849,559, hvaraf 432,628 gossar och 416,931 flickor. Bland dessa hade

under året undervisats på något af nedan angifna sätt	773,462
» » ej åtnjutit sådan undervisning	70,473
hvarjämte uppgifter saknas om	5,624

Summa 849,559

Bland de vid 1905 års slut befintliga barnen i 7—14 års ålder undervisades under året i

sina egna distrikts fasta folkskolor	422,369
» » » flyttande folkskolor	30,351
» » » fasta mindre folkskolor	50,403
» » » flyttande mindre folkskolor	26,560
» » » fasta småskolor	151,498
» » » flyttande småskolor	32,703
folkskolor, mindre folkskolor och småskolor utom sina egna distrikt	16,019
högre folkskolor	426
allmänna läroverk och fackskolor	13,823
skolor för abnorma barn	1,128
enskilda skolor	17,793
hemmen	10,389

Summa 773,462

Bland de vid 1905 års slut befintliga barnen i 7—14 års ålder, hvilka under året ej åtnjutit undervisning på något af ofvan angifna sätt, hade

8,647 inhämtat folkskolans minimikurs,
» 42,511 undergått godkänd afgangspröfning samt
uteblefvo 3,298 till följd af sjukdom eller naturfel och
» 16,017 af annan anledning.

Summa 70,473.

Folkundervisningen bland de i rikets nordligare trakter bosatta finnar har, enligt uppgift från statskontoret, för år 1906 å länsstat varit uppfördt 43,605 kronor och af statskontoret anordnats 33,024 kronor 89 öre, allt till höjande af folkskollärarnas löner till och öfver minimum, till ökande af lärares löner vid mindre folkskolor och småskolor, till aflönande af lärare vid af staten anordnade skolor, till anskaffande af undervisningsmateriell, bildande af lärare m. m.

Undervisningsmateriell. De allmänna folkskolorna, döfstumskolorna jämte andra folkundervisningsanstalter, som därtill äro berättigade, hafva till nedsatt pris erhållit den undervisningsmateriell, som genom chefens för folkskolebyrån försorg anskaffats. Under år 1905 uppgick kostnaden härför till 20,638 kronor 63 öre.

Understöd åt äldre, behöfvande folkskollärare och småskollärare m. fl. Kungl. Maj:t har för år 1906 af därtill anvisade medel beviljat understöd åt 14 äldre, behöfvande folkskollärare med tillsammans 4,900 kronor samt åt 164 äldre, behöfvande småskollärare m. fl. med tillsammans 16,400 kronor.

Läroanstalter för döfstumma och blinda. Vid institutet å Manilla för bildande af döfstumskollärare voro under läsåret 1905—1906 2 elever intagna. Till profärskurs vid döfstumanstalt under nämnda läsår anmälde sig ingen.

Under läsåret 1905—1906 undervisades vid anstalten i Bollnäs för öfveråriga döfstumma 27 elever. Med vårterminens slut den 31 maj 1906 upphörde anstaltens verksamhet.

Vid institutet för blinda å Tomtebodavoro under läsåret 1905—1906 intagna 120 elever, däraf 69 gossar och 51 flickor. Af dessa undervisades höstterminen 9 och vårterminen 8 gossar vid handverksskolan i Kristinehamn. 1 elev har varit frielev. 17 elever afgingo efter fullbordad lärokurs, 3 på grund af bristande förmåga att draga nytta af undervisningen, 2 på målsmans begäran; 3 elever hafva under året aflidit.

Vid förskolan för blinda å Tomtebodavoro under läsåret 1905—1906 intagna 40 elever, hvaraf 20 gossar och 20 flickor.

Vid förskolan i Växjö för blinda voro under läsåret 1905—1906 intagna 35 elever, 20 gossar och 15 flickor. Vid slutet af läsåret 1904—1905 utskrefvos 11 lärjungar från skolan. Af dessa öfvergingo 8 till institutet å Tomteboda; 2 återvände till sina hem och 1 intogs å hemmet för sinnesslöa blinda i Vänersborg.

Vid handverksskolan för blinda i Kristinehamn undervisades under året 1905—1906 39 elever.

Till skolhemmet för blinda döfstumma i Vänersborg har Kungl. Maj:t för år 1906 beviljat 5,000 kronor. Under året undervisades därstädes 12 elever.

Till uppehållande af döfstumskolor har för år 1906 anslagits ett belopp af 175,400 kronor.

Af anslaget till uppfostringsanstalter för sinnesslöa barn har för år 1906 anvisats en summa af 187,575 kronor.

Uppfostrings-
anstalter för
sinnesslöa
barn.

Kungl. Maj:t har dels den 16 juni 1906 förordnat en af de revisorer, som skola granska styrelsens för nobelstiftelsen förvaltning och räkenskaper för år 1905, dels ock den 28 september 1906 förordnat kanslern för rikets universitet herr E. G. Boström att tillsvidare vara inspektor för vetenskapsakademiens och svenska akademiens nobelinstitut.

Nobelstif-
telsen.

Från nobelstiftelsen har år 1906 utdelning af pris ägt rum från alla prisgrupper.

Kungl. Maj:t har af det till understöd åt vittra författare beviljade anslag tilldelat särskilda belopp åt dels äldre vitterhetsidkare, dels yngre personer, som genom sina arbeten ådagalagt framstående anlag för vitterhet.

Understöd åt
vittra förfat-
tare m. m.

Antikvariska forskningsresor hafva under år 1906 genom vitterhets-, historie- och antikvitetsakademiens försorg blifvit företagna i åtskilliga delar af riket.

Antikvariska
forsknings-
resor.

Under år 1906 hafva vid det under akademiens för de fria konsterna inseende ställda läroverk varit inskrifna vårterminen 89 och höstterminen 88 lärjungar.

Akademien för
de fria kons-
terna.

Under år 1906 hafva vid det under musikaliska akademiens inseende ställda musikkonservatorium varit inskrifna vårterminen 167 och höstterminen 161 elever. Under samma år har organistexamen aflagts af 11, kyrkosångarexamen af 4, examen för behörighet till musikleartjänst vid allmänt läroverk af 8 elever samt examen för behörighet till musikdirektörs-tjänst vid militärkår af 7 personer, hvarjämte utfärdats specialbetyg i piano-stämning för 7 elever och i sång för 1 f. d. elev.

Musikaliska
akademien.

Sedan Riksdagen till understöd åt sådana anstalter och föreningar, som anordna föreläsningkurser för arbetsklassen, på extra stat för år 1907 beviljat ett anslag af 180,000 kronor, af hvilket anslag dock högst 4,000 kronor kunde användas till understöd åt sådana centrala anstalter, som

Föreläsning-
kurser för ar-
betsklassen.

förmedlade föreläsningar af ifrågavarande slag, och åt lokala anstalter för sådana föreläsningar tillhandahålla passande åskådningsmateriell, har Kungl. Maj:t af nämnda anslag tilldelat understöd åt 425 anstalter för anordnande af föreläsningkurser och 4 anstalter för förmedlande af föreläsningar m. m.

Farmaceutiska institutet. Under år 1906 hafva vid farmaceutiska institutet varit inskrifna vårterminen 82 och höstterminen 97 farmacie kandidater, hvarjämte 38 apotekselever deltagit i den för dem anordnade halfårskursen. Under samma år har farmacie kandidatexamen aflagts af 46 apotekselever och apotekarexamen af 6 farmacie kandidater.

Barnorskeundervisningen. Under loppet af år 1906 hafva inalles 105 elever blifvit vid rikets 3 läroanstalter för barnorskor utexaminerade i den allmänna förlossningskonsten och förklarats berättigade att utöfva barnorskeyrket. Af dessa hafva 45 utgått från läroanstalten i Stockholm, 50 från den i Göteborg och 10 från den i Lund.

Vidare hafva 103 barnorskor, däraf 54 i Stockholm och 49 i Göteborg, erhållit undervisning i den instrumentala förlossningskonsten och, efter att däruti hafva ådagalagt godkända insikter och färdighet, förklarats berättigade att utöfva äfven denna del af förlossningskonsten.

Sedan på extra stat för år 1906 af Riksdagen anvisats ett anslag af 3,000 kronor till repetitionskurser för äldre barnorskor, hafva under sistnämnda år vid barnorskeundervisningsanstalten i Stockholm 2 sådana kurser hållits med tillhoppa 47, vid motsvarande anstalt i Göteborg 2 med tillhoppa 16 deltagarinnor samt vid den i Lund en kurs med 15 deltagarinnor.

Jordbruket. Säden af höstsäd försiggick hösten 1905 under mycket gynnsamma förhållanden, hvarefter säden utvecklade sig mycket kraftigt före vinterns inträde. I allmänhet uthärdade all höstsäd vintern ovanligt väl; endast inom de västra delarna af landet, Hallands, Göteborgs och Bohus samt Värmlands län, ledo rågfälten här och hvar af isbränna, så att de vid vårens början där visade sig något ojämna.

Såväl hvetet som rågen nådde en kraftig utveckling under april och maj månader, men blomningen försiggick här och hvar oregelbundet. Säden mognade under den torra, varma sommaren ovanligt tidigt, så att rågen mångenstädes i de sydligare delarna af landet var inbärgad redan i juli månad, i öfriga delar af riket i allmänhet liksom hvetet i midten af augusti månad.

Inbärgningen af höstsåden ägde rum under den bästa väderlek. Afkastningen har visat sig något ojämn inom flera delar af landet, beroende på olika jordmån och nederbörd, men beräknas dock nästan öfverallt i medeltal hafva varit nära god eller däröfver. Lägst har skördeutbytet utfallit inom Gottlands och Västernorrlands län. Flerstädes klagas öfver, att rågkornen till följd af torkan ej blifvit fullt utvecklade, men i allmänhet har resultatet vid tröskningen visat sig tillfredsställande.

Vårsädesådden börjades ganska tidigt och utfördes under ovanligt gynnsamma förhållanden. Den först sådda säden uppkom mycket jämnt och vackert, hvaremot den sensådda säden på många ställen visade sig uppkomma mera ojämnt. Under försommarens torra gick utvecklingen ganska långsamt, men sedan regn inträffat i slutet af juni, utvecklade sig säden kraftigare, ehuru merendels ganska ojämnt, så att afkastningen inom de olika orterna beräknas hafva växlat mellan ringa och mycket god, i medeltal dock något mer än medelskörd. Vårsädeshalmen blef i allmänhet, särdeles på torrare jord, ganska kort. Bästa skörderesultatet för vårsäd har uppnåtts inom Östergötlands, Kronobergs, Kristianstads och Malmöhus län, hvarest afkastningen beräknas till god eller därutöfver. Lägst är resultatet inom Kalmar, Gottlands, Älfsborgs och Värmlands län samt vissa delar af Norrland.

Inom Götaland och Svealand mognade vårsåden tidigt och blef där inbärgad under mycket gynnsam väderlek. Inom Norrland har en stor del af hafren icke hunnit till mognad, utan, såsom vanligt i dessa trakter, skördats grön till foder.

Af rotfrukten har potatisen inom alla delar af landet lidit mycket af sommarens torra, hvartill kommer, att den mångenstädes skadats af frost. Afkastningen kan i medeltal inom de flesta länen uppskattas till något öfver medelskörd. Sockerbetorna hafva gifvit öfver medelskörd, och anses sockerhalten vara tillfredsställande.

Till följd af 1905 års mindre lämpliga väderlek var klöfvern å första årets vallar inom de flesta trakter ganska tunn och ojämn, men växtligheten å såväl gräs- som klöfvervallarna utvecklade sig dock mycket kraftigt under vårens och försommarens gynnsamma väderlek, så att afkastningen kan uppskattas högre än under flera föregående år med undantag för Norrland, där till följd af torkan skörden beräknas till knapp medelskörd. Bärgningen af höet försiggick öfverallt under mycket gynnsam väderlek, så att beskaffenheten af höet är den bästa. Återväxten på vallarna var under sommaren på grund af torkan däremot ganska ringa.

Sådden af höstsäd har företagits i vanlig tid, men då fälten varit mycket uttorkade, har säden grott ojämnt och utvecklat sig långsamt.

Norrländska afdikningsanslaget. Kungl. Maj:t har den 22 juni 1906 utfärdat nådig kungörelse angående villkoren för erhållande och tillgodonjutande af statsbidrag från norrländska afdikningsanslaget.

Allmänna frostminskningsanslaget. Kungl. Maj:t har den 22 juni 1906 utfärdat nådig kungörelse angående villkoren för erhållande och tillgodonjutande af statsbidrag från allmänna frostminskningsanslaget.

Norrländska nyodlingsfonden. Kungl. Maj:t har den 22 juni 1906 utfärdat nådig kungörelse angående villkoren för lån från norrländska nyodlingsfonden.

1:e och 2:e torfingenjör samt torfassistenter. Sedan Riksdagen anvisat erforderliga medel till anställande under år 1906 af en 1:e och en 2:e torfingenjör samt två torfassistenter, blefvo en 2:e torfingenjör samt två torfassistenter för året anställda, hvaremot i likhet med nästföregående år icke någon sökande, som fullt motsvarade de fordringar, som måste ställas på 1:e torfingenjören, till erhållande af denna befattning anmälde sig, På framställning af landtbruksstyrelsen medgaf Kungl. Maj:t, att i stället för en 1:e torfingenjör finge, i likhet med hvad fallet varit år 1905, under år 1906 anställas ett torf tekniskt biträde åt landtbruksstyrelsen.

Profningar med torfindustriella maskiner och anordningar. På framställning af landtbruksstyrelsen har Kungl. Maj:t anvisat erforderliga medel för anställande under år 1906 under landtbruksstyrelsens öfverinseende af profningar med vissa torfindustriella maskiner och anordningar i enlighet med angifna hufvudgrunder. Profningarna ägde rum dels vid Nossebro i Skaraborgs län samt dels af särskilda föremål å af utställare begärda platser.

Statskonsulent i svinskötsel. Under år 1906 har en statskonsulent i svinskötsel varit i verksamhet i enlighet med det af Kungl. Maj:t för denne tjänsteman den 30 september 1903 utfärdade reglemente.

Åtgärder mot svinpest, svin-sjukasamt rödsjuka hos svin. Kungl. Maj:t har den 3 november 1906 utfärdat nådig kungörelse angående åtgärder mot svinpest, svinsjuka samt rödsjuka hos svin.

Husdjurskötseln. Äfven under år 1906 har den med statsmedel understödda nötboskapspremieringen omfattats med synnerligt intresse, och hafva samtliga hus-hållningssällskap sökt och erhållit bidrag af de utaf Riksdagen till understödjande utaf premiering af nötboskap anvisade medel.

Kungörelse angående hvad vid utförsel till Kungl. Maj:t har den 29 november 1906 utfärdat särskilda nådiga kungörelser dels angående hvad vid utförsel till utlandet af kreatur iakttagas

bör, dels ock angående förändrad lydelse af 9 § i nådiga kungörelsen den 28 september 1895 angående villkoren för transport af idisslande djur samt häst- och svinkreatur medelst ångfärja mellan Sverige och Danmark. utlandet af kreatur iakttagas bör.

Kungl. Maj:t har den 28 september 1906 utfärdat särskilda nådiga kungörelser dels angående åtgärder mot hönskolera och hönspest, dels ock angående hvad iakttagas bör vid införsel sjöledes till riket af levande höns, gäss, ankor och dufvor. Åtgärder mot hönskolera och hönspest m. m.

Af den genom landtbruksstyrelsens försorg upplagda riksstamboken öfver svensk ayrshireboskap, hvars fortsatta utgifvande från trycket enligt Riksdagens medgifvande bekostas af nötboskapspremieringsmedlen, har under år 1906 Del IV, upptagande de djur, som under år 1905 intagits i riksstamboken, utkommit. Riksstambok öfver svensk ayrshireboskap.

Sedan den täffing till bildande af afvelscentra, som i enlighet med de af Kungl. Maj:t genom nådig kungörelse den 13 mars 1903 meddelade föreskrifter tog sin början den 1 november 1903, afslutats, har Kungl. Maj:t den 22 juni 1906 dels förklarats 6 besättningar af fjällras, 9 besättningar af ayrshireras samt 1 besättning af svartbrokig låglandsras för afvelscentra intill utgången af år 1910 under de i förberörda nådiga kungörelse stadgade villkor, äfvensom tillerkänt innehafvarna af samma besättningar vissa penningpris, dels ock för 2 besättningar af fjällras samt 3 besättningar af ayrshireras tillerkänt deras innehafvare uppmuntringspris med angifna belopp. Afvelscentra för nötboskap.

Med anlitande af de utaf Riksdagen för ändamålet anvisade medel och i enlighet med Kungl. Maj:ts den 17 november 1905 i sådant afseende utfärdade nådiga reglemente hafva med statsmedel understödd premiering af mindre jordbruk äfvensom studieresor och undervisning för mindre jordbrukare med bidrag af statsmedel anordnats, hvarjämte bidrag af statsmedel lämnats till bestridande af kostnaderna för organisation af kontrollföreningar med ändamål att underlätta och ordna undersökningar af och kontroll å utfodringen och afkastningen af ladugårdsbesättningar, tillhörande föreningens medlemmar; och har intresset för dessa åtgärder för höjande af det mindre jordbruket fortfarande visat sig synnerligen lifligt bland landtmännen. Åtgärder för höjande af det mindre jordbruket.

Kungl. Maj:t har den 5 oktober 1906 utfärdat dels förnyadt nådigt reglemente för med statsmedel understödda åtgärder till höjande af det mindre jordbruket, dels ock nådig kungörelse angående statsanslag till åtgärder för höjande af det mindre jordbruket.

Äfven under år 1906 hafva fortgående smörprofningar i Malmö och Göteborg ägt rum med anlitande af därtill genom nådiga brefvet den 2 decem- Smörprofningar.

ber 1905 anvisade medel; och har landtbruksstyrelsen den 4 januari 1906 utfärdat instruktion för svenska smörprofningarnas smörexpert att lända till efterrättelse under samma år.

Behörighet för inträde vid landtbruksinstitutet vid Ultuna och vid landtbruksafdelningen vid landtbruks- och mejeriiinstitutet vid Alnarp.

Kungl. Maj:t har den 26 oktober 1906 utfärdat nådig kungörelse angående behörighet för den, som aflagt realskolexamen, att under vissa villkor vinna inträde vid landtbruksinstitutet vid Ultuna och vid landtbruksafdelningen vid landtbruks- och mejeriiinstitutet vid Alnarp.

Landtmannaskolor, landtbruksskolor och mejeriskola.

Under år 1906 hafva statsmedel utgått till 25 landtmannaskolor och till 21 landtbruksskolor förutom de vid Ultuna och Alnarp.

Kungl. Maj:t har den 22 juni 1906 utfärdat dels nådig kungörelse angående anslag till landtmannaskolor, dels ock angående anslag till understöd åt mindre bemedlade lärjungar vid med statsmedel understödda landtmannaskolor.

Med anlitande af de medel, Riksdagen för höjande af de till enhvar af de inom Västernorrlands, Västerbottens och Norrbottens län inrättade 3 landtbruksskolor utgående statsunderstöd för år 1906 anvisat, hafva samma skolor under sagda tid fortfarande varit i verksamhet efter en plan, som afvikit från den för öfriga dylika skolor gällande, i syfte att förstnämnda skolor under kortare tid än förut skulle bibringa lärlingarna en för ifrågasvarande trakter afpassad utbildning. Den sålunda fastställda planen har fortfarande visat sig för ändamålet lämplig.

Den med statsmedel understödda mejeriskolan vid Åtvidaberg i Östergötlands län har äfven under år 1906 varit i verksamhet.

Trädgårdsskolan vid Adelnäs.

Kungl. Maj:t har den 19 oktober 1906 till fortsatt upprätthållande under ett år, räknadt från och med den 1 november samma år, af en trädgårdsskola vid Adelnäs egendom i Östergötlands län under vissa villkor anvisat ett belopp af 5,000 kronor.

Angående åtgärder mot sjukdom å krusbärsbuskar m. m.

Kungl. Maj:t har utfärdat nådiga kungörelser dels den 10 september 1906, med föreskrifter i anledning af den s. k. amerikanska krusbärsmjöldaggens uppträdande inom riket, dels ock den 14 i samma månad med föreskrifter angående tullbehandling af från utrikes ort till Sverige inkommande lefvande växter.

Husslöjden.

Under år 1906 hafva till husslöjdens befordrande vidtagits liknande åtgärder som under föregående år. Af statsmedel hafva under året till 22

hushållningssällskap och 1 landsting utdelats anslag till ett sammanlagdt belopp af 23,000 kronor, hvarjämte hushållningssällskapen och landstingen i de flesta län anvisat jämförelsevis betydliga belopp.

Sedan Kungl. Maj:t den 14 maj 1906 förordnat, att med ingången af år 1907 skall å landtbruksakademiens experimentalfält upprättas en centralanstalt för försöksväsendet på jordbruksområdet, hafva af Kungl. Maj:t den 28 september samma år fastställts stadgar för nämnda anstalt.

Centralanstalt för försöksväsendet på jordbruksområdet.

De vid Ultuna och Alnarp med gåfvomedel från aktiebolaget Separator inrättade anstalter för profning af maskiner och redskap för landbrukets behof hafva jämväl under år 1906 varit i verksamhet.

Anstalter för profning af maskiner och redskap för landbrukets behof.

Under år 1906 hafva 8 med statsmedel understödda kemiska stationer, nämligen i Jönköping, Kalmar, Visby, Halmstad, Skara, Örebro, Västerås och Härnösand, varit i verksamhet.

Kemiska stationer och frökontrollanstalter.

För de med understöd af statsmedel inrättade kemiska stationer för jordbrukets och näringarnas behof har landtbruksstyrelsen den 15 juni 1906 utfärdat förnyad instruktion.

Under året hafva 18 frökontrollanstalter erhållit statsunderstöd.

Den med statsmedel understödda kemisk-växtbiologiska anstalten inom Norrbottens län har äfven under år 1906 varit i verksamhet.

Kemisk-växtbiologisk anstalt.

De med anlitande af statsmedel under landtbruksstyrelsens ledning under år 1903 vid Koskivara i Norrbottens län påbörjade försök med brännrotfstillverkning hafva under år 1906 hvilat, och hafva från det tillverkade lagret af brännrotf försäljningar under året ägt rum.

Försök med brännrotfstillverkning i Norrbottens län.

Under år 1906 har en landtbrukskonsulent i England med station i London varit anställd och verksam enligt gällande föreskrifter.

Landtbrukskonsulent i England.

Äfven under år 1906 hafva utbildningskurser för kontrollassistenter på statens bekostnad anordnats vid Åsa i Södermanlands län, vid Hvilan i Malmöhus län, i Skara samt vid Boden i Norrbottens län.

Utbildningskurser för kontrollassistenter.

Under dagarna 2—8 juli 1906 hölls i Norrköping det 20:e allmänna svenska landtbruksmötet, hvilket i likhet med föregående dylika möten utmärkte sig för lyckade anordningar och stor anslutning från landtbrukarnas sida.

Allmänt svenskt landtbruksmöte.

Fiskeri-
näringen.

Vintersillfisket i Bohuslän har under säsongen 1905—1906 varit till såväl mängd som värdeutbyte mycket godt och beräknas hafva lämnat ett utbyte till värde af 2,258,630 kronor eller 756,885 kronor mer än under närmast föregående säsong. Under slutet af år 1906 kan fisket af sill anses hafva lämnat ett i det hela lika stort utbyte som under motsvarande del af år 1905.

Det bohuslänska och halländska drifgarnsfisket efter sill torde hafva under hösten 1906 varit det största i sitt slag, som någonsin förekommit. I Öresund lämnade sillfisket också ett utmärkt resultat.

För det svenska sillfiskets utvidgande till Island hafva under året mycket betydelsefulla steg tagits, i det att dels fiskeexportörer från Smögen med ett understöd af statsmedel om 20,000 kronor, dels ock ett bolag i Göteborg utsändt expeditioner till denna aflägsna ö för anställande af försök med fiske efter sill med snörpevad, och kunna dessa försök anses hafva utfallit tillfredsställande. Ett försök från Bohuslän att fiska sill med drifgarn i trakten af Shetlandsöarna har äfven lämnat tillfredsställande resultat.

Bohusläns skarpsillfiske har så godt som misslyckats utom i nordligaste delen af länet, där stundom rätt goda fångster blifvit gjorda.

Makrillfisket med dörj från kuttrar i Nordsjön utföll öfver förväntan väl, hvaremot det dock jämförelsevis mindre betydelsefulla makrillfisket i Kattegat utfallit under medelmåttan.

Storsjöfisket i Nordsjön, hufvudsakligast vid Shetlandsöarna, efter långa och lubb m. fl. fiskar har i sin helhet gifvit ganska godt resultat. Kolj- och torskfisket i de närmare Bohuslän belägna fiskvattnen har lämnat medelgodt utbyte och snurrevadsfisket från kvasar efter rödspätta m. fl. flundrearter i det närmaste samma utbyte som föregående år.

Hummerfisket har varit mycket godt, t. o. m. bättre än under år 1905. Hummern har dock i allmänhet varit liten, men betalats högt.

Det under senare åren uppkomna bohuslänska ålfisket har också lämnat god inkomst åt dess utöfvare.

Vid Hallands kuster och uti Öresund hafva torsk-, kolj- och flundrefiskerna i det hela utfallit medelmåttiga, torskfisket dock delvis utmärkt.

Höstens ålfiske har i Öresund varit godt, vid större delen af Skånes samt vid Blekinges och flera andra Östersjökuster, där detta betydelsefulla fiske idkas, däremot dåligt på grund af svårt väder under fisketiden.

Sill- och strömmingsfisket i Östersjön har äfven i år utfallit olika inom skilda orter, men kan i det hela sägas hafva varit medelgodt.

Laxfisket i Halland har lämnat mer än medelmåttig afkastning. Vid Blekinge och utefter kusterna af Östersjön för öfrigt samt i där utfallande ålfvar har detta fiske icke företett någon väsentlig afvikelse från närmast

föregående års resultat, så att någon afsevärd förbättring i fråga om Östersjöområdets laxfisken ännu ej inträffat.

Flundre- och öfriga här förut ej nämnda fisken i Östersjön hafva i det hela lämnat ett medelgodt resultat.

Insjöfisket har i det hela gifvit medelgodt resultat. I Vänern t. ex. har utbytet varit godt, såväl hvad lax som annan fisk beträffar. Kräfftisket har varit, ehuru ej godt, dock bättre än under år 1905. Hjälmarens kräftfångst har utgjort omkring två tredjedelar af en förut medelgod årsfångst.

För fiskeperioden 1906—1907 har statsunderstöd anvisats för rapporter rörande bohuslänska sillfisket. Statsunderstöd för sillfiske-rapporter.

För fiskhandelns befrämjande har äfven under år 1906 en agent med aflöning af statsmedel varit anställd i Berlin. Fiskeriagent.

Kungl. Maj:t har den 10 september 1906 utfärdat nådig kungörelse om upphäfvande af nådiga kungörelsen angående utsträckt fredningstid för hummer inom Norrvikens fögderi af Göteborgs och Bohus län den 29 april 1898, såvidt samma kungörelse angår fiske å Grisbådarna. Fredningstid för hummer.

Kungl. Maj:t har den 7 december 1906 föreskrifvit, att af fonden för fiskerinäringens befrämjande finge tills vidare under år 1907 tagas i anspråk af Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Göteborgs och Bohus län för detta län 80 procent och af landtbruksstyrelsen för öfriga län 20 procent, däri inberäknade de belopp, för hvilka låntagare inom de särskilda kretsarna redan svarade. Fonden för fiskerinäringens befrämjande.

Kungl. Maj:t har den 29 juni 1906 utfärdat nådig kungörelse angående ändrad lydelse af §§ 2 och 3 i den för svenska hydrografisk-biologiska kommissionen gällande instruktion. Ändringar i instruktionen för svenska hydrografisk-biologiska kommissionen.

Undersökningar med tuberkulin af ladugårdsbesättningar hafva oafbrutet fortgått under år 1906, och har landtbruksstyrelsen för ändamålet till examinerade veterinärer utdelat omkring 30,000 gram tuberkulin. Antalet undersökta djur har under samma år uppgått till omkring 70,000. Undersökningar med tuberkulin af ladugårdsbesättningar.

Kungl. Maj:t har den 16 november 1906 utfärdat nådig kungörelse angående villkoren för erhållande af understöd vid bemödanden till förekommande och hämmande af tuberkulos inom mindre ladugårdsbesättningar. Understöd vid bemödanden till förekommande och hämmande af tuberkulos inom mindre ladugårdsbesättningar.

Tuberkulos-konsulent. Äfven under år 1906 har varit anställd en konsulent vid bekämpandet af tuberkulosen hos nötkreaturen med hufvudsakligt åliggande att tillhandagå den ladugårdsägande allmänheten med råd och upplysningar i berörda hänseende.

Veterinärundervisningen. Under år 1906 hafva vid veterinärinstitutet i Stockholm 131 personer erhållit teoretisk och praktisk undervisning, däraf 81 såsom veterinärelever och 50 såsom hofslagarlärlingar (13 civila och 37 militära). Af veterinäreleverna hafva 9 aflagt veterinärexamen och af lärlingarna hafva 37 undergått hofslagarexamen (13 civila och 24 militära).

Statsbidrag för torrläggning af vattensjuka, frostspridande marker. Af de till understödjande, medelst anslag utan återbetalningsskyldighet af sådana myrutdikningar och vattenaftappningar, hvilkas ändamål är att minska frostländigheten för närliggande bygd, för år 1906 anvisade medel, 700,000 kronor, voro redan vid ingången af nämnda år 13,600 kronor disponerade. Under år 1906 hafva till dylika företag beviljats statsbidrag till ett sammanlagdt belopp af 720,450 kronor, hvaraf emellertid till ett företag anvisade 300 kronor icke utgått. Af de under år 1906 beviljade medel har ett belopp af 33,750 kronor anvisats att utgå från allmänna frostminskningsanslaget för år 1907.

Odlingsslån. Från odlingslånefonden hafva under år 1906 anvisats lån till ett sammanlagdt belopp af 623,550 kronor, hvaraf till ett företag anvisade 1,600 kronor icke utgått.

Fullbordade frostaafdiknings- och odlingsföretag. Enligt uppgift från väg- och vattenbyggnadsstyrelsen hafva under år 1906 såsom fullbordade godkänts: 74 frostminskningsföretag, för hvilka kostnaden beräknats till 469,712 kronor, hvaraf 224,030 kronor utgått såsom statsanslag, och utgör den genom dessa företag afdikade arealen 5,358,14 hektar, torrlägningsarbetet till 27 torrlägnings- och odlingsföretag, för hvilka torrlägningskostnaden beräknats till 546,580 kronor 62 öre, hvaraf såsom lån af statsmedel utgått 462,100 kronor, och utgör den genom dessa företag från vatten befriade eller eljest förbättrade arealen 4,178,69 hektar. Dessutom har godkänts ett frostminskningsföretag, hvartill ett anslag af 3,300 kronor af Kungl. Maj:t särskildt beviljats. Den beräknade kostnaden för detta arbete uppgår till samma belopp som anslaget, och den afdikade arealen utgör 16,50 hektar.

Fonden för torfindustriens befrämjande. Från fonden för torfindustriens befrämjande hafva under år 1906 anvisats lån till ett sammanlagdt belopp af 518,400 kronor.

Från egnahemslånefonden har för år 1906 såsom statslån tilldelats hushållningssällskapen i riket sammanlagdt 3,060,950 kronor för att därpå utlämna egnahemslån för jordbrukslägenheter med tillhoppa 2,181,650 kronor och för bostadslägenheter med tillhoppa 879,300 kronor. Dessutom har för samma år från fonden åt en egnahemsförening tilldelats ett statslån af 25,000 kronor att användas till egnahemslån för bostadslägenheter.

Från ifrågavarande fond har vidare Kungl. Maj:t för år 1907 tilldelat hushållningssällskapen statslån till sammanlagdt belopp af 3,259,180 kronor, att användas till egnahemslån för jordbrukslägenheter med tillhoppa 2,309,980 kronor och för bostadslägenheter med tillhoppa 949,200 kronor, hvarjämte Kungl. Maj:t för sistnämnda år tilldelat två egnahemsföreningar statslån från fonden med sammanlagdt 153,000 kronor till egnahemslån för bostadslägenheter.

Kungl. Maj:t har den 11 maj 1906 utfärdat nådig kungörelse angående ändrad lydelse af mom. 2 af nådiga kungörelsen den 17 juni 1904 angående allmänna villkor och bestämmelser för den af Kungl. Maj:t och Riksdagen beslutade egnahemslånerörelsen.

Vid de under år 1906 hållna besiktningssammanträden för prisbelönande af hästar hafva, enligt gällande premieringsreglementes allmänna föreskrifter, premierats tillhoppa 5,733 hästar, i det att utaf statsmedel och af de inom underdistrikten tillskjutna medel gemensamt utdelats penningpris för 5,364 hästar, nämligen 532 hingstar, 2,352 betäckta ston eller fölston samt 2,480 ungston, samt för 369 hingstar blifvit utfärdade intyg om godkännande.

Dessutom hafva 123 betäckta ston eller fölston blifvit under särskilda, af stuteriöfverstyrelsen godkända villkor premierade uteslutande med för ändamålet inom vissa underdistrikt af vederbörande hushållningssällskap tillskjutna medel.

För statens hingstdepåer hafva under år 1906 inköpts från utlandet 1 fullblodshingst och 27 hingstföl samt inom landet 2 fullblodshingstar, 2 ungstingar och 2 hingstföl eller tillhoppa 34 hästar.

Vid Rikets allmänna kartverk hafva under år 1906 utförts följande arbeten:

A. Byråarbeten.

1:o) Beräkningar af utförda geodetiska observationer och höjdmätningar samt arealberäkningar;

2:o) redaktions- och beskrifningsarbeten i och för utgifning af utförda mätningar;

- 3:o) rit- och gravyrarbeten dels för utbildning af rit- och gravörelever, dels för kartreproduktionen; samt
- 4:o) förberedelser för kommande arbeten.

B. Geodetiska fältarbeten.

Polhöjds- och azimutbestämning i Blekinge län samt triangelmätning af första och andra ordningen inom 3 kv.mil af Jämtlands län, 54 kv.mil af Kopparbergs län, 4 kv.mil af Värmlands län, 7 kv.mil af Gäfleborgs län, 9 kv.mil af Blekinge län samt 15 kv.mil af Malmöhus län eller tillsammans inom en ytvidd af 92 kv.mil.

C. Ekonomiska och topografiska fältarbeten.

- 1:o) Stomkartarbeten i skalan 1:20,000 öfver ett område af 25,5 kv.mil af Västmanlands län;
- 2:o) förberedande arbeten till stomkarta i skalan 1:50,000 för gradbladet Junsele i Västernorrlands län;
- 3:o) ekonomisk fältmätning i skalan 1:20,000 af 22 kv.mil inom Stockholms län;
- 4:o) topografisk fältmätning i skalan 1:50,000, äfven omfattande öfningmätning för generalstabsaspiranter, fältmätarelever samt rit- och gravörelever, af 38 kv.mil inom Västerbottens län, hvarigenom gradbladen Löfånger, Holmön och hälften af Degerfors färdigmätts;
- 5:o) höjdmätning med barometer, som ännu pågår, för gradbladet Örnsköldsvik; samt
- 6:o) revideringsarbeten: inmätning af järnvägar för kartan i skalan 1:100,000.

D. Utgifning.

Utgifna eller färdiga till utgifning äro: af kartan öfver norra Sverige i skalan 1:200,000 bladen *Alanäs* och *Skellefteå* samt i skalan 1:100,000 bladen *Sollefteå nordost* och *sydväst*; af ekonomiska kartor med beskrifningar *Rönö* och *Hökbo* härad af Södermanlands län, 11,5 kv.mil, hvarigenom utgifningen af detta län afslutats, *Färentuna* och *Sollentuna* härad samt *Danderyds* och *Värmdö* skeppslag af Stockholms län, 11,2 kv.mil.

Instruktion för rikets allmänna kartverk. Kungl. Maj:t har den 7 april 1906 fastställt instruktion för rikets allmänna kartverk.

Geologiska undersökningarna. I skalan 1:50,000 hafva *dels* nyrekognoscerats områden med en ytvidd af tillsammans 13,9 kv.mil, belägna inom Östergötlands, Kalmar, Gottlands och Malmöhus län, *dels* verkstälts för kartblads utgifvande erforderliga re-

visionsarbeten inom de ofvannämnda samt Jönköpings län. Dessutom hafva företagits öfversiktsresor samt utförts specialundersökningar af skilda slag.

Från trycket hafva utgifvits de geologiska kartbladen Falköping, Hjo och Vimmerby i skalan 1 : 50,000 jämte beskrifningar samt tre geologiska afhandlingar.

För bildande af nya eller utvidgning af förut befintliga kronoparker hafva under år 1906 köp afslutats om 5,044,91 hektar för en köpeskillning af 407,287 kronor 50 öre. Kronoparkers tillökning.

Kungl. Maj:t har under år 1906 antagit afgifna köpeanbud å 45 till försäljning utbudna kronoegendomar, hvilka betingat i köpeskillning 756,382 kronor. Försäljning af mindre krono-egendomar.

Dessutom äro försålda för tillsammans 175,754 kronor 63 öre 183 lägenheter och tomter från kronoegendomar, hvilka fortfarande äro utarrenderade, och för tillsammans 31,562 kronor 9 öre 24 lägenheter, tillhörande egendomar, om hvilkas utbudande till försäljning förordnats.

På grund af gällande bestämmelser angående upplåtelse åt enskilda af odlingslägenheter å kronoparker i Norrbottens och Västerbottens län hafva under år 1906 kontrakt om ytterligare 172 dylika lägenheter blifvit avslutade, så att antalet skogstorp numera uppgår till 622. Skogstorp i Norrland.

Afdikning af vattensjuka marker å kronans skogar inom de sex nordligaste länen har jämväl under år 1906 verkstälts i den omfattning, därtill särskildt anvisadt anslag medgifvit. Dikningar i Norrland.

Undersökningen af vattendrag för byggande af flottleder samt reparationsarbeten å förutvarande flottleder och nybyggnader i vattendrag för anordnande af flottleder hafva jämväl under år 1906 fortgått, i mån anslagna medel därtill lämnat tillgång. Flottleder.

Kungl. Maj:t har den 21 december 1906 fastställt skyddsskogsgräns inom Lillherrdals socken af Jämtlands län. Skyddsskogar.

Undersökning har under år 1906 ägt rum, i hvad mån områden inom Kopparbergs län böra behandlas enligt 1903 års lag angående skyddsskogar.

För 125 allmänna skogar hafva hushållningsplaner under år 1906 blifvit fastställda. Skogsindelningsplaner.

För allmänhetens tjänst i de delar af landet, där lagen angående vård af enskildes skogar och nådiga förordningen angående skogsvårdsstyrelser Skogsingenjör.

icke äga tillämpning, har jämväl under år 1906 en skogsingenjör varit förordnad.

Biträdande öfverjägmästare. Såsom biträde åt öfverjägmästarna i de 3 nordligaste distrikten med kontroll öfver arbeten, som utförts för skogsvårdens främjande m. m., samt öfver utsyningar och underhandsförsäljningar af virke hafva under 3 månader af år 1906 varit förordnade 3 skogsstatstjänstemän.

Fridlysning af vildt. Kungl. Maj:t har i nåder förordnat:

att inom Göteborgs och Bohus län jakt efter älg skall under åren 1906—1911 vara tillåten endast under tiden från och med den 9 till och med den 15 september,

att inom Västernorrlands län jakt efter älg skall under åren 1906, 1907 och 1908 vara tillåten endast under tiden från och med den 9 till och med den 15 september,

att inom Gäfneborgs län jakt efter älg skall tills vidare vara tillåten endast under tiden från och med den 9 till och med den 15 september hvarje år,

att jakt efter älg skall inom Västerbottens län tills vidare vara tillåten endast under tiden från och med den 9 till och med den 15 september,

att jakt efter rådjur skall inom Göteborgs och Bohus län tills vidare vara tillåten endast under tiden från och med den 1 september till och med den 31 december hvarje år,

att inom Kopparbergs län all jakt efter järpe skall vara förbjuden under en tid af fem år, räknad från och med den 16 augusti 1906,

att inom Stockholms län all jakt efter svan skall vara förbjuden under åren 1907—1911,

att inom Gottlands län all jakt efter fasan och tysk hare skall vara förbjuden under åren 1907—1909, samt

att inom Älfsborgs län, med undantag af de till länet hörande delar af kronoparkerna Halle- och Hunneberg samt Edsmären, jakt efter älg skall under åren 1907—1911 vara tillåten endast under tiden från och med den 9 till och med den 15 september, äfvensom att det tills vidare under åren 1907—1911 skall vara förbjudet att inom sagda del af nämnda län fånga eller döda årskalf efter älg.

Ersättning till förrättningsman och gode män för förrättning enligt 2 § i lagen angående vård af enskildes skogar.

Kungl. Maj:t har den 2 februari 1906 utfärdat nådig kungörelse angående ersättning till förrättningsman och gode män för förrättning enligt 2 § i lagen angående vård af enskildes skogar den 24 juli 1903.

Kungl. Maj:t har den 9 februari 1906 utfärdat nådig kungörelse angående förändrad lydelse af § 4 i kungörelsen den 8 december 1904 angående uppbörd af skogsvårdsafgifter m. m.

Uppbörd af skogsvårdsafgifter.

Kungl. Maj:t har den 26 oktober 1906 utfärdat nådig kungörelse angående förändrad lydelse af § 10 i förnyade nådiga stadgarna för de allmänna skogsläroverken i riket af den 13 april 1886, sådan denna § lyder enligt nådiga kungörelsen den 22 maj 1903.

Stadgarna för de allmänna skogsläroverken i riket.

Kungl. Maj:t har den 9 mars 1906 utfärdat nådig kungörelse angående upplåtelse af den kronan tillkommande jordägarandel i grufva.

Upplåtelse af den kronan tillkommande jordägarandel i grufva.

Kungl. Maj:t har den 31 maj 1906 utfärdat lag angående öfvergångsbestämmelser för tillämpning af lagen den 20 juni 1905 om ändring i vissa delar af lagen angående väghållningsbesvärets utgörande på landet den 23 oktober 1891.

Väglagen m. m.

Vidare har Kungl. Maj:t utfärdat nådiga kungörelser:

den 22 juni 1906, angående dispositionen af anslag till understöd åt synnerligt betungade väghållningsdistrikt;

den 4 augusti samma år, angående formulär till vägfyrktalslängd samt ersättning åt häradsskrifvare för upprättande af sådan längd;

den 12 oktober samma år, angående dispositionen af anslaget till bidrag till vägunderhållet på landet; och

samma dag, angående hvad iakttagas bör vid utbetalning genom afräkning vid uppbörden af statsbidrag till vägunderhållet på landet.

Kungl. Maj:t har den 16 februari 1906 utfärdat nådig förordning, innefattande öfvergångsbestämmelser rörande skjutsentreprenörs rätt till utskänkning af maltdrycker.

Skjutsentreprenörs rätt till utskänkning af maltdrycker.

Kungl. Maj:t har den 8 juni 1906 utfärdat nådig förordning angående understöd af allmänna medel till utflyttningar i följd af laga skiften.

Understöd af allmänna medel till utflyttningar i följd af laga skiften.

Genom nådigt bref den 31 augusti 1906 har Kungl. Maj:t anvisat och ställt till landtmäteristyrelsens förfogande ett belopp af 3,000 kronor för att bereda styrelsen tillfälle att under hösten år 1906 samt vintern 1906—1907 anordna en kurs för landtmätarens utbildning i den trigonometriska mätningemetoden. Ut i frågavarande kurs, som tog sin början den 16 oktober 1906 och är afsedd att afslutas med offentlig examen inför censorer, deltaga 18 examinerade landtmätare.

Kurs för landtmätare.

Afvittringen inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker.

Kungl. Maj:t har den 20 april 1906 utfärdat nådig kungörelse angående vissa ändringar i gällande bestämmelser rörande afvittringen inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker.

Biträde vid behandling af fråga om ändamålsenligt ordnande af skogsundervisningen m. m.

Kungl. Maj:t bemyndigade den 7 april 1906 chefen för jordbruksdepartementet att tillkalla högst fem sakkunniga personer att inom departementet biträda vid behandling af fråga om ändamålsenligt ordnande af skogsundervisningen afvensom rörande nya byggnader för skogsinstitutet och lokal för statens skogsförsöksanstalt. Jämlikt berörda bemyndigande anmodade departementschefen öfverjägmästaren U. Wallmo, lektorn vid skogsinstitutet C. F. G. Andersson, lektorn K. Starbäck, t. f. direktören vid skogsinstitutet A. N. H. Wahlgren samt skogschefen N. G. Ringstrand att för sagda ändamål sammanträda den 19 i samma månad. Bemälda sakkunniga hafva sedermera varit samlade för öfverläggning rörande omförmälda fråga med undantag allenast för en kortare tid under 1906 års sommar.

På framställning af de sakkunniga har Kungl. Maj:t den 16 november 1906 bemyndigat dem att i samband med de förslag i fråga om ordnandet af skogsundervisningen, hvilka de kunde komma att framställa, afgifva ytt-
rande jämväl i afseende å regleringen af löneförhållandena vid de allmänna skogsläroverken.

Biträde vid verkställande af utredning och afgifvande af förslag till åtgärder för åstadkommande af fiskeriföreningar m. m.

På grund af den 21 september 1906 erhållet nådigt bemyndigande anmodade chefen för jordbruksdepartementet revisionssekreteraren friherre A. G. E. Cederström och fiskeriintendenten O. F. Nordqvist att såsom sakkunniga biträda inom departementet vid verkställande af utredning och afgifvande af förslag till åtgärder för åstadkommande af fiskeriföreningar jämte hvad därmed kunde äga sammanhang.

Efter det bemälda sakkunniga framlagt uppgjorda utkast till lag om fiskeriföreningar afvensom till vissa ändringar i lagen om rätt till fiske den 27 juni 1896 och fiskeristadgan den 17 oktober 1900, anmodade departementschefen, jämlikt nådigt bemyndigande, fiskeriinspektören Filip Trybom, ledamoten af Riksdagens andra kammare Daniel Persson i Tällberg och godsägaren Wilhelm Kumlin att jämte ofvanbemälda förut tillkallade båda personer biträda inom departementet vid granskning af förberörda utkast afvensom vid utarbetandet af slutligt förslag i ämnet.

Biträde vid handläggning af fråga om åtgärder till befrämjande af egnahemslän-
erörelsens utveckling.

Sedan Kungl. Maj:t den 28 september 1906 bemyndigat chefen för jordbruksdepartementet att tillkalla högst fem sakkunniga personer för att inför bemälda chef sammankomma till öfverläggning rörande frågan om hvilka åtgärder, som från det allmännas sida kunde vidtagas för att befrämja egnahemslänerörelsens utveckling, sammanträdde, på departementschefens anmodan,

landshöfdingen grefve H. E. G. Hamilton, sekreteraren i Malmöhus läns hus-hållningssällskap J. G. J:son Leufvén, sekreteraren i Norrbottens läns hus-hållningssällskap, filosofie doktorn P. Hellström, godsägaren e. o. hofrätts-notarien friherre N. G. O. Djurklou samt chefen och kassören i föreningen Egna hem, Motala, F. V. Johansson den 24 oktober och följande dagar inför departementschefen för öfverläggning rörande omförmälda fråga.

Chefen för jordbruksdepartementet har den 22 december 1906 anmodat hofrättsrådet A. G. S. Borgström att biträda vid inom departementet för närvarande pågående arbete med revidering af ett inom högsta domstolen granskadt förslag till lag om byggande och underhåll af vissa enskilda vägar på landet.

Biträde vid re-
videring af
förslag till lag
om byggande
och underhåll
af vissa en-
skilda vägar
på landet.

Den 4, 5 och 6 oktober 1906 hölls i Stockholm en kongress för fattigvård och folkförsäkring, till hvars anordnande af statsmedel anvisats ett be-
lopp af 2,000 kronor.

Kongress för
fattigvård och
folkförsäkring.

Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen. Stockholms slott den 16 januari 1907.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres sjukdom:

GUSTAF.

(Justitiedepartementet.)

ALBERT PETERSSON.